

12
/72

FLACĂRA

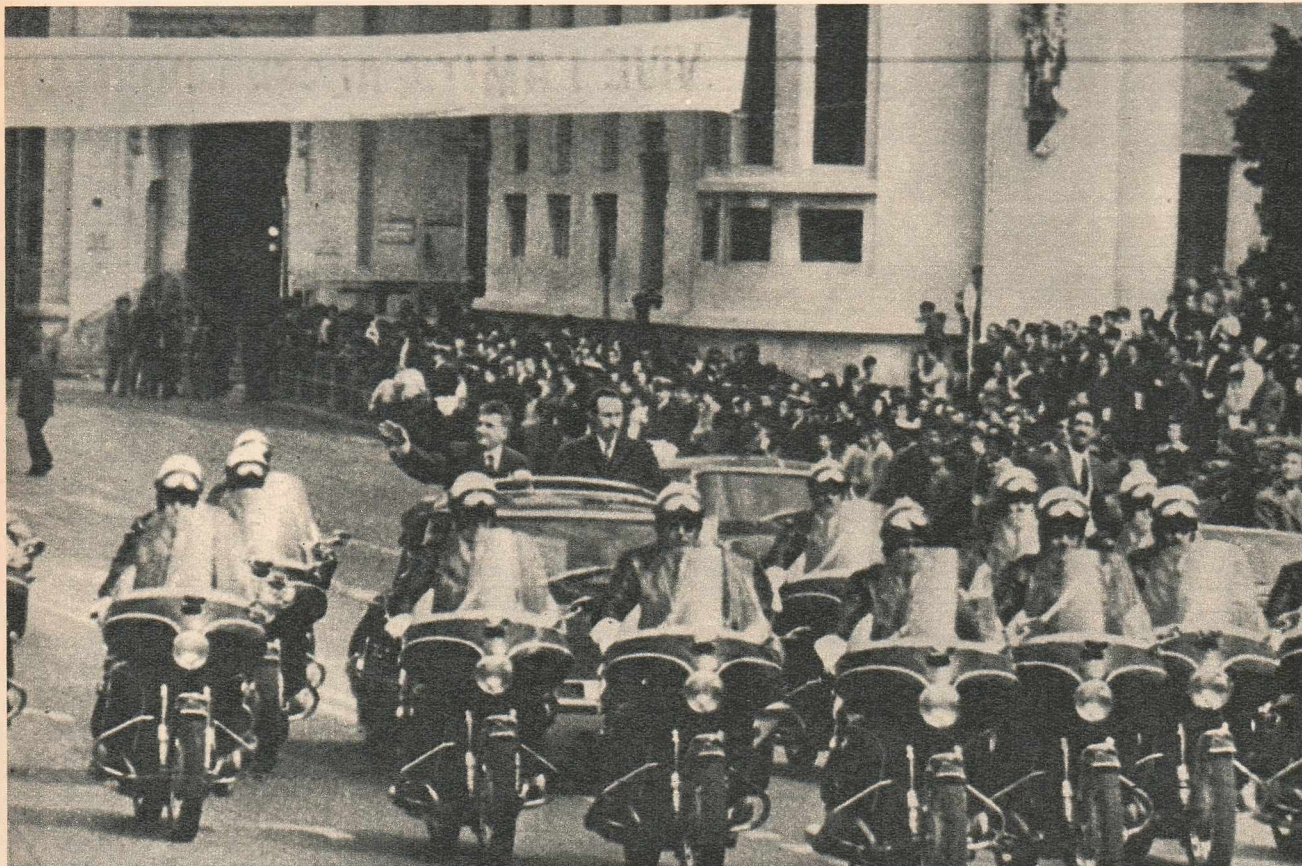
ANUL XXI

NR. 876

18 MARTIE 1972

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ALGERIA

Secvență din timpul
convorbirilor oficiale
dintre secretarul general
al Partidului Comunist Român,
președintele Consiliului de Stat
al Republicii Socialiste România,
Nicolae Ceaușescu,
și președintele
Consiliului Revoluției,
președinte
al Consiliului de Miniștri
al Republicii Algeriene
Democratice și Populare,
Houari Boumediène.

◀ Trecînd într-o mașină deschisă
pe străzile capitalei algeriene,
tovarășul Nicolae Ceaușescu,
alături de președintele
Houari Boumediène,
răspunde salutului cald
al populației orașului
care a întesat trotuarele.

Începîndu-și călătoria într-o serie de țări ale continentului african, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a sosit la 11 martie la Alger, într-o vizită oficială de partid și de stat, la invitația președintelui Consiliului Revoluției, președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Algeriene Democratice și Populare, Houari Boumediène. Manifestările pline de căldură și de stimă ale populației algeriene făcute conducătorului partidului și statului nostru — aclamațiile și uralele cu care a fost salutată pretutindeni apariția tovarășului Nicolae Ceaușescu, sutele de flamuri de pe străzile Algerului și orașului Constantine, inscripțiile în limbile română și arabă: «Bun sosit

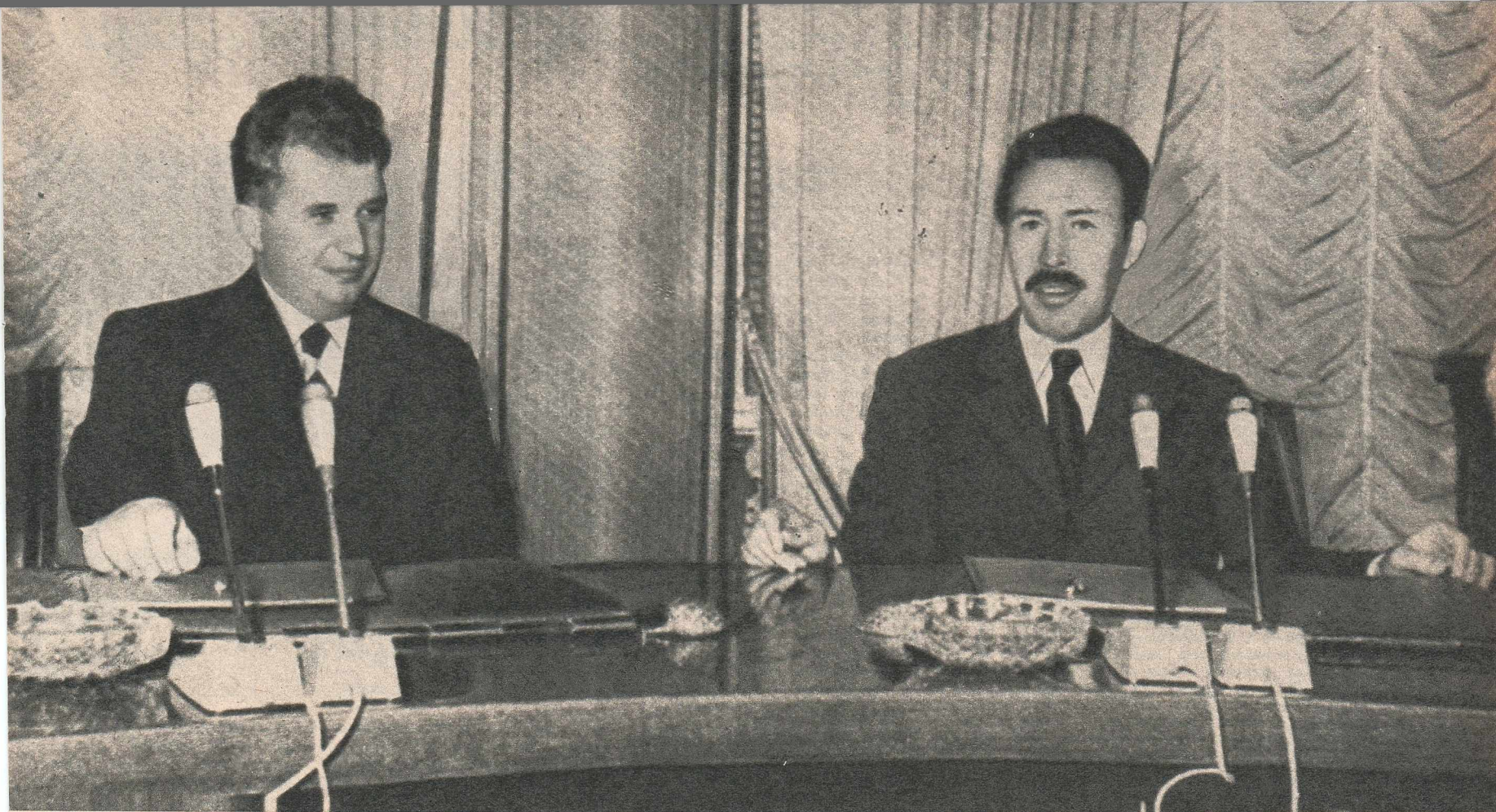
președintelui Nicolae Ceaușescu!», «Trăiască prietenia algeriano-română!» — amplora reflectării în presa algeriană a vizitei șefului statului român constituie expresii grăitoare ale entuziasmului cu care a fost primit acest eveniment în rîndul opiniei publice algeriene, dovezi vii ale sentimentelor de prietenie și stimă care leagă popoarele algerian și român. Întrevederile, convorbirile oficiale dintre conducătorii celor două țări, consemnînd rodnică evoluție pe care au cunoscut-o în ultimii ani relațiile de colaborare româno-algeriene, au marcat o nouă și substanțială contribuție la dezvoltarea bunelor relații statornicite între cele două țări, servind cauzei apropierii și înțelegerii între popoare, cauzei păcii și progresului în lume.

▲ În semn de stimă
și deschisă ospitalitate
față de șeful statului român,
notabilitățile îi oferă
cheia de aur
a orașului Alger.

◀ Tovarășa Elena Ceaușescu
vizitînd Muzeul de arte frumoase
din Alger.

▲
La Uzina de tractoare «Sonacome»,
situată în apropiere
de orașul Constantine.

TELEFOTO — AGERPRES

U. T. C.

Așadar, în ziua în care apare acest număr din revistă se împlinesc cincizeci de ani de la înființarea Uniunii Tineretului Comunist. Este un moment în care gândul se întoarce înapoi, cald și încărcat de recunoștință pentru partidul care a știut să dea sens lînerii, să-i organizeze forțele, să-i călăuzească energiile spre atingerea unui țel mare, să-i conducă lupta, pe cîl de generoasă pe atît de brutal reprimată de puterea claselor exploatare.

Cincizeci de ani. Timp care poate fi măsurat în ani, dar tot atît de bine poate fi numărat în generații care au crescut și s-au format în școala severă a activității ilegale, s-au călît în focul marilor bătălii revoluționare duse de clasa muncitoare — forța socială cea mai înaintată a societății contemporane — în alianță cu țărînia, cu intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, pentru drepturi și libertăți democratice, pentru o viață mai bună. Au crescut și s-au format oameni dirji, care nu au putut fi ingenucheați nici de cele mai cumplite torturi, oameni clădiți din granitul credinței și adevărului lor, care erau credința și adevărul partidului, ale clasei muncitoare, ale poporului asuprit și exploatat, înșelat de atîtea ori în speranțele și credințele sale. Au ridicat sus steagul partidului și l-au purtat peste decenii cu cinstea, demnitatea și puritatea lînerii. Generațiile care l-au primit de la partid l-au predat altor generații, și acestea altora, și așa se vor petrece lucrurile și în viitor, pentru că nu se poate altfel, pentru că fiecare generație lasă moștenire celei care o urmează tot ce are mai bun: idealurile, crezul său în dreptatea cauzei poporului, a partidului. Este acesta steagul ce-și flutură flămurile deasupra generațiilor. Purtîndu-l, nu toți au ajuns la capătul drumului. Trupul multora a fost zdrobit. Dar nu și credința. Au fost mulți pentru care viața a încetat poate tocmai atunci cînd abia trebuia să înceapă. Dar au rămas vii țelurile, purtate mai departe de tovarășii lor. Către aceștia și întru păstrarea memoriei lor, să picurăm din suflet gîndul curat al recunoștinței. «Va trece timpul — spunea secretarul general al partidului nostru — dar figurile luminoase ale tinerilor comuniști și ale altor militanți progresiști, pildele lor de eroism și spirit de sacrificiu, de fierbinte patriotism, vor continua să însufletească în luptă și muncă generațiile viitoare».

Și a venit și timpul ca cei care am trecut azi de patruzeci de ani să îngroșăm rîndurile celor care au fost primii, să preluăm ștafeta avînd în față marile exemple ale înaintașilor, să sacrificăm totul, cînd a fost nevoie, să nu precupețim nimic niciodată pentru a fi la înălțimea sarcinilor noi încredințate de partid, a pildei de înalt eroism și abnegație a înaintașilor. Și-a îndeplinit această generație angajamentul luat față de partid, de popor, de ea însăși? Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu: «Tineretul poate raporta astăzi cu mîndrie: ...ne-am făcut datoria față de patrie, față de partid, am închinat tot elanul și energia noastră cauzei poporului, propășirii României socialiste». Din istoria atît de zbuciumată și bătută de furtuni a României, am avut și avem noi, aceste generații care am fost și sîntem, privilegiul de a fi participanți direcți la revoluția organizată și condusă de partid. Sîntem, în felul nostru, și noi o generație istorică. Am ajuns, bărbați și femei, în crucea vieții. Spre noi se îndreaptă ochii generațiilor care vin. Față de ele avem o responsabilitate covîrșitoare. Actul revoluționar, care nu este astăzi altceva decît ceea ce este esență în existența noastră cotidiană, îi atrage cu puterea cu care ne-a atras și pe noi. Să ne aducem aminte de propriul nostru început, și pașii de apropiere să fie reciproci. Au fost exigente generațiile care ne-au format, dar au fost și înțeleghătoare, răbdătoare, pline de tact. Să nu uităm. Ne place să spunem că avem un tineret minunat. Și așa este. Un tineret care știe mai mult decît știam noi la vîrsta lui. Se poate azi altfel? Nu pentru asta am luptat? Un tineret incomparabil mai cult, mai bine instruit, cu un orizont de gîndire mai convingător. E un cîștig al revoluției, al poporului, al viitorului națiunii. Îl trecem la activ. Uneori întîlnim și tineri dezorientați, certați cu unele din principiile care au făcut osatura solidă a existenței noastre. Să ne aplecăm cu grijă asupra lor. Sînt ai noștri, sînt tot ai acestui pămînt. Sînt, poate, dovezile propriilor noastre slăbiciuni; ale generației noastre, ale momentelor cînd, prea absorbiți de drum, de marșul alert în care sîntem angajați, n-am auzit la timp scîncetul de neputință al celui slab, pentru a-l ajuta să țină pasul cu noi. Nu îndemn la îngăduință, ci la o exigență constructivă.

...Așadar, au trecut cincizeci de ani. Un tînar de acum cinci decenii mi-a spus, zîmbind de undeva de departe: «Parcă a fost ieri cînd am constituit generația noastră». Rețineți: a spus, «generația noastră». Pentru că, la modul cel mai real cu putință, la acest jubileu își dau întîlnire toate generațiile de azi, sărbătoarea fiind, tot atît de reală, a întregului popor. Este momentul în care întregul nostru popor își sărbătorește propria sa tînerete revoluționară comunistă.

Petru ISPAS

În cinstea aniversării semicentenarului u. t. c.

săptămîna în imagini

Sărbătorirea semicentenarului U.T.C. constituie pentru tineretul de la Uzina «Semănătoarea» un imbold în plus la îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan. Organizațiile U.T.C. din secții și sectoare au organizat în cinstea semicentenarului U.T.C. concursuri pe meserii și au extins sfera de aplicare a inițiativei tinerilor de la F.M.U.A.B.: «Uzina noastră, ca o floare». O idee foarte bună a organizațiilor din unele secții a fost organizarea de întîlniri dintre muncitorii tineri cu o vechime mai mare în uzină și tinerii care abia au absolvit școala profesională sau de calificare la locul de muncă. Aniversarea semicentenarului U.T.C. este marcată la Uzina «Semănătoarea» și de activități dedicate educării tineretului. Astfel au fost și vor fi organizate întîlniri cu vechi militanți ai mișcării comuniste și muncitorești, excursii la muzeul «Doftana» și vizitarea caselor memoriale din București legate de mișcarea comunistă și muncitorească, concursuri cu tema «File din istoria U.T.C.». Pe lângă angajamentele asumate pe întreg anul, organizația U.T.C. pe uzină a inițiat în cinstea semicentenarului o «săptămîna a muncii patriotice», pentru colectarea a 240 tone metal vechi și efectuarea a 2.600 ore muncă patriotică.

Toate acestea au creat o atmosferă de entuziasm în rîndul tinerilor din întreprindere. Citeva exemple sînt concludente: tovarășii Constantin Streche și Ion Vrabie, împreună cu ceilalți tineri din brigada montaj sistem hidraulic, au modificat dispo-

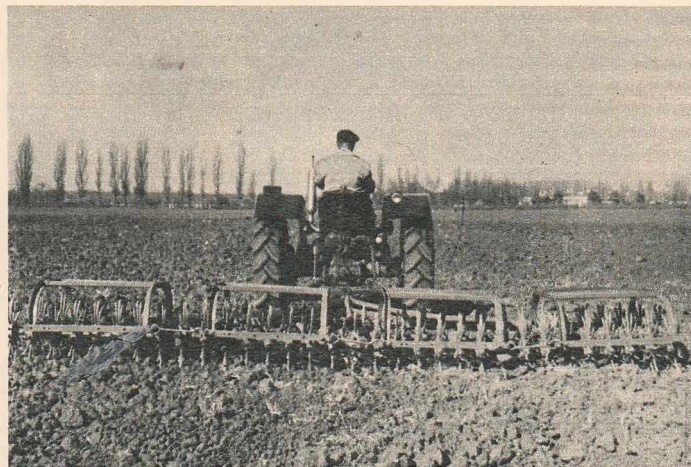

zitivul de îndoit conducte, ceea ce a dus la mărirea productivității muncii, sau tovarășul Cristea Vrabie din organizația U.T.C. de la serviciile funcționale, care s-a angajat să economisească 120.000 lei prin reducerea prețurilor de achiziționare a unor materiale și înlocuirea altora din import cu materiale ce se produc în țară.

Succesele obținute pe cele două

luni ale trimestrului I de către colectivul constructorilor de mașini agricole prin îndeplinirea planului global și al producției-marfă pe uzină cu 101%, la care și-au adus aportul și tinerii, precum și stadiul îndeplinirii sarcinilor de producție pe această lună ne permit să apreciem că planul trimestrial va fi îndeplinit și depășit.

mașini agricole cu un randament ridicat

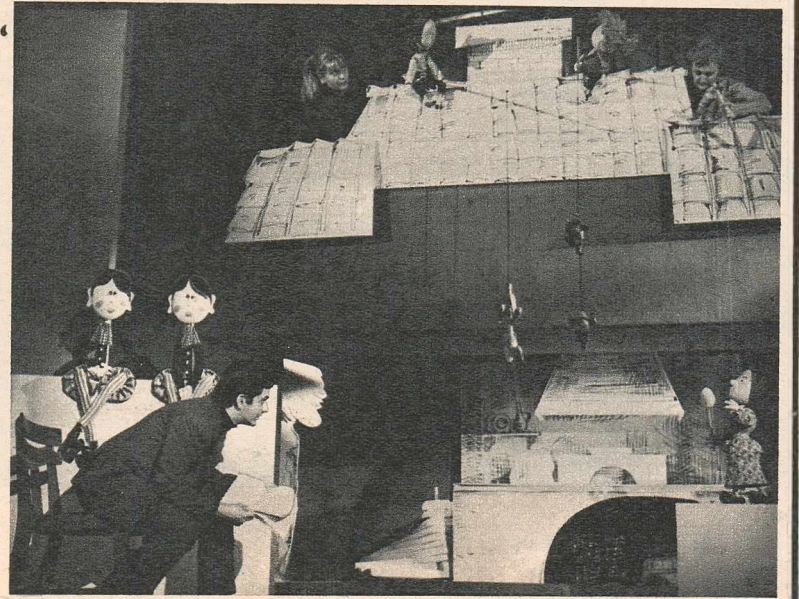

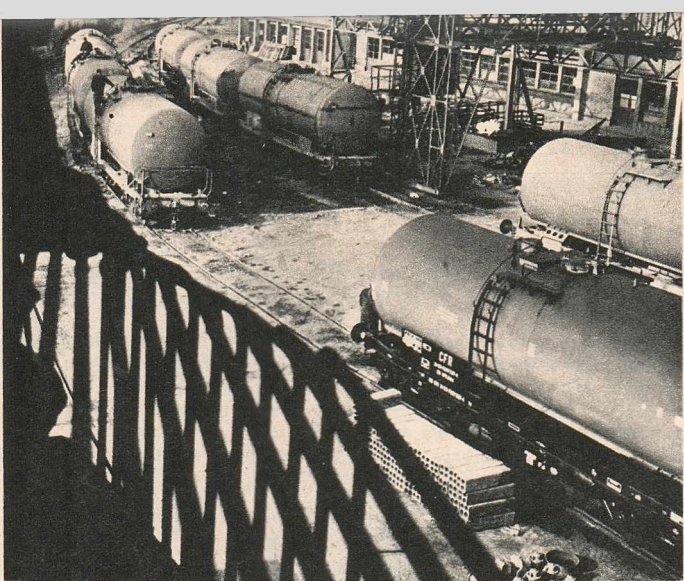
Serviciul tehnolog-șef al Uzinei de mașini agricole «7 Noiembrie» din Craiova lucrează în prezent intens la asimilarea a două dintre cele zece produse noi prevăzute în planul tehnic pe acest an. Este vorba de echipamentul de împărșiat îngrășăminte chimice în vii și tocătoarea mecanică de siloz «T.M.S.M.».

În fotografia alăturată vă prezentăm una dintre mașinile agricole fabricate de Uzina «7 Noiembrie» din Craiova. Este vorba de sapa rotativă cu lățimea de lucru de 4,5 m, cu tracțiune mecanică, care este destinată pregătirii solului și întreținerii culturilor și care în prezent poate fi întîlnită din ce în ce mai des pe ogoarele patriei.

„doi poznași,” în premieră

La Teatrul «Tăndărică» din Capitală va avea loc în curînd premiera piesei «Doi poznași» de Alecu Popovici, dramatizare după o lucrare de Wilhelm Busch. Regia este semnată de Ștefan Lenkisch, decorurile — de Mioara Buiescu. Păpușile — Ella Conovici. În fotografie: un aspect de la repetiție.

Înainte de toate: realizarea planului pe sortimente!

Sîntem la Uzinele de utilaj chimic «Grivița roșie». Hotărîrea colectivului de aici de a transpune cu succes în viață sarcinile importante ce îi revin în cel de-al doilea an al cincinalului conduce la desfășurarea unei munci pline de avînt. La ce rezultate s-a ajuns pînă acum, cînd mai sînt doar zece-douăsprezece zile pînă la sfîrșitul primului trimestru? Care sînt datele unui prim bilanț?

După cum ne informează tov. Mihai Popa, șeful serviciului plan, pînă la ora cînd facem aceste însemnări, adică după primele două luni ale anului și prima decadă a lunii martie, planul global al uzinei pe acest interval a fost realizat în proporție de 103,1 la sută, iar cel al producției-marfă, în proporție de 113 la sută. Îndeplinirea producției globale planificate reprezintă oare și realizarea sarcinilor cu privire la alți indicatori, printre care și cel care se referă la sortimente? Se pare — după datele pe care ni le dă același interlocutor — că sortimentul privind utilajul tehnologic pe care această mare uzină bucureșteană îl fabrică pentru industria chimică și pentru cea de prelucrare a țigărilor a fost realizat în proporție de 105 la sută; un succes deosebit pare a fi fost obținut și în ceea ce privește sortimentul ce reprezintă producția de piese de schimb pentru utilaj tehnologic, unde proporția realizată atinge procentul de 244 la sută, precum și la realizarea pieselor turnate

din oțel pentru diverși beneficiari, unde procentul de depășire a planului urcă cu 18 la sută. Pe lista sortimentelor intră și un indicator care se referă la autoutilare. În momentul de față, Uzina «Grivița roșie» își inzestrează prin forțe proprii o serie întregă de utilaje moderne de care are nevoie. Pînă acum, planul pe care și l-a propus în primele două luni și o decadă în ceea ce privește autoutilarea a fost realizat în proporție de 106,03 la sută.

Așadar, procente care depășesc cifrele preconizate. În ce măsură se reflectă ele însă practic modul în care sînt livrate beneficiarilor produsele comandate? După cum ne declară tov. Constantin Paligora, șeful serviciului desfacere al uzinei, utilajul comandat de două mari uzine chimice aflate în construcție (Slobozia și Tg. Mureș) va fi livrat în termen. Uzina «Grivița roșie» este însă în întîrziere în ceea ce privește livrarea către Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții a unor utilaje care urmau să fie predate în trimestrul întîi al acestui an. Este vorba de utilaje necesare prelucrării lemnului (cojtoare de bușteni). Ele n-au putut fi executate la timp intrucît, așa cum ni se spunea, unii furnizori (Uzinele «23 August», «Progresul»-Brăila și Uzinele constructoare de mașini-Reșița) n-au ținut seama de disciplina contractuală. Adică, n-au trimis la timp piesele pe care urmau să le execute în baza contractului de colaborare și fără de care nu puteau fi construite agregatele.

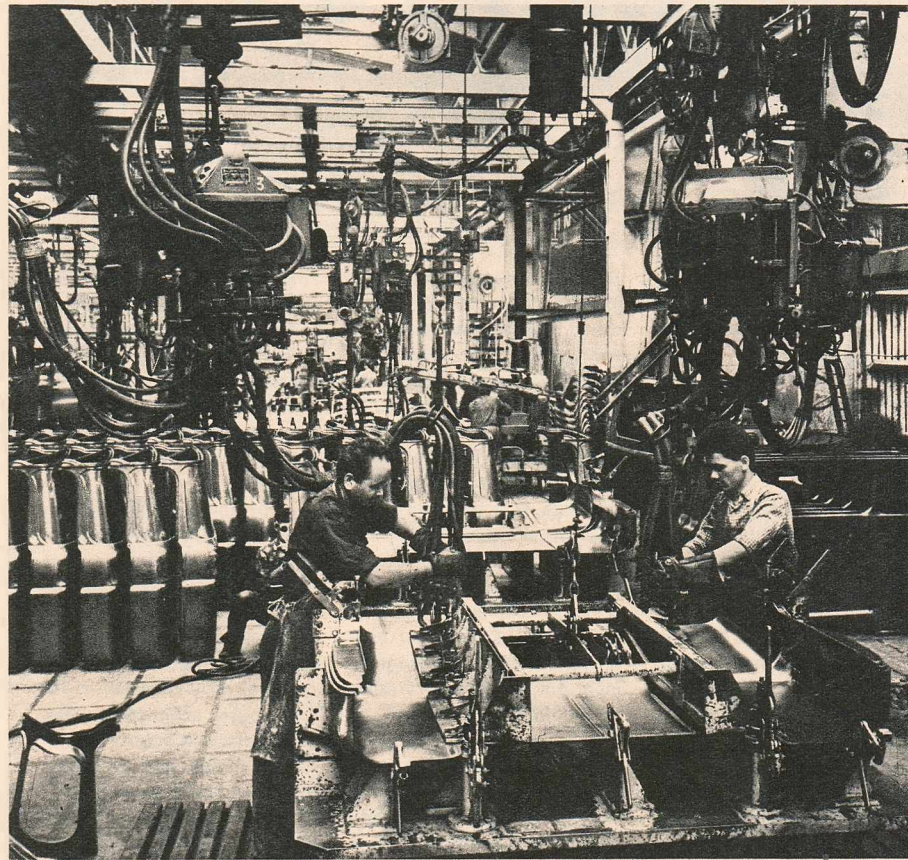
Măsurile ce au fost luate pentru redresarea situației respective vor trebui să conducă la respectarea cît mai urgentă a comenzii făcute de către Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, în interesul realizării cu succes a planului de producție al acestui an.

o prețioasă investiție de inteligență

În întreprinderile industriale din județul Brașov, specializate în construcția de mașini, utilaje și instalații industriale, acțiunea de autototare îm-

bracă aspecte noi, deosebit de eficiente pentru economia națională. Muncitorii, inginerii și tehnicienii din aceste uzine au luat inițiativa de a spori sortimentele realizate prin autototare propunîndu-și ca în anul 1972 să realizeze prin autototare utilaje în valoare de zeci de milioane de lei. Proiectele sînt apreciate ca realizabile, intrucît întreprinderile brașovene au acumulat în acest

domeniu o bogată experiență. Anul trecut, de pildă, specialiștii acestor unități au construit, după concepte proprii, 1 458 de mașini și utilaje, reprezentînd o economie de peste 60 milioane lei valută. Uzina «Tractorul» și Uzina de autocamioane (fotografia de mai jos) realizează în prezent aproape 35 la sută din utilajele prevăzute a fi achiziționate din fonduri de investiții.

expo'72-avicola

Zilele acestea pavilionul N din cadrul expoziției din Piața Științei se recomandă printr-o animație neobișnuită. Avicola București a organizat aici o expoziție națională-concurs, expunînd cele mai reușite exemplare de păsări de curte, fazani, anari, papagai, porumbei și iepuri de casă. Fiecare «concurrent» caută să se manifeste cît mai zgometos față de numeroșii vizitatori, cîntînd, cotcodăcînd, imflîndu-se în pene. Foarte mindri sînt mai ales cocoșii (din fotografie), cel din tînga, de rasă Orpington și ciștigător al cupei concursului, celălalt, de rasă Plymouth Roks și fericitul posesor al medaliei de aur.

sarcini complexe în campania agricolă de primăvară

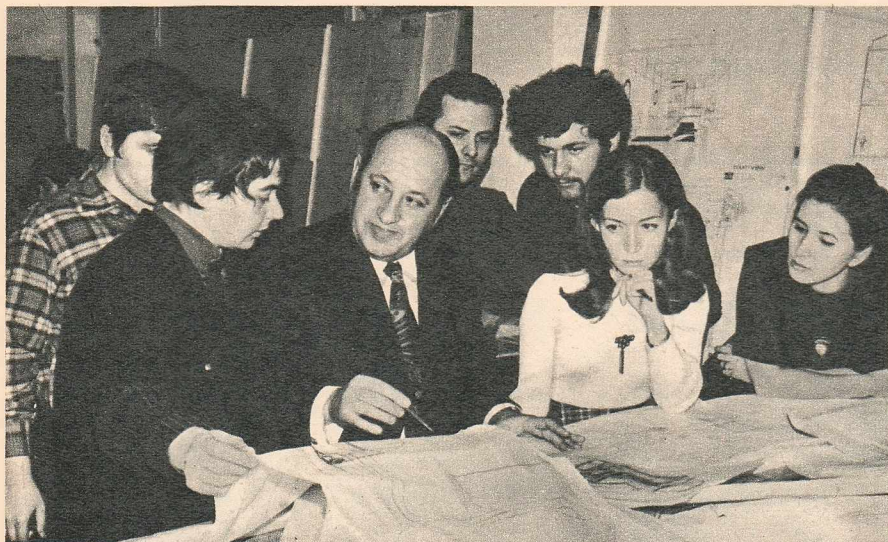
Meteorologii ne asigură că valul de frig și zăpadă abătut asupra ogoarelor nu este decît un capriciu al acestui miez de martie și deci lucrările agricole pot fi reluate din plin. De altfel, la ora cînd închidem ediția noastră, soarele a înce-

put să zîmbească din nou încurajînd lucrătorii ogoarelor. Zilele care urmează sînt hotărîtoare pentru însămînțarea culturilor de prima urgență. Specialiștii din agricultură recomandă ca pe măsură ce timpul se va încălzi, și deci se va realiza temperatura optimă de însămînțare pentru fiecare plantă, să se treacă la semănat, respectîndu-se atît adîncimea de îngropare cît și desimea plantelor. O atenție deosebită va trebui să se acorde semănatului sfeclei-de-zahăr și de îndată ce temperatura solului va ajunge la 6-7 grade, să se treacă la semănatul florii-soarelui.

Concomitent cu aceste lu-

crări de maximă importanță trebuie să se încheie de urgență fertilizarea suplimentară cu îngrășăminte azotoase a grîului de toamnă. Pentru dezvoltarea normală a răsadurilor trebuie îngrijite răsadnițele și solarile încălzite, pentru prevenirea eventualelor pagube pe care le-ar putea provoca frigul.

La ora cînd citiți aceste rînduri, numeroase unități agricole din țară au și raportat încheierea semănaturilor cu mazăre, lucernă sau trifoi, unele județe îndeplinind chiar în totalitate planul la însămînțările din prima etapă. Semn că lucrătorii ogoarelor se află la datorie!

Arh. Cezar LĂZĂRESCU:

„evoluăm de la locuință spre locuire“

Președinte al Uniunii Arhitecților, rector al Institutului de arhitectură «Ion Mincu», interlocutorul nostru, arh. Cezar Lăzărescu, ne mărturisește că, de fapt, mai aproape de inima sa îi sînt meseriile de proiectant și de dascăl și ar ezita mult înainte de a-și exprima vreo preferință între acestea două din urmă. «Fac cu tot atîta plăcere muncă de creație cînd lucrez la un proiect cu un colectiv restrîns, ca și atunci cînd lucrez cu studenții». «De altfel, ne mărturisește toy. Lăzărescu, în cadrul evoluției noi a învățămîntului care se apropie tot mai mult de producție, temele pe care le lucrez cu studenții (hotel la Vălenii de Munte, sală de sporturi la Satu Mare, sat turistic în Deltă) sînt contractate cu beneficiarii».

Deschizător de drumuri pentru o arhitectură modernă în țara noastră, interlocutorul nostru ne-a enumerat unele dintre caracteristicile

acestei arhitecturi noi: simplitate, sinceritate, funcțiuni clare, logica sistemelor de construcție, concretizarea unei eficiențe economice raționale; toate acestea, cuprinse într-o expresie plastică optimistă care să-i înfrumusețeze omului viața, să-i dea aripi sa viseze, să se simtă un demn tăuritor al unei lumi noi.

Problemele de arhitectură pot fi abordate și discutate din cele mai diferite puncte de vedere, totuși cea mai profundă și multiplă confruntare între om și arhitectură rămîne locuința.

«Evoluția noțiunii de locuință ne face ca astăzi — a observat interlocutorul nostru — să vorbim despre locuire, adică despre un conținut care depășește apartamentul propriu-zis, înglobînd totalitatea funcțiilor legate de viața omului. Locuirea cuprinde, în afară de locuință, necesitatea construcțiilor destinate învățămîntului, comerțului, deservirii, amenajări pentru recreație, odihnă, sport, circulație și altele, devenind o noțiune foarte complexă. La noi, uneori s-au încheat în ultimii ani mari ansambluri de locuințe, preocuparea pentru rezolvarea problemelor de «locuire» este foarte actuală. În această privință există indicații ale

conducerii superioare de partid și de stat pentru găsirea căilor celor mai judicioase ca noile ansambluri să devină centre de viață, pentru ca locuitorii acestor cartiere să-și apropie și sufletește bu-nurile pe care societatea le-a creat».

Abordînd problemele arhitecturii românești contemporane, domnia-sa ne-a spus: «Succesele de pînă acum sînt remarcabile; nu mă refer la cantitate — care este un rezultat al politicii sociale și economice a țării noastre — ci la contribuția arhitecților care au materializat această politică. În comparație cu multe alte țări care dispun de mijloace tehnico-materiale similare, consider creația noastră în arhitectură superioară. De altfel, acestea sînt și aprecierile multor altor specialiști de peste hotare, care ne-au vizitat țara, ne cunosc realizările și a căror obiectivitate nu poate fi pusă la îndoială. Pot să spun că arhitectura românească de azi se caracterizează printr-o înaltă cultură (în sensul cel mai larg), printr-un mare progres tehnic, prin vigoare și dinamism. Ea evidențiază forța unei societăți tinere care își afirmă, prin arhitectura ei, puterea de viață».

Pagini realizate de:

Liviu TIMBUS,

Petre ANGHEL,

Eugen IAROVICI

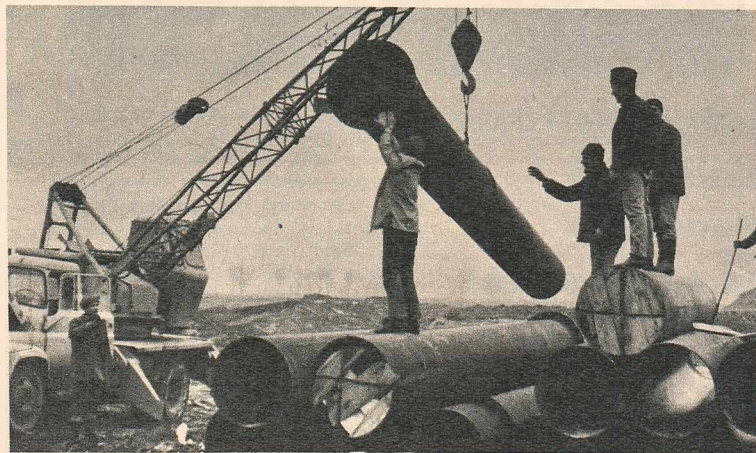
nisipuri fertile pe 80 000 hectare

În incinta Sadova-Corabia se află în construcție cel mai mare sistem de irigații de pe nisipuri, prin a cărui dare în exploatare vor putea fi valorificate superior aproape 80 000 ha terenuri nisipoase.

De notat și faptul că, pentru atingerea în cel mai scurt timp a parametrilor proiectați, specialiștii au elaborat întregul plan de măsuri consacrat viitoarelor culturi, organizarea fermelor, asigurarea cadrelor necesare, a bazei materiale etc.

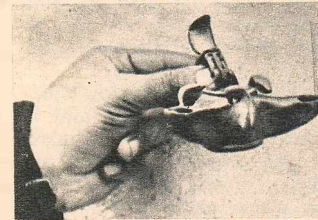
Concomitent, în județul Dolj în anul 1972 se vor amenaja peste 19 000 ha în sisteme mari și 1 300 ha în sisteme locale de irigații.

În fotografia de mai jos vă prezentăm un aspect de muncă de pe șantierul Ocolna-Dăbuleni din cadrul sistemului de irigații Sadova-Corabia.

dacii, în sudul țării

Radovanu (18 km de Oltenița) este una dintre cele mai mari și mai vechi comune ale județului Ilfov. Trecutul ei a fost cercetat în mai multe rînduri de către arheologi, scoîndu-se la lumină prețioase vestigii din epoca feudală. De curînd însă săpături efectuate aici pe o scară mai largă de către arheologii Done Șerbănescu și Barbu Ionescu de la muzeul din Oltenița au condus la descoperirea în apropiere de localitate a unei așezări mult mai vechi: din epoca dacică (secolul al II-lea î.e.n. — secolul I e.n.). Așezarea se afla pe virful unui gorgan, la o adîncime de circa 60 centimetri și avea trei niveluri de locuire. S-au găsit urme de locuințe de suprafață, monede dacice, ceramică, unelte. Revelația a constituit-o însă descoperirea, lingă rămășițele carbonizate ale unei case, a unui opaiț dacic, nu din pămînt ars, cum s-au descoperit pînă acum sute de asemenea piese, ci din bronz. Opaițul, înzestrat cu două orificii de ilumi-

Acesta-i faimosul opaiț dacic din bronz, cu două lumini.

nare, este o adevărată piesă de artă: are ca ornament un vultur cu aripile deschise și un șarpe, ambii lucați cu o deosebită măiestrie.

Tot atît de interesant este și faptul că sub așezarea dacică, la circa 1 metru adîncime, s-a descoperit o altă așezare, de data aceasta din epoca bronzului tîrziu. S-au găsit vetrele unor case, unele din silex, topoare, ceramică ornamentată foarte frumoasă, toate avînd o vechime de aproximativ 3 300 de ani. Descoperirea de la Radovanu a constituit de curînd și obiectul unei comunicări științifice ținute în cadrul unei sesiuni a Muzeului de istorie a orașului București.

1972 — an al calității

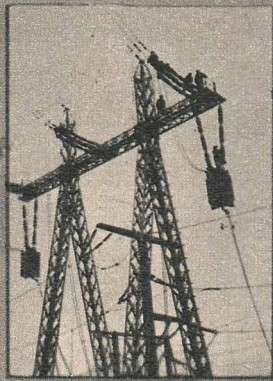
Primele două luni ale acestui «an al calității și al eficienței economice», cum îl numesc tovarășii de la I.I.S.-Dacia, s-au terminat cu realizarea la producția globală a unui procent de 102,88 la sută și cu perspective clare ca primul trimestru să se încheie cu realizarea planului la toți indicatorii.

Va fi un an în care creșterile planului valoric sînt determinate în principal de valorificarea superioară a materiilor prime prin extinderea utilizării fibrelor cu conținut de poliester cu 33 la sută mai mult decît anul trecut, prin aplicarea unor procedee moderne (neșifonabilizarea, apretul permanent, reducerea contracției la spălat) și prin mărirea, la dublu față de anul trecut, a varietății și cantității de țesături imprimate. Dintre sortimentele noi menționăm țesăturile fanteziuri imprimate, țesăturile pentru cămăși neșifonabile, țesăturile pentru impermeabile — Bizon — tip tencot în culori variate, țesăturile pentru lenjerie imprimată, neșifonabilă, foarte fină, care imită batistul, țesăturile imprimate pentru rochii din poliester și bumbac Codruța, Roua, Erica, țesăturile Lineta din bumbac 100 la sută neșifonabil.

În același timp, datorită introducerii procedeelor tehnologice noi și întrebunătățirii superioare a utilajelor, s-a realizat o creștere cu 36 la sută a productivității muncii pe salariat față de cea din perioada corespunzătoare a anului trecut.

Atenția acordată întocmirii tuturor contractelor cu furnizorii încă de anul trecut a asigurat toate condițiile tehnico-materiale pentru realizarea ritmică a producției. Astfel, pînă în prezent nu există nici o restanță în ceea ce privește livrările către beneficiari.

COPERTA NOASTRĂ

Constructorii înălțimilor
— acești bărbați crescuți la școala curajului — montând stâlpii liniei de înaltă tensiune ce traversează Dunărea la Porțile de Fier.

Fotografie de
S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București,
Piata Științei 1, Sectorul 1
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744.
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Științei»

spațiu verde pe zeci de mii de hectare

În regiunile sudice ale țării se desfășoară din plin campania de împădurire. Din cele circa 2 000 ha plantate pînă acum, mai mult de o pătrime a fost sădită prin munca patriotică a locuitorilor. Un accent deosebit se va acorda și pe mai departe speciilor repede crescătoare: molid, brad, pin, douglas și lerice, care vor acoperi 60 la sută din întreaga suprafață — 80 000 ha — ce urmează a fi împădurită anul acesta. Venind în sprijinul industriei de celuloză și hîrtie, Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții va asigura 15 000—20 000 ha culturi industriale cu un ciclu de vegetație foarte redus.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

mutații, cercetări și fundamentare

Interlocutorul nostru — tovarășul Radu Paul, directorul Institutului de cercetări comerciale de pe lângă Ministerul Comerțului Interior.

— Acțiunea de comensurare a pieței — ne declară dînsul — cunoașterea exactă a cererilor și necesităților reale, a factorilor economici și extraeconomi care le condiționează, asigurarea unei baze informaționale operative prin sondaje complexe, diversificate, prin analiză și previziune constituie astăzi sarcina și obligația principală pentru cercetătorul de specialitate. Deciziile acestuia reclamă o fundamentare cit mai riguroasă, începînd cu investițiile și terminînd cu contractarea mărfurilor de către furnizori.

— Care sînt obiectivele de cercetare pentru 1972?

— În limitele condițiilor organizatorice existente, pe baza cercetărilor selective ca mijloc de culegere a informației și cercetarea diferențiată a cererii, vom continua studiile de piață, pentru fundamentarea unor capacități de producție și a activității comerciale și pentru o mai judicioasă repartitie a unor bunuri de larg consum (mobilă, detergenți, confecții în mediul rural etc.).

Pot să vă declar că s-au efectuat studii, la cererea diverselor foruri, privind producția de aparate de radio, televizoare, mașini de spălat rufe, precum și perspectiva asimilării în producție de magnetofone, picupuri, corpuri calorice electrice și cu combustibil lichid. Variantele propuse de institutul nostru au fost luate în considerație și sînt folosite la fundamentarea activității ce se desfășoară în perspectiva cincinalului. Pot să vă mai informez că de pe acum am început să studiem perspectivele viitoarelor cincinale: 1975—1980 și 1980—1985.

— Ați afirmat că o condiție a cercetărilor de piață este baza informațională. Ce preci-

zări ne puteți da în această privință?

— Sîntem optimiști în măsura în care se va desăvîrși acțiunea de perfecționare a sistemului informațional în toate verigile economice, acțiune inițiată de conducerea superioară de partid și de stat și care se află în curs de aplicare. Pe lângă această acțiune și în spiritul ei, considerăm că este necesar să se asigure în prealabil un micro-recensămînt al populației și, totodată, organizarea în cadrul județelor a unui aparat special al institutului, care să treacă la stabilirea panelului

de familie (repartizarea pe un teritoriu a diferitelor tipuri de familii). Numai pe această cale vom putea avea în mod operativ la dispoziție informații atât statice, cit și dinamice, privind multiple și diferențiate aspecte ale cererii populației, cit și factorii de influențare economici și extraeconomi. Toată activitatea economică și comercială este condiționată de buna funcționare a acestui panel de familii. El va constitui mijlocul științific cel mai eficace și operativ de contact dintre conducerile economice și populație.

statuia lui emil racoviță la palma de mallorca

În Insulele Baleare, la Palma de Mallorca, se va înălța, încă în toamna acestui an, o statuie a marelui savant român Emil Racoviță (în mijlocul fotografiei, macheta). Operă a sculptorului Oscar Han, statuia este un omagiu adus savantului speolog român care și-a început activitatea de cercetare în aceste locuri. O inițiativă remarcabilă, demnă de toată lauda și menită să eternizeze o mare figură a științei românești și mondiale.

trecutul în laborator

Sîntem în laboratorul de restaurări ceramice din cadrul Institutului de arheologie din Capitală. Aici își recapătă înfățișarea originală toate materialele recoltate pe șantierele arheologice din țară. Într-un an, aproximativ 650 de vase ceramice, obiecte din sticlă, os, metal.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

la o aniversare

Se împlinesc cincizeci de ani de cînd, din inițiativa și sub conducerea Partidului Comunist Român, a luat ființă organizația revoluționară a tineretului din țara noastră. Prilej de rememorări nostalgice, dar și de meditații încărcate de simțul răspunderii. Foarte mulți dintre tinerii entuziaști, însuflețiți de inflăcărare elanuri revoluționare, care au luat parte la actul întemeierii, au intrat de mult în Istorie și în legendă. Ne-au rămas ca o sfîntă moștenire spiritul lor de abnegație în serviciul revoluției, exemplul vieții lor de dăruire, fără ezitare și tară zgircene, în slujba unui ideal. Fiindcă cei ce vor reconstitui miine Cronica acestei jumătăți de veac a *Uteceului* vor fi obligați să consemneze nenumărateilde de vieți jertfite cu o infinită modestie, și, mai mult decît altă, infinite mărturii de eroism consumate în tenebrele anonimatului. Perspectiva din care judecăm de multe ori *eroismul* e viciată, confundîndu-se adevărata abnegație, dezinteresată și în slujba *Ideii*, cu puterea de a înfrunta un risc. Dăm uneori eroismului o valoare competițională, de spectacol fascinant, cînd adevăratul eroism, izvorît din credință, e tăcut, inocent, purtînd cu sine splendoarea purității. E suficient să răsfoiești colecțiile ziarelor de epocă, pentru ca să te convingi cîte energii s-au consumat în lupte aprige, plătite cu ani de temniță ucigătoare, cîte tinereti au pierit în anii ilegalității, cîți tineri au trecut prin boxa tribunalelor militare, prin fața plutoanelor de execuție. O Cronică însingerată, cruntă și fără iertare, acuză lumea veche și obligă pe cea nouă.

Pentru că amintirea sacră a eroilor de ieri cheamă tinerețea de astăzi la un eroism de altă natură, dar de aceeași intensitate.

A te gîndi mai pușin la tine și la interesele tale, a te simți responsabil față de marile comandamente morale ale comunității spirituale căreia îi aparții, a lua pe umerii tăi, fie și adolescenți, o parte din sarcinile lumii, iată ce mi se pare a constitui marea lecție la care ne cheamă superlativul exemplu de luptă și sacrificiu al Uteceului nostru în această clipă de solemnitate cînd îi aniversăm o jumătate de secol de strălucită existență. Din umbra marilor umbre, nepieritoare, ne cheamă la împlinirea datoriei și Lenuța Filipovici, și Pavel Tcacenco, și Filimon Sirbu, și Bernath Andrei, și Lazăr Grünberg, și Nicolae Cristea, și Vasile Roaită, amintindu-ne tuturor o obligația revoluționară de a rămîne veșnic tineri.

«Fără îndoială că oamenii muncii din construcții vor depune toate eforturile pentru a-și îndeplini cu cinste marile sarcini ce le revin în îndeplinirea programului de investiții în actualul cincinal, dând patriei noi fabrici și uzine, noi edificii social-culturale care să asigure poporului un nivel de viață și de civilizație tot mai înalt».

Nicolae CEAUȘESCU

PROBLEMELE NUMITORULUI COMUN AL METAFORELOR

de I. NICOLAE

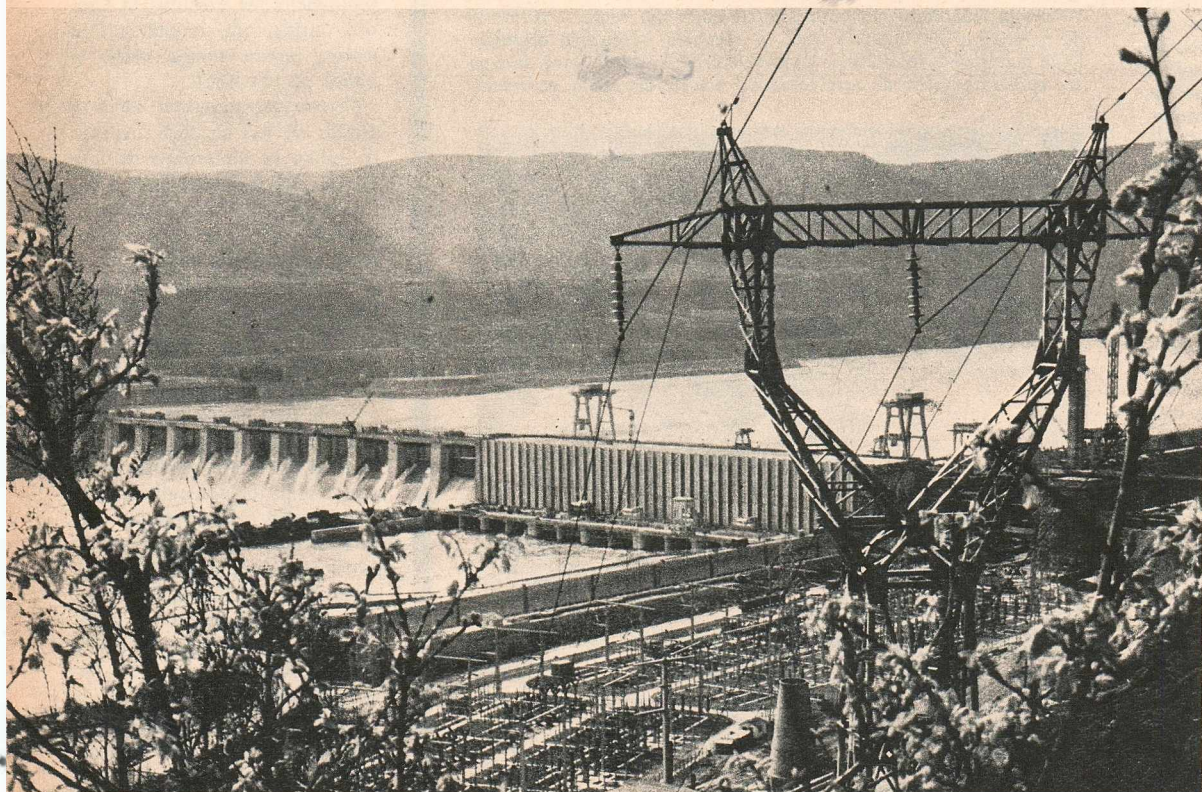
Pentru Săvinești, pentru Argeș, Lotru, Someș ori Olt, pentru platformele industriale ale Galațiului, Craiovei ori Piteștiului, pentru Porțile de Fier și Tirgoviște, pentru toate ctitoriile anilor socialismului, oamenii condeiului, pe bun temeii entuziasmați, au găsit zeci și sute de metafore. Cuvinte frumoase, cuvinte simțite, cuvinte de poezie, cuvinte de cântec.

Economiștii și financiarii, constructorii și oamenii politici folosesc însă un singur cuvânt, o singură denumire pentru toate șantierele și pentru toate realizările materiale ale construcției socialiste: **investiții**.

Perfecționarea bazei tehnico-materiale a societății, dezvoltarea potențialului productiv al economiei naționale, îmbunătățirea repartizării forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, accelerarea progresului economic și social, într-un cuvânt făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră implică un deosebit efort de investiții. Un efort pe care — legic — îl cere viitorul națiunii; un efort de care — legic — depinde viitorul națiunii.

Urmărind realizarea raportului optim dintre acumulare și consum, Congresul al X-lea al partidului a stabilit ca în cincinalul pe care îl parcurgem 30—32 la sută din venitul național să fie alocat reproducției socialiste lărgite. Programul de investiții pentru '71—'75, dimensionat potrivit acestei orientări, cunoaște o amploare nemaîntilnită în dezvoltarea noastră economică.

Cincinalul acesta ne va mări proprietatea națională cu aproximativ 1 700 de obiective

economice industriale și agrozootehnice noi. Este o cifră impresionantă și totuși explicabilă, dacă observăm că numai în acest an s-au destinat investițiilor, din fondurile centralizate ale statului, 87,2 miliarde lei. Cu mai bine de 15 la sută mai mult decât în anul trecut.

Înfăptuirii programului de investiții al cincinalului i s-a acordat o atenție cu totul specială. Astfel, prin diferite măsuri și printr-o nouă legislație s-a creat un cadru general favorizant.

Grăitoare în această privință sînt înseși rezultatele anului economic 1971. Amintesc doar cîteva: aproximativ 400 de capacități și obiective puse în funcțiune, dintre care aproape 80 înainte de termen; realizarea planului potrivit termenelor stabilite mai cu seamă la investițiile de mare interes etc.

Și totuși, fără a știrbi nimic din împlinirile sale, din succesele sale, realizarea planului de investiții pe anul trecut n-a mers cum trebuia să meargă. 34 de capacități industriale și 32 de obiective din agricultură n-au fost isprăvite la termenele prestabilite, iar planul de investiții pe întreaga economie a fost realizat doar în proporție de 99,3 la sută.

Unul dintre meritele Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții a fost și acela că a făcut o sinteză a problemelor concrete actuale ale investițiilor și, totodată, a elaborat o strategie detaliată dar unitară a căilor de era-

◀ *Încă o imagine-probă a unui fapt de acum dovedit și răsdovedit: sîntem în stare să realizăm investiții de avengură. Dar asta nu înseamnă că ne lipsesc de tot problemele...*

de H. DONA

Constructorii platformei industriale a Tîrgoviștei sînt principalii beneficiari ai uzinei din Bocșa. Tovarășul Ion Buda este unul dintre cei mulți, gata să sudeze din zori și pînă-n noapte, dacă nevoile șantierului o cer; cu o singură condiție: să aibă ce! Pentru că furnizorii de la Bocșa nu-s tocmai prompti, potrivit termenelor contractuale, cu livrarea construcțiilor metalice. Cooperarea — iată un remediu pentru multe din afecțiunile investițiilor.

strictului necesar, fără finisaje exagerate, bazate pe un înalt grad de industrializare (atît în privința folosirii prefabricatelor intens diversificate, cît și în privința mecanizării lucrărilor); prin concentrarea forțelor și a mijloacelor pe un număr limitat de șantiere etc.

O a treia problemă a investițiilor este aceea a folosirii cît mai înțelepte a fondului de timp, a duratei de realizare a investițiilor; evident, o problemă strîns legată de precedentă, de eficiența investițiilor.

Ideea preconizată la conferință, de altfel și adoptată prin rezoluție, a fost aceea a necesității realizării în primul trimestru al anului a cel puțin 20 la sută din planul anual de investiții și de construcții-montaj. Respectarea riguroasă a graficelor de execuție și de punere în funcțiune a obiectivelor se poate realiza tot prin folosirea mai multor canale. Și anume: folosirea metodelor moderne de organizare, conducere și urmărire a execuției pe șantier; pregătirea și folosirea rațională a forțelor de muncă; folosirea cu randament superior a mașinilor și utilajelor ș.a.m.d.

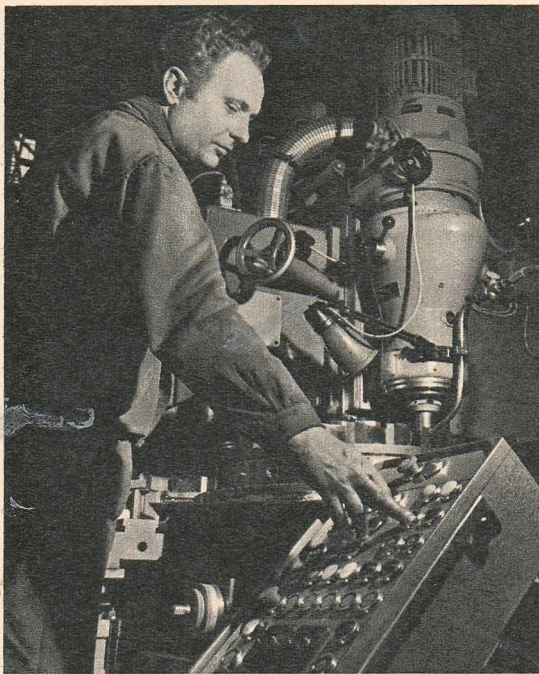
În fine, o a patra mare problemă a investițiilor privește contractele și livrarea utilajelor. Idealul este să existe o perfectă corelare, o perfectă sincronizare între termenele de livrare și termenele graficelor de producție.

Pentru aceasta însă este necesar, în primul rînd, ca încheierea contractelor să se facă la timp; introducerea furnizorilor generali urmînd să simplifice mult lucrurile în această privință. Iar în al doilea rînd, este necesar să crească răspunderea uzinelor constructoare de mașini pentru livrarea în termen și de calitate a utilajelor.

De altfel, e lesne de observat că în urma concluziilor conferinței este de datoria tuturor factorilor de care depind investițiile națiunii — titulari de investiții, proiectanți, constructori, furnizori de utilaje și materiale, organe de avizare — să-și redimensioneze responsabilitățile.

Înainte de a pune punctul final mă socotesc dator cu o explicație:

Am făcut această trecere în revistă a frontului nostru de principale probleme privitoare la investiții cu sentimentul contribuției — prin mijloacele meseriei noastre — la bătălia pentru prevenirea neajunsurilor. Asta ne-

Bătălia pentru scăderea ponderii volumului de construcții în totalul investițiilor are un rost bine determinat: în felul acesta revin părți mai mari din fondurile de investiții pentru dotarea cu mașini și utilaje. Căci ele sînt producătoare de valori materiale, de venit național, iar nu «casele» întreprinderilor.

însemnînd că ne vom opri aici, ci dimpotrivă! Socotim articolul acesta doar ca «o punere în temă», doar ca un **prolog** — lucid, rece și pașnic — la un șir de **anchete viitoare** — anchete programat fierbinți și belicoase — pe tema măsurii în care au fost rezolvate concret, în cutare sau cutare loc, problemele... numitorului comun al metaforelor. Ale investițiilor, deci.

Pentru că, e adevărat, noi, oamenii condeiului, iubim nespun metaforele. Însă, credeți-ne, doar pe cele pure. Cu alte cuvinte, noi știm că nu putem fi poeți cinstiți înainte de a fi economiști exigenți.

Cititorul Sp. Proca din Iași ne transmite «cîteva obiecții» la o mai veche cronică TV a colaboratorului nostru C.N. Constantiniu. De fapt, dacă am înțeles bine, controversa e mai mult formală și cei doi preopinenți au de fapt păreri asemănătoare în ce privește educația muzicală a publicului. În orice caz, cele susținute de tov. Sp. Proca ni se par întemeiate și, pentru exemplificare, ne vom permite să cităm cîteva rînduri: «De obicei, simțămîntul muzical îl avem în noi... Depinde de direcția în care e canalizat. De regulă, către muzica ușoară. Iată însă că la Iași, de vreo 2 ani, sălile Filarmonicii sînt pline în special cu tineret... Educația muzicală presupune răbdare, perseverență — dar și o tehnică a audierii. Nu totul dintr-o dată. Nu dificilul înaintea accesibilului. Nu. Ci treptat, gîndit, în crescendo, lent dar cert. Nu începem, de pildă, cu «Idila lui Siegfried» de Wagner sau cu «Simfonia a 9-a» de Bruckner, ci cu piese mai simple... cu alternanțe de tonalități și expresii sonore mai ușor sesizabile, cum sînt uverturile, schițele ori dansurile simfonice, suitele și apoi, abia de aici, să trecem la forme mai ample — în care pulsează varii și contradictorii sentimente».

Doi cititori din Bîrlad, elevii **Marin Ionescu și Nicolae Stancia**, combat punctul nostru de vedere — expus într-un «Dialog» de acum cîteva săptămîni — cu privire la importanța studierii matematicilor. Interlocutorii noștri ne întrebă: «De ce nu vreți să fiți echitabil și să judecați că nu oricine are acest talent, mult mai rar ca alte talente?» Repetăm: nu de talente speciale e vorba și nu de promovarea geniuilor matematice ne-am ocupat, ci de faptul că orice copil sau adolescent cu inteligența normală (și fără nici o predispoziție deosebită) este capabil să-și însușească bine cunoștințele matematice predate în școală. Cu două condiții: 1) să existe profesori cu pricepere pedagogică și 2) să fie combătută atmosfera artificială de panică creată în jurul acestei discipline. La întrebarea «La ce-i folosește matematica unui lăcătuș, unui tractorist?» (probabil că cei doi elevi intenționează să îmbrățișeze aceste frumoase meserii, lucru pentru care-i felicităm și le promitem că-i vom urmări în strădania lor) răspundem: matematica face parte din bagajul esențial de cultură al oricărui om al zilelor noastre și nu poate fi conceput un muncitor calificat astăzi și mai ales mîine (ne adresăm doar unor tineri) fără bune cunoștințe matematice. Referirea la Eminescu nu ni se pare serioasă; din dorința de a imita ceea ce nu a fost decît rezultatul unor împrejurări cu totul speciale n-ar trebui, oare, să preconizăm absența sau fuga de la școală, repetenția, neprezentarea la examene? Să fim serioși. Eminescu a fost un intelectual cu o imensă și profundă cultură, cu mult deasupra contemporanilor săi și în această privință.

Pe marginea anchetei cu privire la viața culturală a orașului Focșani, cititorul **Sandru Voinea** din Iași (dar, pare-se, focșănean de baștină) ne trimite o lungă scrisoare în care sînt relatate împrejurările în care prin 1956 a luat ființă o formație de estradă în orașul de pe Milcov și cum această formație a ajuns să se destrame. Nu avem posibilitatea să publicăm în revistă această destul de interesantă poveste; ne mulțumim să reținem concluzia că ceea ce a fost posibil în 1956 poate fi posibil și în 1972 (și, bineînțeles, nu numai în domeniul estradei).

După cum a putut constata și personal, manifestarea despre care ne întrebă cititoarea **Elena Brujban** din Tg. Ocna, jud. Bacău, n-a mai avut loc, în primul rînd, din motive financiare. La întrebarea «Pentru ce revista «Flacăra» nu poate avea 47 de pagini, cum are revista «Cinema», precizăm că nici «Cinema» și nici vreo altă revistă de pe lumea asta nu are 47 de pagini; toate au un număr pereche de pagini (explicațiile sînt inutile). Să nu uităm că revista «Cinema» apare lunar și că toată cantitatea suplimentară de hîrtie de care beneficiază anual nu ne-ar ajunge nouă nici pe trei luni și că — mai ales — e vorba de hîrtie de ziar (nefavorabilă pentru color și, în general, pentru fotografii) pe care noi nu vrem și nu putem s-o folosim.

Cititorului **Victor Mihiș** din Baia Mare vrem să-i amintim mai întîi că revista noastră nu se adresează copiilor sub zece ani iar, după aceea, că nu ni se pare imoral să reproducem o fotografie dintr-un film în care doi tineri se îmbrățișează. Buna cuviință, decența nu sînt sinonime cu oroarea călugărească față de gesturile cele mai simple și mai naturale. Sîntem convinși că cititorul nostru — mai ales dacă a văzut și filmul din care e extrasă imaginea — ne va da dreptate.

dicare a cusurilor din toate etapele de realizare a planului de investiții.

O primă problemă a investițiilor (ordinea enunțării nu implică nici un fel de ierarhizare a lor) o constituie asigurarea unui decalaj în timp între momentul în care constructorul dispune absolut de documentația tehnico-economică și cel al începerii lucrărilor de execuție propriu-zisă. O bună pregătire asigură realizării investiției o eficiență ridicată.

Firește, acestui deziderat al constructorilor nu i se poate răspunde decît printr-un spor de muncă din partea proiectanților și a organelor de avizare. Scurtarea duratei de definitivare a documentațiilor și de avizare nu poate fi realizată decît prin bunăvoință, cooperare și spirit responsabil.

O a doua problemă a investițiilor e aceea a creșterii eficienței lor. Se pune deci chestiunea cît de mult se poate realiza, se poate «scoate» din fiecare leu investit.

Căile prin care costul unor lucrări poate fi redus sînt atît de variate și numeroase, încît, fără să vreau, fac o legătură cu numărul mare de participanți la conferința din februarie care au lăsat cuvîntul: 732. M-am referit la dumnealor pentru că, fără îndoială, trebuie socotiți autorii sau reprezentanții autorilor propunerilor făcute atît de — cum se spune în limbajul șantierelor — «la obiect». Creșterea eficienței investițiilor se poate realiza, printre altele, prin reducerea ponderii lucrărilor de construcții-montaj în totalul investițiilor; prin folosirea intensivă a suprafețelor de producție existente, precum și a terenurilor pe care urmează a se construi obiectivele noi (agricultura cere industriei să se dezvolte și în înălțime, nu numai în lungime și lățime); prin adoptarea de proiecte tip de construcții simple, moderne, dimensionate potrivit

aceste rînduri mîndre - tineretul

Sîntem sau trăim înconjurați de tineri. Biologic, sufletește, prin aspirații ori simpatii, fiecare dintre noi aparține vârstei argintului viu cu cel puțin un fragment din ființa sa. La rîndul lor, tinerii — cei încadrați în această categorie elastică după numărul anilor — sînt cuprinși total și inseparabil în mănunchiul trainic al diverselor generații — poporul. O largă comuniune de interese și un temeinic numitor comun filozofic asigură unitatea și armonia în acțiune a tuturor fiilor țării. Inclusiv a tinerilor.

În uriașul desferecător și accelerator de energii care este edificarea socialismului, antrenarea și prezența activă și devotată a omului tînăr devin pline de semnificații și de importanță. Tînărul pătrunde în clocotul vieții creatoare ca purtător al însuși orgoliului vieții. Este mîndria explozivă a posedării teribilei minuni — aceea de a putea spune «trăiesc» — mîndrie care caută un sens pe măsura conștiinței și puterii ei; îl găsește în tocmai ceea ce poate fi mai important pentru ea — construcția viitorului.

Într-o societate al cărei crez este continua căutare a noului, prezența ochilor larg deschiși de curiozitate nu poate fi decît firească; într-o lume al cărei sens al existenței este credința consecventă în om și în împlinirea năzuințelor sale, contribuția inimilor care bat fiecare pulsație înfometate după nobile năzuințe nu poate fi decît fericită; într-o orînduire a cărei viață constă în activitate neostoită, tovarășia brațelor în căutare veșnică de oboseală nu poate fi decît necesară.

Ce reprezintă tineretul nostru?

Mai întii și mai întii el este valul care cuprinde în continua-i unduire alte și alte picături de apă, încît niciodată nu-i poți cunoaște cu precizie marginile; el vine de departe, din istorie, transmițindu-i mișcarea și prospețimea. E valul care i-a ridicat deasupra-i, rînd pe rînd, pe Gelu, pe Rareș, pe Ana Bucureștilor cu cele două pistoale, pe Roaită, pe elevii de la Păuliș.

Tot el e vîntul din primăvara țării, care a prins zbor o dată cu ceasul înnoirilor radicale, atunci cînd el — tineretul — a cutezat să se ridice în rînd cu cei mai cutezători dintre oameni — comuniștii. Difuzînd ziare, răsturnînd prefecți, apărînd prefecuri, luînd pămînt, dînd pămînt, este vîntul care a suflat și suflă consecvent spre orizont, încrezător că de el depinde să ajungă acolo unde cerul se unește într-adevăr cu pămîntul.

Tineretul este absolventul tuturor școlilor și realizatorul celei mai înalte dintre ele — institutul superior al hărniciei și devotamentului. În amfiteatrele lui întinse cît zarea și boltite cu cer a fost lansat noul «Gaudeamus», — «Hei, rup!» — s-a plămădit puterea și s-a verificat posibilitatea dispariției interesului mărunț, individual, în favoarea celui generos, obștesc.

Ieri, azi, mîine. Omniprezent în timp, dar și în spațiu, tineretul reprezintă floarea șantierei, piesa cea mai fină a industriei, rodnicia de mîine a ogoarelor. Tineretul reprezintă fruntea febrilă aplecată asupra cărții, privirea îndrăzneată aruncată spre necunoscut. Reprezintă munca, studiul și bucuria roadelor muncii și studiului.

Tineretul slujește cu devotament și abnegație societatea din care face parte, pentru că îi datorează acesteia cele mai de preț bunuri: vatra și zestrea strămoșească, taina pașilor drepecți și a ținuței demne, condițiile optime pentru dezvoltare. Dar, mai presus de toate acestea, îi datorează cheia

tuturor succeselor, busola drumului drept și acea condiție fără de care entuziasmul ar cădea în derută, energia în anarhie, buna-credință în eroare; îi datorează cunoașterea sensului de a fi, scopul tuturor înfăptuirilor, fixarea și slujirea unui ideal suprem, pe măsura entuziasmului, energiei și bune-credinței tineresci.

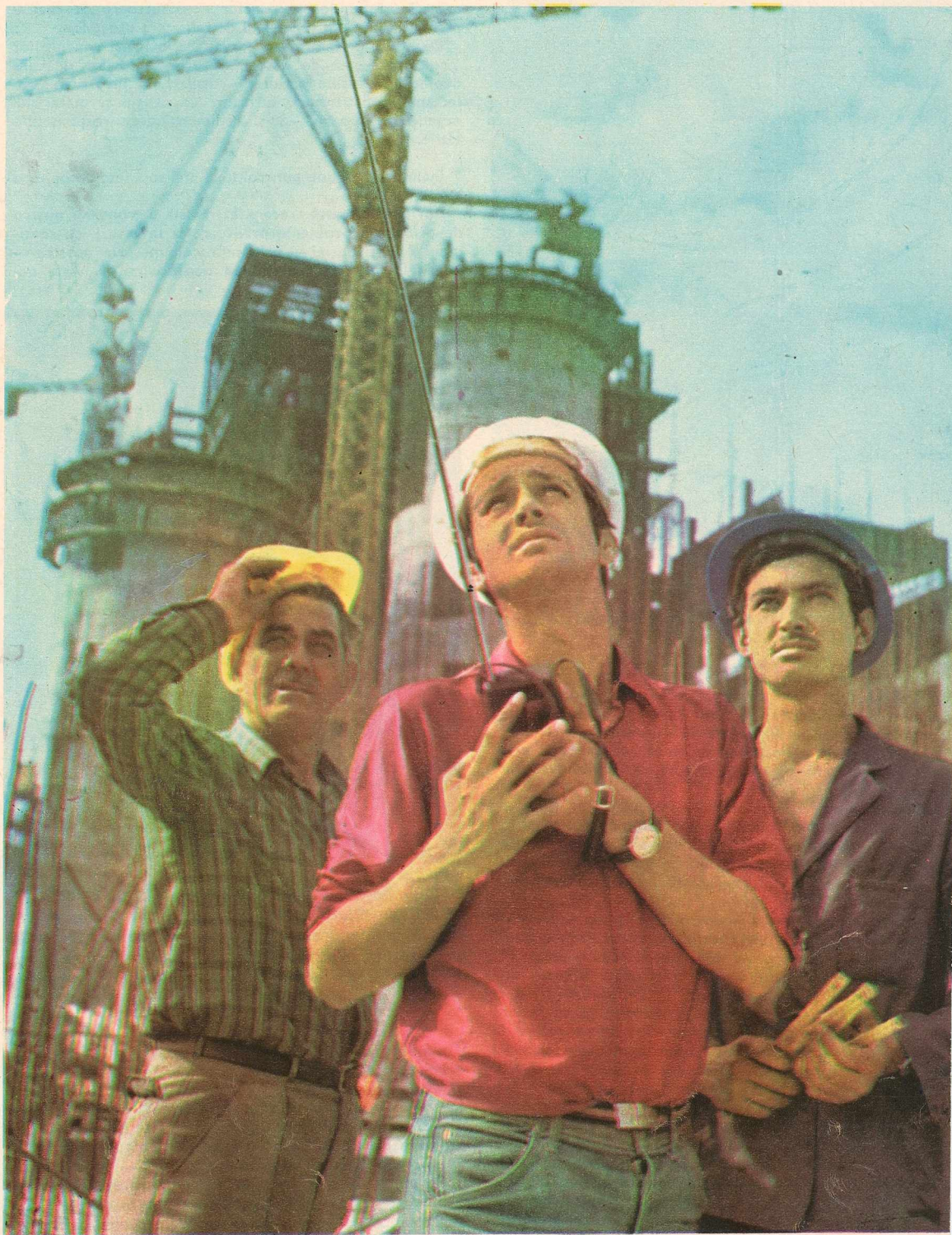
Acest ideal-sens de a fi sintetizează tot ceea ce a sedimentat istoria ca fiind mai nobil în aspirațiile seculare ale umanității. Sînt idealurile de dreptate

Geometrie decorativă? Doar în măsura în care frumosul este inseparabil muncii, muncii miilor de muncitori, tehnicieni și ingineri care au făcut din barajul de la Porțile de Fier un monument și omagiu adus socialismului.

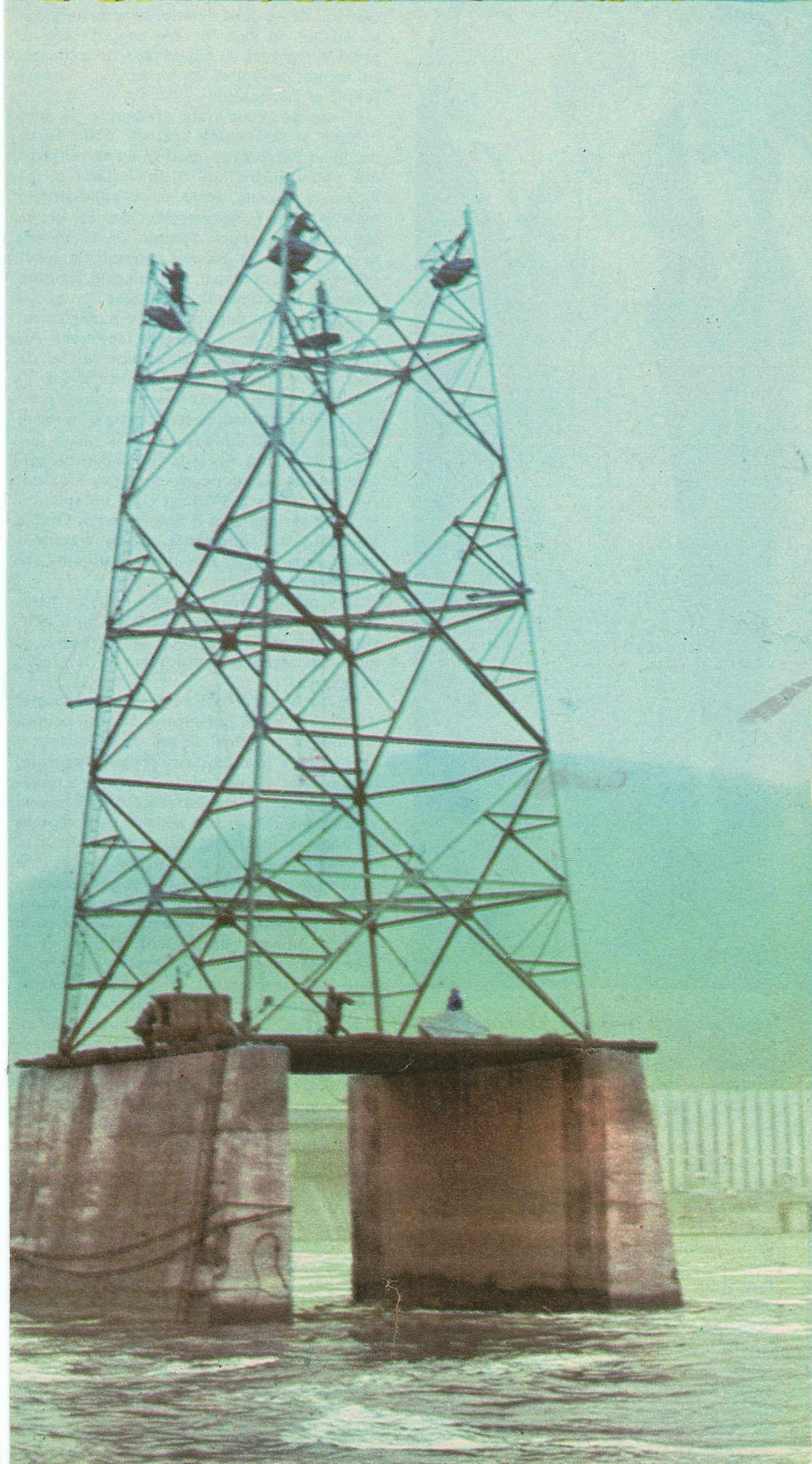
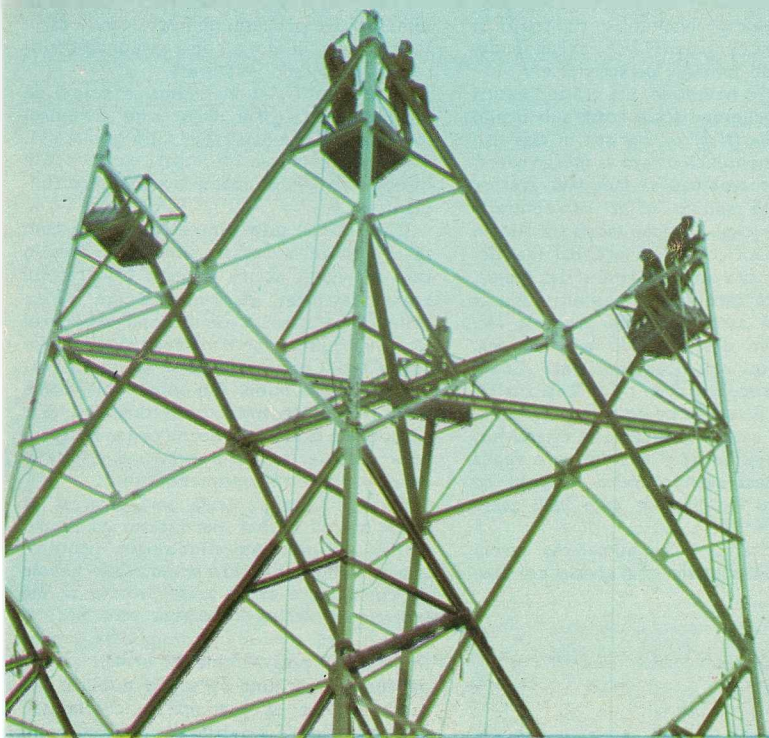
și echitate pentru care au luptat, nemijlocit, cu arma în mînă sau cu manifestul la sîn, generația imediat anterioară, înaintașii imediat premergători, părinții tinerilor de astăzi. Așa se explică unitatea de năzuințe a tuturor membrilor societății noastre, de diferite vârste biologice dar cuprinși într-o singură vîrstă morală. La rîndul ei, această unitate a generat un sentiment cu totul și cu totul nou tineretului: sentimentul participării depline la viața și înfăptuirea destinului țării. În acest sens, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea: «În tot ce s-a înfăptuit în acești ani în România, sub conducerea partidului comunist, este încorporată și munca generațiilor tinere».

Trup din trupul neamului, credință din credința poporului, crescut în aerul acestei țări și hrănit din laptele pămîntului ei, tineretul nostru se ridică la înălțimea unei triple referiri: demn față de trecut, atașat față de prezent, încrezător în viitor.

Tinerii constructori de pe șantierul termocentralei de la Rogojelu efectuează lucrări de montaj folosind tehnica modernă.

Tovarășul Gheorghe Curcă,
secretarul Comitetului U.T.C. al Uzinei «Semănătoarea»,
discutând despre problemele de calitate a producției
cu uteciști din brigada
care se ocupă de rodajul combinelor autoproulsate
înainte de expedierea la beneficiar.

Nu e departe vremea
când ing. Matei Kiraly
făcea el însuși parte din cerul de ambarcațiuni
al Casei pionierilor din Galați.
Și totuși, de-atunci,
pe aici s-au perindat trei «generații»,
reprezentate în fotografie
de uteciștii Mircea Leonard și Sorin Zosin
și de pionierii Gabriela Costin și Maria Istrate.

POST-SCRIPTUM LA PRIMUL ZBOR PE LUNĂ

de Cristian POPIȘTEANU

MOTO:

„Un pas mic pentru om, un salt uriaș
pentru umanitate“

Neil ARMSTRONG
cel dintii pămîntean în clipa cînd a
pășit pe Selena

Au fost odată trei astronauti.

Neil Armstrong, Michael Collins, Edwin Aldrin. La 20 iulie 1969 sute de milioane de telespectatori urmăreau, literalmente cu sufletul la gură, aselenizarea primului echipaj uman. Cei trei astronauti — Armstrong și Aldrin pe Lună, iar Collins în modulul de comandă, rotindu-se în spațiul cosmic și așteptându-i — înfăptuiau o performanță nu numai deschizătoare de orizonturi științifice și tehnice, dar și generatoare a unei întregi beletristicii. S-au scris poeme, s-au turnat filme, s-au gândit eseuri, fără a mai socoti volumele de reportaje ale căror eroi erau Armstrong, Collins, Aldrin. O celebritate binemeritată i-a urmărit pe cei trei astronauti în periplul lor prin numeroase țări de pe glob, la câteva luni după revenirea din expediția cosmică.

...A fost odată ca niciodată.

Așa apare astăzi, cînd personajele principale a ceea ce s-a petrecut nu acum un secol, nici măcar acum 50 de ani și nici cel puțin acum un deceniu, ci în 1969 — cu mai puțin de trei ani în urmă — sînt aproape uitate.

Citim în *International Herald Tribune*: «Neil Armstrong, primul om care a pus piciorul pe Lună, duce actualmente, ca profesor la Universitatea din Cincinnati, o viață relativ obscură. Michael Collins, după ce a lucrat un timp la Departamentul de stat, este în prezent funcționar superior la Smithsonian Institution în Washington, iar Edwin Aldrin a ieșit la pensie». Totul pare neversimil. Aldrin, «astronautul cu salturi de cangur», cum l-au denumit atunci, în iulie 1969, comentarii TV, a rupt bariera tăcerii și câteva din considerațiile sale încredințate presei americane clarifică oarecum fulgerătoare traiectorie spre penumbră a primului echipaj lunar. Amerizarea a însemnat pentru colonelul Aldrin începutul unei alte odisei decît cea cosmică, odisee care l-a îndepărtat de programul spațial și chiar de aviație, meseria lui de o viață.

«Vorbesc desigur numai în numele meu — scrie la 29 februarie 1972, în *International Herald Tribune*, colonelul Aldrin — dar cred că ceilalți doi vor fi de acord că totul a fost minunat pînă la amerizare. Am fost atît de ocupați cu preparativele zborului în Lună, încît ne-am găsit nepregătiți pentru impactul pe care această expediție îl va avea asupra vieților noastre».

Colonelul Aldrin vorbește despre dece-niul petrecut în calitate de cosmonaut fără nici o amărăciune sau pică și afirmă că dacă ar fi să o ia de la început ar face totul la fel. Dar cînd își revede întreaga experiență se minunează, nevenindu-i să creadă că el este cel care a săvîrșit-o. «Îmi amintesc că atunci cînd am încheiat călătoria noastră de propagandă în jurul lumii, remarcam că lunga perioadă de carantină care a urmat amerizării a fost un rai în comparație cu ceea ce ni se întîmpla acum. Și colegii mei au fost de acord cu această opinie».

Întreaga relatare a colonelului Aldrin ilustrează traumatismul suferit de astronautii intrați în mașina infernală a acelor «public relations» care făceau ca viețile lor reale să pară publicului cu totul altele.

«Îmi amintesc că mi-a căzut într-o zi în mină un număr al revistei *Life* cu un reportaj despre noi. Revista avea în exclusivitate drepturile de a publica relatările noastre din timpul zborului, precum și reportaje

fericită. Nici vorbă de așa ceva. Aveam probleme, așa cum are fiecare. Presiunea sub care lucram pentru a îndeplini cît mai bine programele de lucru era intensă. Ca și politica intereselor și rivalităților, pentru că și în programele spațiale (NASA) există feude, ca în orice alt domeniu de activitate.

Cît privește nevestele, ele trăiau ceasuri de mare îngrijorare stînd acasă sub ochii camerelor de TV și cu ziaristi în fața ușii pîndind momentul cînd ceva va merge prost. Și totuși ele trebuiau să facă față acestor oameni și să spună: «Sînt cutremurată, mîndră și fericită». Și Joan (soția lui Aldrin — n.n.) a rostit aceste cuvinte, dar mai tîrziu mi-a spus că a mințit fără să-și dea seama.

Întîmplarea care face ca anumiți copii să aibă un tată astronaut este parcă și mai tristă. Sîntem despărțiți de ei chiar mai mult decît cei mai ocupați părinți. Copiii trebuiau să recunoască în tipul acela surzător, pe care îl vedeau pe ecranul televizorului și despre care li se spusese că e tatăl lor, pe bărbatul extenuat și neatent care venea citeodată acasă să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă cu familia, dar care la 8 seara dormea dus».

Suprasolicitarea — nu numai cea cerută de programele spațiale, ci în special cea pro-

după această experiență. Dar sînt îngrijorat că prea puțini oameni își dau seama ce s-a întîmplat cu adevărat».

Colonelul Aldrin își descrie cu amănunte semnificative procesul de instrinare a cărui cauză o vede în efortul de a răspunde cerințelor de «public relations».

«Astronautii sînt aleși dintr-o seamă de motive, dar factorul major este echilibrul lor. Trebuie să avem capul solid ca o stîncă. Dar ceea ce mi s-a întîmplat mie se poate întîmpla oricui. Se poate, și chiar se întîmplă (...).

Cred că nici unul dintre noi nu știa cum să procedeze în această situație. În ziua în care a trebuit să mă adresez Congresului eram pietrificat. Aselenizarea îmi părea, prin comparație, un joc de copil. Aș fi preferat să mă întorc pe Lună decît să iau cuvîntul în fața Congresului și să fac să se vorbească despre mine. Am spus numai banalități. Singurele microfoane care îmi plac sînt cele de la bordul avioanelor sau al capsulelor spațiale. Limbajul nostru e criptic și exact — lipsit de sentimentalism.

Cam în acea perioadă am remarcat că m-am schimbat. Nu mai lucram cu randa-mentul obișnuit. Am știut singur întotdeauna ce trebuie să fac, dar acum aveam nevoie de cineva care să-mi arate încotro să mă îndrept. Profesiunea noastră cere permanent muncă și studiu. Competiția e prea mare ca să poți rămîne în urmă. Iar noi deveneam în schimb personaje publice, tipi care trebuiau să participe la cutare sau cutare intrunire sau banchet. Deveniserăm oamenii de «public relations» ai programului spațial. În ziua în care conferințele de presă în legătură cu expediția s-au terminat, am încetat de fapt să fim astronauti în sensul tehnic al cuvîntului.

Mi-am petrecut viața preocupat de tehnologie și activitatea spațială. Schimbarea nu mi se potrivea — cred că nu se potrivea nici unuia dintre noi. M-am hotărît să mă întorc la aviație, acolo unde cunoștințele mele puteau fi folosite, sau cel puțin așa credeam atunci. Speram de asemenea ca într-o zi să fiu înaintat general. Ca general, trebuie să comanzi, și eu nu prea făcusem o muncă de comandă la NASA».

La puțin timp după ce devine comandantul școlii spațiale de la Edwards, colonelul Aldrin spune: «Curînd am simțit un fel de destrămare treptată. De fapt, încetam să fiu stăpîn pe mine pentru scurte perioade de timp și nu izbuteam să-mi recîștig echilibrul.

Știam că sînt bolnav, așa încît m-am dus la mai mulți doctori și la comandantul meu și le-am spus că am nevoie de ajutor medical. Am fost trimis la Wilford Hall, un spital al forțelor aeriene aflat la San Antonio. Opinia publică a fost informată că îmi tratam o veche rană la gît. Era numai pe jumătate adevărat».

La 1 martie 1972 colonelul Aldrin a părăsit, la 42 de ani, cadrele aviației, fiind pensionat mai devreme decît se anunțase. El nu a mai așteptat promovarea sa la gradul de general.

Mărturia puțin obișnuită a astronautului Aldrin îndeamnă la reflecție. Nu acit asupra faptului că la numai 15 ani de la începutul erei spațiale prin lansarea primului sputnik, în plin avînt al descoperirii multiple a tainelor Lunii (sonda sovietică automată «Luna 20» abia s-a înapoiat aducînd noi mostre de rocă, iar echipajul lui «Apollo-16» este în pregătire pentru o apropiată lansare), în multe țări se constată o tocire a interesului public față de zborurile cosmice. În fond, reacția de «deja cunoscut» este specific umană, infinitul progresului științei și al aventurilor omului în descifrarea misterelor naturii fiind conținut în diagrama fiecărui creier omenesc. Ea îndeamnă la reflecție, mai ales asupra victimelor unei mașini publicitare, a acelor «public relations» care devo-rează fără încetare și fără alege-re feți-frumosi de pe ecrane, gangsteri, politicieni sau destinele eroilor întorși din lumea stelelor.

Să așteptăm să aflăm ce va povesti colonelul Aldrin în cartea pe care o scrie acum despre «experiența sa ca om (între altele, a participat acum cîțiva ani la un marș al adeptilor militanților de culoare dr. Martin Luther King la Houston) și ca astronaut». «În această carte — declară el — intenționez să spun unele lucruri. Puteți fi siguri însă că ea nu va semăna cu cunoscutele reportaje din revista *Life*. Noi cei trei de pe «Apollo-11» am scris deja — ajutați, desigur, de publiciști — o carte intitulată: *Primii pe Lună*. Onorariul meu pentru această lucrare s-a ridicat anul trecut la suma de 478 de dolari. Cred că atît primești atunci cînd nu istorisești întîmplările exact așa cum s-au petrecut».

Cei trei cosmonauți de pe «Apollo-11» și soțiile lor — de la stînga la dreapta: Edwin Aldrin, Michael Collins și Neil Armstrong — în timpul unei recepții oficiale, într-una din acele imagini tipice perioadei cînd deveniseră personaje publice.

despre familiile noastre. Îmi amintesc că citind reportajul m-am gândit: «Măcar dacă ar fi fost într-adevăr așa». Era vorba acolo numai despre neveste fericite, copii zîmbind fericiti în curțile vilelor, bărbați mîndri alături de ei. Adevărul este că bărbatul zburase probabil peste jumătate din țară pentru a poza în acea fotografie, copiii îi erau pe jumătate străini, nevasta speriată de moarte dintr-o mulțime de motive. Iar fotografia ne prezenta ca pe o familie fericită, tipic americană. Poate tipic americană, dar nu

pagandistică — și-a făcut efectele pînă și asupra unui om cu nervii de oțel cum era colonelul Aldrin, unul dintre așii aviației americane, care a terminat celebra academie militară West Point al treilea din promoția sa și este doctor în astronautică al Institutului de tehnologie din Massachusetts.

«Încetul cu încetul totul devenea prea mult. Mi-am dat seama că eram pe cale să fac ceea ce se numește o bună și veche nevroză americană și am solicitat ajutor. Aveam nevoie de o lungă perioadă de liniște pentru a vedea ce mi se întîmplă. Faptul a fost ținut secret, pentru că orice maladie mintală este stigmatizată, și de astă dată erau în joc programul spațial, forțele aeriene, familia mea și eu însumi. Nu mai sînt de acord cu acest secret. Poate că undeva există oameni pe care îi pot ajuta să-și înfrunte problemele povestindu-le ce mi s-a întîmplat mie. Sînt mîndru de performanța însănătoșirii mele, ca și de realizările mele

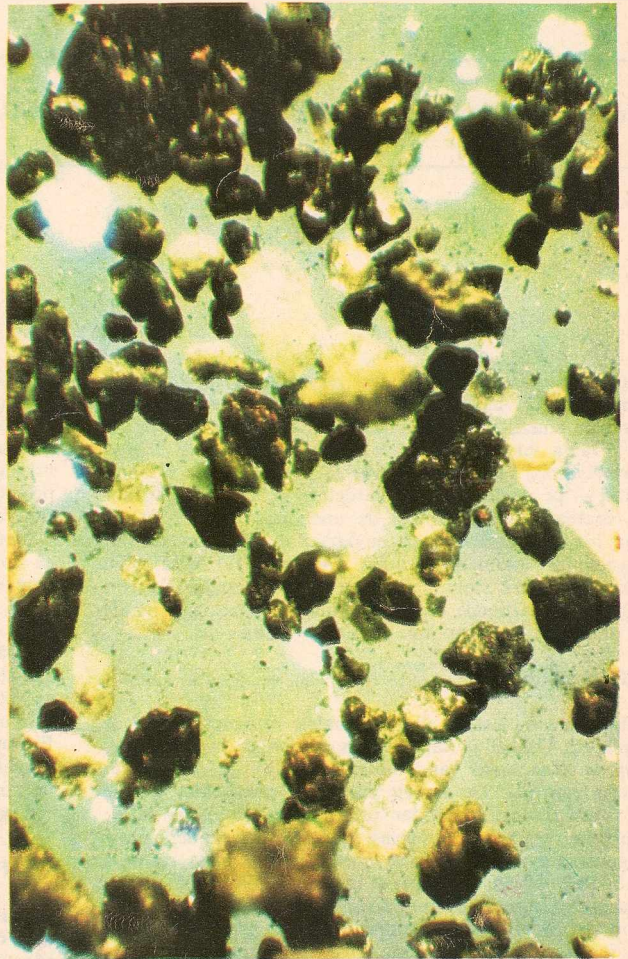

NU VĂ LUAȚI DUPĂ APARENȚE...

... pare a spune această reptilă australiană, rar fotografiată, care trăiește pe malurile lacului Eyre. Cunoscută sub numele de «dragon cu barbă», viețuitoarea, în ciuda aspectului ei rebarbativ, este inofensivă. Blindețea personificată... Ca să scape de dușmani, se umflă și își ia un aer amenințător. De cele mai multe ori trucul reușește...

PIETRE?!

Această fotografie pune în evidență, sub o formă insolită, ravagiile poluării. Ea reprezintă — la o puternică mărire — aerul cel de toate zilele pe care-l respirăm cu toții. Mai precis, acei dintre noi care locuiesc la oraș. «Pietrele» sînt microparticule de plumb degajate în jurul centralelor electrice. Dispozitive speciale de protecție pot însă «filtra» impuritățile. Privind această fotografie îți dai seama cît de necesare sînt aceste filtre...

PETROL ȘI ECOLOGIE

National Science Foundation a anunțat că va subvenționa un studiu urgent al implicațiilor ecologice ale conduitei petroliere trans-Alaska și ale dezvoltării nordului Alaskăi. O echipă compusă din oameni de știință din șapte instituții americane va cerceta plante și animale din regiunea solului permanent înghețat, precum și stratul de zăpadă. Se va instala o porțiune de conductă încălzită, similară cu conducta ce urmează să fie instalată. Studiul va dura un an și va costa 300 000 de dolari.

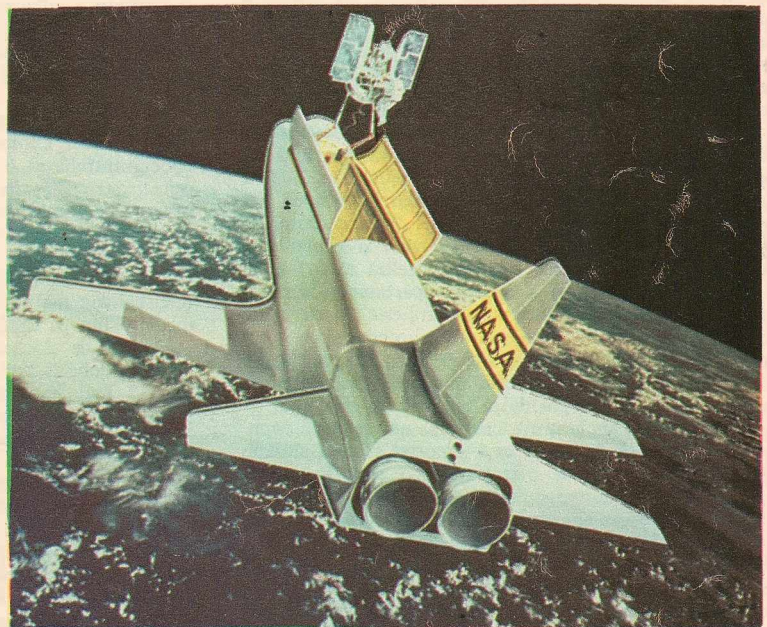
GHICITOARE

Un gide dintr-o epocă de mult apusă? Un scafandru lunar din zilele noastre, în care plimbarea pe Selena tinde să devină aproape un fapt obișnuit? Nimic din toate acestea. Este o mască de aur, în cea mai proprie accepție a cuvîntului. Ea este folosită de vulcanologi pentru a-i apăra de razele infraroșii degajate de lava arzîndă. Aurul este un «reflector» ideal pentru aceste raze.

MUȘCHI ÎN LABORATOR

Conversiunea directă a energiei chimice în energie mecanică efectuată în mod curent de către mușchi a fost realizată recent și în laborator. Noul motor mecano-chimic este bazat pe un ciclu termodinamic care utilizează un sistem de fibre de colagen drept substanță de lucru și o soluție specială drept sursă de energie chimică. Lucrul mecanic este produs prin contractarea reversibilă a fibrelor de colagen la imersiunea lor în soluție. Invers, fibrele pot fi dilatate prin regenerare în apă.

REPARAȚIE COSMICĂ

O «pană» la un satelit meteorologic de tip «Nimbus» pare destul de simplu de remediat — cel puțin în desen. Un tehnician este trimis la fața locului cu un «taxi» spațial de o mare manevrabilitate. După repararea avariei, tehnicianul se întoarce pe pămînt. Alte utilizări ale acestei micronave cosmice: aprovizionarea sateliților care au la bord echipaj uman și, eventual, călătorii-fulger pe traiectorii suborbitale între puncte depărtate de pe Terra. Primele zboruri experimentale sînt prevăzute pentru anul 1977.

OAMENII „SLUMS”-urilor

Corespondență din Anglia de la Eva BERBERYUSZ, ziaristă poloneză

Cuvântul francez «clochard» desemnează un Iov contemporan. Un om fără căpătii, un zdrențaros care rătăcește pe străzi, un singuratic nedespărțit de sticla de vin (în Franța vinul nu este atât simbolul beției, cât al setei permanente). Vara, își face veacul prin parcurile publice. Iarna — pe trotuarele bulevardelor, în dreptul găurilor de ventilație ale metroului, de unde iese căldură. Altfel stau lucrurile cu varietatea engleză a clocharzilor. Ei sînt așa-numiții «homeless people» (oameni fără casă). Nu trăiesc de unul singur, ci de regulă în familii. Rareori pătrund în cartierele centrale. Rămîn în ghetourile lor de la periferiile orașelor, așa-numitele «slums»-uri.

IERI ȘI AZI

Iată ce scria despre aceste mahalale romanciera engleză Elizabeth Gaskell în cartea *Mary Burton sau povestea unei vieți la Manchester* (anul apariției, 1848): «...Au ieșit în curtea pietruită. De ambele părți erau case joase, așezate în două rînduri lungi, iar prin mijloc trecea șanțul de scurgere, care servea în același timp și ca loc de depozitare a gunoaielor. În acest șanț femeile goleau toate resturile și zoaiele scoase din casele igrasioase. Pe sfori întinse deasupra șanțului atîrnau rufe și tot ce se mai putea agăța pe o sfoară ca să vadă lumina zilei. Zdrețele atîrnau atît de jos, încît oamenii trebuiau să se aplece ca să poată trece spre casele lor. Deși pe cîmp era încă zi, aici se lăsa întunericul»...

Și acum să comparăm această descriere cu relatarea unui ziarist contemporan de la cotidianul britanic *The Guardian*: «Ușa subsolului dă direct în singura cameră în care cei șapte membri ai familiei Conway își duc viața ca niște soareci de laborator într-o cușcă, la lumina unui bec care arde în permanență. În cameră se află două paturi de cîte o persoană, iar întreaga avere a familiei este aranjată de-a lungul pereților. Căminul s-a prăbușit încă de anul trecut și acum în locul lui s-au bătut scînduri. (...) Cînd Conway s-a instalat aici, fiul său cel mai mare avea trei ani; i s-a spus că, avînd un singur copil, casa e destul de bună pentru el. În prezent are cinci copii și situația s-a cam complicat. Prevederile legale precizează că o familie de șapte persoane trebuie să aibă un apartament de patru camere. Dar municipalitatea nu construiește apartamente de patru camere. Conway a declarat că acceptă și un apartament de trei camere, dar i s-a răspuns că prevederile sînt prevederi și că apartamentul ar fi prea mic pentru ei. Atunci Conway a întreat de ce nu i s-a propus unul de trei camere cu trei ani în urmă, cînd avea numai patru copii. Și i s-a răspuns că de vreme ce a suportat această situație șaptezeci ani, de ce n-ar putea s-o suporte și mai departe? Doar nu le merge mai rău decît multor altora»...

Ceea ce e perfect adevărat. Cineva, un bărbat, a ajuns în fața instanței pentru incendierea casei în care locuia. S-a dovedit că soția și trei copii îi muriseră de reumatism deformant datorat locuinței igrasioase. În ziua în care i-a murit ultimul copil, s-a dus să se îmbete. Cînd s-a înapoiat acasă, a dat foc. Judecătorul a fost foarte indulgent și a hotărît să fie încredințat spre supraveghere unui psihiatru.

ÎI RECUNOȘTI DUPĂ MURDĂRIE...

Călătoream cu metroul din Londra, așa-numitul «Underground». Un metro de lux, confortabil, silențios, cu fiecare an mai scump. Și iată că în compartiment a intrat o familie de «homeless». Îi recunoști după... murdărie, murdăria de nedescris a mamei și a celor cîțiva copii. N-aș spune că erau zdrențaroși. Îmbrăcămintea foarte traică «made in England» ajunge rareori să se prefacă în zdrențe. În schimb, aceste haine, ca și purtătorii lor, păreau să nu fi văzut niciodată săpunul. Aspectul copiilor avea în el ceva de un pitoresc ciudat, în timp ce femeia, îmbătrînită prematur, era apatică, chinuită, oferind o imagine dezolantă. Totuși, ambele părți, atît călătorii «normali» cît și această

familie, își acceptau condiția și prezența reciprocă. Se stabilise o coexistență care consta în neacordarea nici unei atenții. «Englezii sînt înzestrați cu capacitatea conviețuirii sociale», mi s-a amintit adeseori. Poate tocmai asta se înțelegea aici prin «conviețuire socială». Eu însă, o străină primitivă, n-am putut să mă abțin să holbez ochii și să trag concluzii.

Noului venit, care abia a luat contact cu Anglia, faptul că lipsa de locuințe constituie aici o mare problemă i se pare un paradox. La prima vedere, marea de reclame de neon, șirurile nesfîrșite de automobile, bogăția magazinelor, mulțimea de oameni ce se plimbă prin West-End degajă o senzație de opulență covârșitoare. Dar — afirmă statisticile oficiale — două milioane de familii britanice trăiesc astăzi sub nivelul mizeriei. Locuințele lor nu corespund nici celor mai elementare cerințe ale civilizației. Ei pot fi pe drept cuvînt considerați «homeless». Forurile oficiale sînt neputincioase în fața acestei situații. Acordarea de apartamente noi nu reprezintă decît o picătură față de un ocean de nevoi.

SITUAȚIE FĂRĂ IEȘIRE?

Caracterul de unicat al peisajului londonez, atît de diferit de al oricărui alt oraș de pe continentul european, constă tocmai în tipul de construcții, kilometri întregi de case mici, în diferite stiluri specifice — Tudor, georgian, victorian — reconstruite și modernizate, alcătuiesc marea majoritate a clădirilor orașului. Cartierele de locuit în sensul cunoscut de noi sînt o raritate, iar arhitectura modernă este reprezentată în special de clădirile-plombă din centru, aproape toate proprietatea marilor concerne industriale.

Vă veți întreba poate de ce nu li se dau celor fără locuință spații în acei kilometri de case mici datînd din diferite epoci? Întrebarea e logică și răspunsul va fi la fel. S-ar putea, dar costă, deoarece casele sînt particulare iar proprietarii sînt mai degrabă un fel de patroni de pensiuni cu camere mobilate. Din categoria celor lipsiți de case la Londra majoritatea sînt familii cu doi sau trei copii, al căror venit săptămînal este de 16-20 de lire. Închirierea unei camere mobilate pentru o singură persoană costă în medie 5 lire pe săptămîină. Deci, e limpede.

Familia de clocharzi londonezi pe care am înfilnit-o în metro a coborît la o stație unde «Underground»-ul, încetînd să mai fie subpămîntean, iese la suprafață într-un peisaj care pare a te întoarce înapoi la epoca revoluției industriale. O aglomerație de case leproase, înecate în aburi de «peasoup» (supă de mazăre — cum denumesc englezii smogul ce se întinde deasupra orașului), în care contururile și culorile se topecs într-o unică și frapantă imagine a mizeriei. Dacă acest cuvînt este pentru noi, prin tradiție, simbolul unei sărăcii care înjosește demnitatea umană, înmulțiți această sărăcie cu mai bine de un veac de existență și veți avea imaginea vieții pe care o duc în Anglia «oamenii fără case».

Cum am mai arătat, forurile municipale sînt neputincioase. Chiar dacă ar dispune de fonduri satisfăcătoare (dar nu este cazul), municipalitatea n-ar putea construi în Londra din cauza lipsei de terenuri disponibile. Da, e adevărat, centrul dispune de spații întinse, adevărate latifundii în care vilele sînt inconjurate de parcuri. Dar și acestea sînt, bineînțeles, proprietăți particulare.

Mijloacele provizorii folosite pînă acum (internarea unor copii în case speciale, furnizarea de adăposturi temporare în situațiile cele mai critice etc.), chiar sporite, nu sînt în stare să aducă vreo ameliorare. Ar fi necesare modificări legislative, dar acestea ar lovi într-un domeniu extrem de delicat: dreptul de proprietate și, în primul rînd,

Pînă și sediul Centrului de acțiune în-problema locuințelor se află într-o baracă...

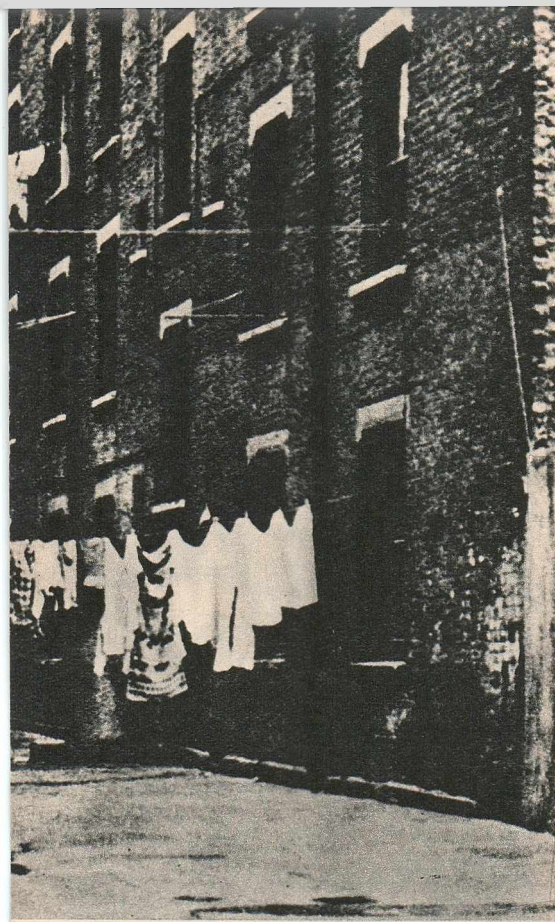

în proprietarii de case. Agitația în jurul problemei locuințelor în Anglia constituie o amenințare pentru ei. E drept că măsurile care le-ar îngrădi drepturile sînt încă departe, dar se aud din ce în ce mai des și mai puternic glasuri care afirmă că fără asemenea măsuri problema nu va putea fi soluționată. Și devin din ce în ce mai frecvente cazurile de încălcare a legii de către cei lipsiți de locuințe — ocuparea ilegală a unor case libere, refuzul chirișilor de a-și părăsi locuința la primirea preavizului etc. Toate acestea ajung de regulă în fața tribunalelor.

AGRESOR SAU VICTIMĂ?

Așa a apărut noțiunea de «vină proprie». Unii consideră că cei care nu reușesc să aibă case cît de cît civilizate, cei care nu au cu ce plăti o cameră mobilată sau un apartament la prețurile pieței libere sînt persoane care, pur și simplu, nu vor să muncească. Faptul că n-au casă ar fi rezultatul propriei lor vini. În Anglia se găsește doar destul de lucru! Locuri de muncă ocazionale, prost plătite, lipsite de perspectivă, există, e drept, la Londra. Dar asta n-ar trebui să facă pe nimeni să uite că anul 1971 a adus cel mai mare număr de șomeri din deceniul al patrulea încoace: peste 1 000 000! (Recent ziarul *Daily Express* afirma că datele prezentate de Ministerul Finanțelor în problema șomajului au fost mult «ajustate». Dacă guvernul nu va lua măsuri urgente — observa ziarul — numărul șomerilor din Marea Britanie va ajunge la 2 500 000 — n.r.). Și totuși, ideea de vină proprie a celor fără casă persistă nu numai în mințile proprietarilor amenințați în interesele lor. Există un grup destul de numeros de politicieni, publiciști, teoreticieni, care pretind a vedea cauzele acestei situații în tendința spre «lumpenproletariizare» a unei părți a populației marilor orașe. În sprijinul acestei teze, cei amenințați în bogăția lor sînt gata să aducă

◀ Două milioane de familii trăiesc în camerele surdide ale acestor clădiri seculare, sufocate de lipsa de lumină, de lipsa de aer, de lipsa de spațiu, de igrasie.

numeroase argumente, exemple de criminalitate în rândurile celor lipsiți de locuințe, de familii apatice care stau în mizerie și așteaptă ca societatea opulenței să se aplece asupra lor, să-i sfătuiască, să-i ajute, să le facă daruri.

Dar se va apleca spre ei această societate?

«ARMATA SALVĂRII»

Profesorul John Greve, șeful catedrei de sociologie a Universității din Southampton, autorul unui raport în problema locuințelor, elaborat în 1970, afirmă: «Când lipsa de locuințe ocupă un loc important în preocupările opiniei publice, apar speculații în jurul problemei dacă cei care n-au case sînt delincvenți sau londonezi cumsecade. După statisticile noastre, ei sînt cel mai adesea londonezi cumsecade. Totuși se pare că cea mai bună formă pentru evitarea preavizelor ar fi acțiunea împotriva imigranților, a familiilor cu mulți copii, împotriva săracilor pe care este foarte ușor să-i acuzi de lipsă de responsabilitate, de murdărie, de lenevie».

Aceasta e părerea profesorului John Greve. Ce spune Des Wilson? Mai întâi citeva cuvinte despre el: Des Wilson este în prezent la fel de popular ca John Lennon în cea mai bună perioadă a sa. Are 30 de ani, e de origine neozelandez, de profesie ziarist. Des Wilson și-a câștigat popularitatea nu datorită ascuțitului penișei, ci instituției «Shelter» (Adăpostul), una dintre organizațiile cele mai active în ajutorarea celor lipsiți de adăpost, al cărei

«Cealaltă față» a Londrei.

director este. Iată cum completează Des Wilson cuvintele profesorului Greve: «Experiența mi-a arătat că majoritatea celor fără case muncesc, condițiile lor de viață datorindu-se unor stări de lucruri obiective, care îi depășesc». Într-o perioadă de trei luni, «Shelter» a analizat cazurile a 622 familii din Londra care aveau nevoie de locuință. Dintre cei 622 capi de familie, 45 erau șomeri, 148 — muncitori necalificați, 186 — parțial calificați, 159 — calificați, 59 — funcționari, 17 — persoane cu studii superioare, 8 — studenți. Din același număr de 622 de familii, 25 primiseră preavizul de evacuare; 156 locuiau în condiții incalificabile; 351, în apartamente supraaglomerate; 15 nu erau în stare, din ce câștigau, să-și plătească chiriile.

«Shelter» este o organizație de caritate. Ca și «Armata salvării». Se pot aduce și împotriva ei argumentele cu care G.B. Shaw a biciuit în *Maiorul Barbara* stările de lucruri de acum o jumătate de secol. Evident, în «Shelter» nu există grade militare, trompete și marșuri prin oraș. Totuși, activitatea organizației se bazează pe donațiile celor bogați, cărora «Shelter» reușește să le stoarcă lacrimi. Istoria arată însă că nici o problemă socială nu a fost rezolvată pe această cale. Și în nici un caz construcțiile de case de locuit în marile aglomerații urbane ale contemporaneității.

drumetrie

de Gh. EPURAN

etajul 2 000

Cu câteva săptămîni în urmă am luat încă o dată drumul Bucegilor, al acestor frumoși munți care au fost leagănul drumeției noastre și care rămîn și astăzi cei mai căutați, cei mai iubiți.

De data aceasta n-am mai simțit greutatea urcușului. Rucsacul nu și-a mai sporit apăsarea, căci într-un sfert de oră — plus un transfer de cîteva minute la cota 1 400 — am zburat peste genune purtat de telecabinele care, alunecînd tăcut pe cabluri, au deschis tuturor drumul spre piscuri. Cînd «gondola» aeriană s-a apropiat de vîrfurile Furnica, valuri de ceață au înconjurat-o și doar cînd am fost lingă ea am putut zări clădirea masivă a stației finale. Am părăsit imediat această «gară» a turismului montan contemporan și, mulțumit că dincolo de ea am regăsit munții dragi, așa cum îi știu din copilărie, m-am pierdut iute în valurile ceții agitate de rafalele unui vînt, blind pentru acest anotimp al Bucegilor, dar suficient de puternic pentru a te face să simți înălțimea etajului 2 000 și pentru a te speria dacă nu ești un vechi prieten al muntelui. Știînd bine locul, nu mi-a fost greu să găsesc șirul de stîlpi care jalonează acum poteca de pe creasta Furnicii între mai bătrînul teleferic cu scaune și vechea potecă a Pietrii Arse, care îmi era țintă. După două zile de peregrinări pe platoul Bucegilor m-am reîntors, regăsînd vîrfurile Furnicii tot în ceață vinzolită de vînturi. Pe creastă mi-a apărut deodată, din picla densă, un alt drumeț singularic. În locul salutului obișnuit (tot mai rar de cînd numărul turiștilor s-a înmulțit) el mi-a adresat o întrebare care m-a surprins: «Mai este mult pînă la stația telecabinei?» Am răspuns, firesc, că a trecut de ea și i-am servit de călăuză.

Această întîmplare, alăturată diferenței de climă, de vizibilitate peste 2 000 m și sub 2 000 m întîlnită acum ca și altă dată, m-a dus imediat cu gîndul la hotelul măreț ce urmează să fie implintat în piscul Muntelui Furnica începînd încă din acest an. Cine a apreciat utilitatea lui turistică aici, la etajul 2 000? Cine i-a făcut calculul eficienței lui economice? Nu există alte soluții mai bune, alte amplasamente mai potrivite? Aceste întrebări nu mi-au dat deloc pace, mai ales că prin cele cîteva zeci de stațiuni de munte europene prin care am fost nu am văzut nicăieri hoteluri mari, cocoțate în zona alpină, lingă stațiile finale ale telefericelor. De altfel, chiar existența acestor mijloace rapide de învins înălțimile le face inutile. Și este normal, căci în zilele frumoase într-un sfert de oră poți ajunge de la poalele muntelui (vezi Sinaia) pe vîrfurile lui (vezi Furnica). Ce rost are atunci să te izolezi pe un vîrf de munte învăluit iarna peste 50% din timp de cețuri și viscole! În cazul Bucegilor ar mai fi de adăugat lipsa de apă, pentru a cărei rezolvare sînt necesare cheltuieli echivalente cel puțin cu construcția unei cabane de 100 de locuri de genul celor așteptate de adevărații iubitori ai muntelui.

Probabil însă că cei ce au hotărît ridicarea hotelului de pe Furnica (menționez că un spațiu de cazare pentru cazurile de excepție există în clădirea stației telecabinei) nu cunosc muntele cu legile lui aspre, cu etajele sale de climă care se impun pînă și vegetației. Au urcat într-o zi frumoasă de vară pe vîrfurile Furnica (după ce s-a construit telefericul) și, îmbătați de aerul tare, de lărgă și minunata priveliște, au hotărît: aici trebuie să ridicăm un hotel cu un mare restaurant. Ca și cum amatorilor de chefuri nu le-ar fi suficiente restaurantele de mai jos, ca și cum o astfel de bază ar putea fi justificată prin utilizarea ei deplină doar în zilele senine, atît de puține și vara mai sus de 2 000 m. Dar ce-i de făcut acum, cînd proiectele sînt gata? După umila mea părere, renunțarea la acest proiect — chiar dacă s-au făcut cheltuieli — reprezintă o economie mare în raport de ceea ce poate însemna — în cifre de bilanț anual — realizarea hotelului de pe Furnica. Și apoi nu-i vorba decît de schimbarea amplasamentului lui. Unde? Ori cînd cîțiva drumeți cu fețele asprite de vînturile Bucegilor pot da sugestii prețioase Ministerului Turismului și organismelor sale încă timide și stîngace în încercarea de a se apropia și a valorifica tezaurul de frumuseți al munților noștri. Și apoi valea Izvorul Dorului, valea Ialomiței, Poiana Coștilei sau Poiana Sfîinii sînt atît de aproape.

...a nimerit BRĂILA

de Sergiu ANDON
Fotografii de Elena GHERA

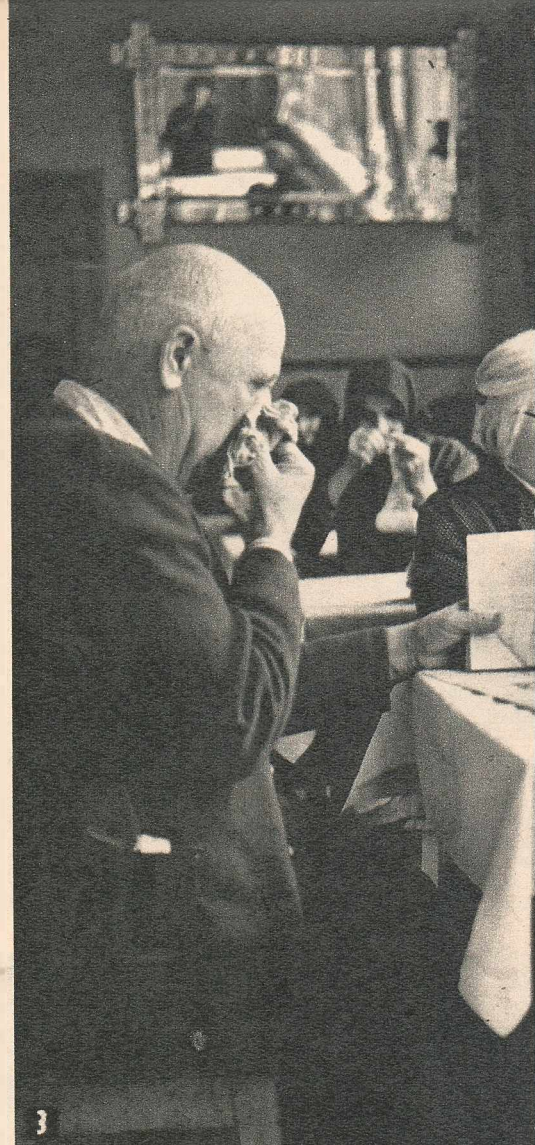
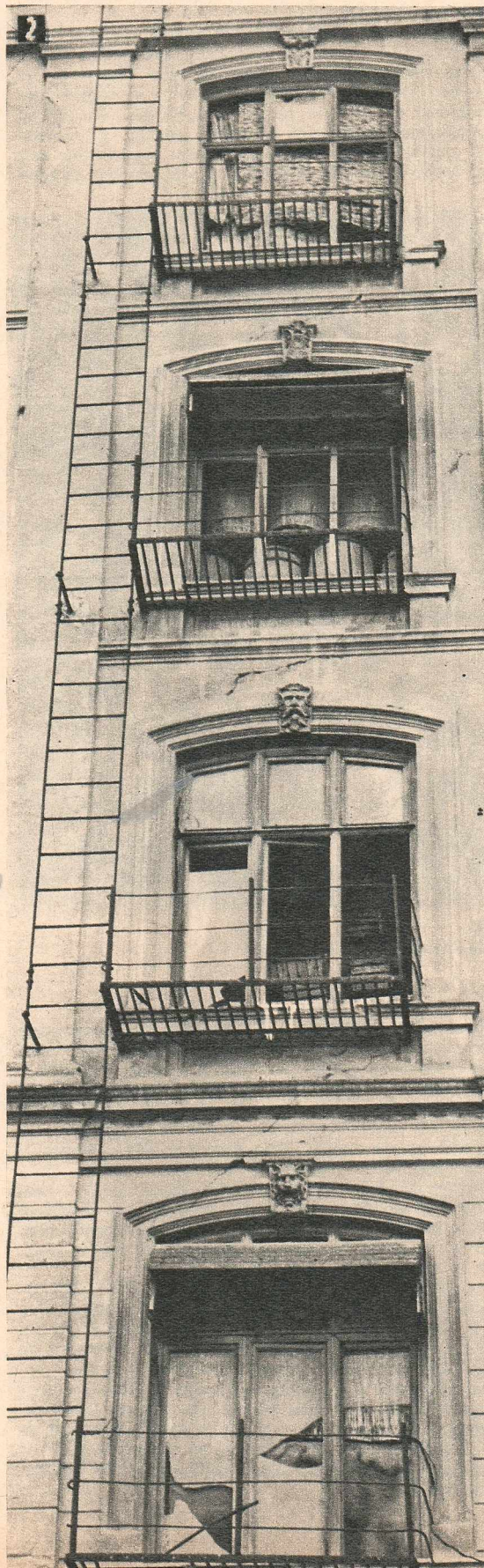

La urma urmei, zicala cu orbul nu rezervă Brăilei rolul de etalon al dificultății de orientare, de găsire a unui punct geografic. Dimpotrivă, dacă pînă și un nevăzător a reușit să ajungă în orașul celor mai frumoase femei, ce simplă trebuie să fie aceeași ispravă pentru restul oamenilor! Darămite pentru o echipă care se dorește cu ochi de Argus...

Introducerea noastră însă vrea să aducă vorba despre altceva. Despre specificul acestui oraș. Despre faptul că avantajul de pe malul stîng al Dunării își păstrează curățenia și parfumul lui particular. Comparația nu este numai o aluzie la schema străzilor, ci și la faptul că orașul a fost și rămîne, înainte de toate celelalte nume și renume ale sale, un avantaj sau o bijuterie în mîna dreaptă a uriașei doamne verzi care este Cîmpia Română. Identificarea localității este simplă, pentru că prin culoarea și armonia lui orașul nu poate fi confundat. A fost și rămîne o cetate cu o distincție proprie.

Intorcîndu-ne la chestiunea cu orientarea, amintim că orașul are și reperele lui ușor de depistat din diferite direcții. Iată, spre exemplu, călătorul ce ar sosi aici navigînd pe Dunăre sau traversînd fluviul n-ar putea să nu-și izbească privirile de monumentală clădire care se observă și în imaginile noastre (fotografiile 1 și 2). Este fosta moară Violatos. Unele ferestre par deschise dar sînt sparte, celelalte dau reflexe, dar sînt oarbe. De mulți, de foarte mulți ani de zile, clădirii nu i s-a putut găsi o utilizare pe măsura ei.

Faptul ne surprinde, deoarece edilii brăileni s-au dovedit în alte situații nu numai gospodari, ci și întreprinzători iar în ce privește destinația clădirilor «cu probleme» există o experiență încurajatoare. Pe strada Eliberării colț cu Școlilor e situat un mic palat, care se vede de la distanță că e trainic, spațios, chiar elegant. Imobilul își cîștigase însă, de-a lungul anilor, o faimă demnă mai

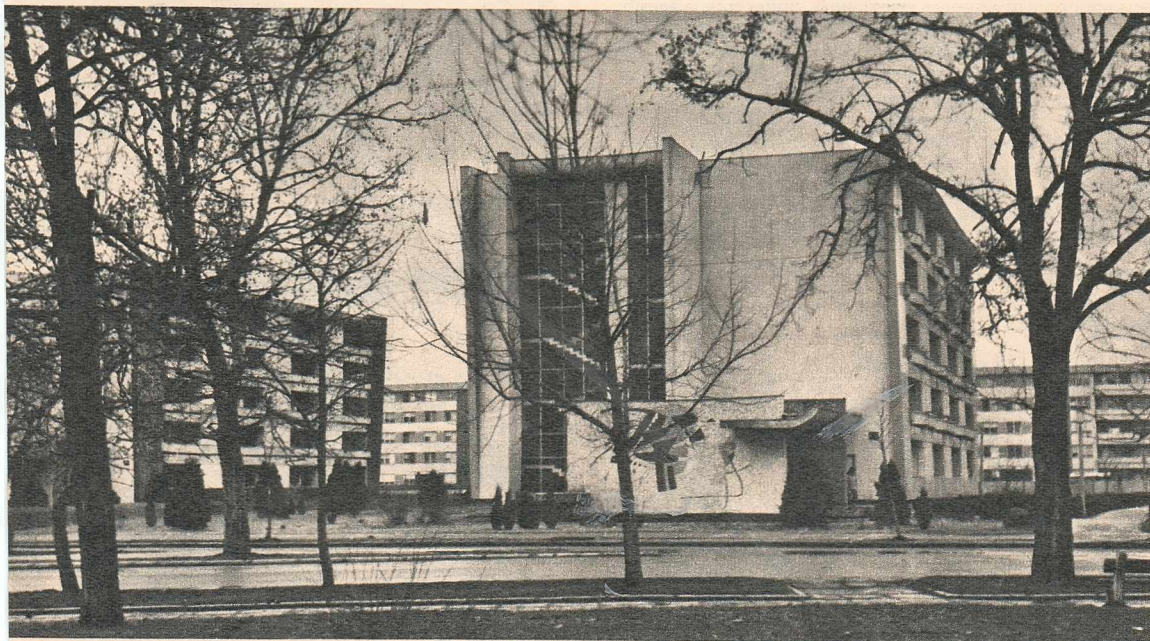

curînd de Edinburgh decît de Brăila. I s-a spus «casa cu stafii» și, cu timpul, tot mai mulți localnici sau nelocalnici au refuzat să locuiască ori să lucreze în ea. Funcționarii unor ultime instituții pretindeau chiar că găsesc în fiecare dimineață fișetele răvășite, minune ce — credem noi acum, cu o optică mai modernă — ținea mai puțin de domeniul superstiției și mai mult de cel al lipsei de vigilență. Pînă la urmă toate spiritele au fost împăcate și în clădire a fost amenajat un cald, plăcut, curat, civilizat cămin de bătrîni. Toată lumea este mulțumită, ca în cea de-a treia fotografie.

A patra imagine atrage atenția asupra unui insolit indice de cultură: rafturile aproape goale ale anticariatului. Nu este un fenomen de loc, ci unul de timp. Cu cîțiva ani în urmă în același magazin orice iubitor de cărți își putea face o bună aprovizionare. Acum, unitatea supraviețuiește mai mult prin... recartările de la cooperativă. Pe piața cărților s-a produs o schimbare radicală de raporturi, cererea a întrecut de cîteva ori oferta, aproape nimeni nu mai vinde cărți, toată lumea cumpără. Fenomenul «anticariat gol» merită să fie studiat și de către sociologi; el reflectă nu numai foamea de lectură a locuitorilor unui oraș, dar sugerează și atitudinea acestora față de colocatarea numită bibliotecă, indică, dacă vreți, pînă și îmbunătățirea condițiilor de locuit, faptul că oamenii au mai mult spațiu, au unde să-și aranjeze și păstreze volumele ș.a.m.d.

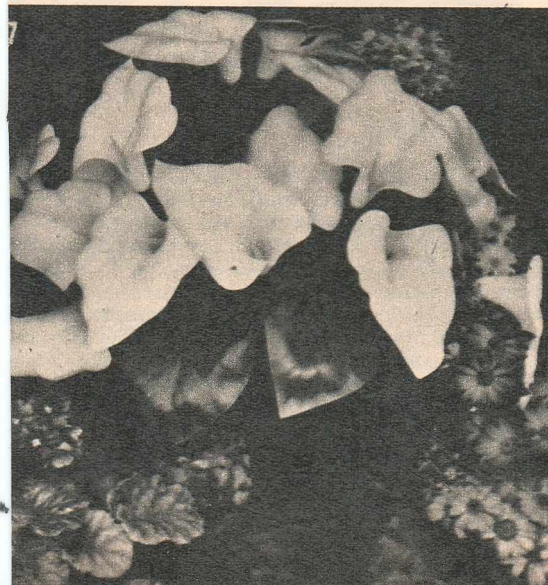
Iar acolo unde oamenii au mai mult spațiu înseamnă că se construiește. Acolo unde se construiește apar cartiere noi. Sîntem informați că ritmul construcțiilor de locuințe și mai ales folosirea fondurilor investite în acest scop nu ating încă, la Brăila, cifrele planificate. Cu toate acestea, imaginii unor șantiere întîrziate (în special cele care au ca beneficiar comerțul) îi preferăm farmecul urban al unui cartier ca cel numit «Hipodrom» (fotografia a cincea), în care, chiar dacă nu sînt gata policlinica și toate magazinele, îți poți lăsa ușor inima în schimbul bunelor impresii.

Se construiește mult, se construiește îndrăzneț. Uneori, poate, prea îndrăzneț. Privind fotografia nr. 6 trebuie să recunoaștem că a scoate pavajul rezistent,

din piatră cubică, simultan pe o cincime din străzile centrale, presupune belșug de fonduri și — în situația în care ar fi înlocuit cu monotonul și pretențiosul asfalt — îndrăzneală estetică.

Dar să avem încredere în mindria locală și în dragostea de frumos a brăilenilor. Ea învinge orice. Chiar și insuficiența florilor naturale din serele municipalității. E cam păcat, adevărat, că surogatele din plastic și hîrtie (foto 7) influențează negativ gusturile la numai doi pași de anticariatul pomenit și lingă intrarea în teatrul «cel hotărît să iasă din anonimat», însă problema florilor poate fi rezolvată și cu ajutorul sucursalei locale a serelelor din Codlea, prezente la Brăila, ca și la București, aproape zilnic, cu flori proaspete. Poate chiar privilegiul acordat de Vlaicu Vodă negustorilor brașoveni la 20 ianuarie 1368 se va fi referit tot la desfacerea florilor... Oricum, acelui document îi datorează orașul dunărean înția certificare a existenței, așa că nițică recunoștință și ospitalitate comercială peste veacuri nu strică.

crampon

complexul nostru de inferioritate

de Adrian PĂUNESCU

Raportul nostru mai susținut cu fotbalul european ne-a pus în fața a două realități, o realitate materială și o realitate psihologică.

Realitatea materială, fizică, directă, evidentă și îmbucurătoare este că avem un fotbal bun, o generație de fotbaliști de o mare înzestrare și un viitor posibil, chiar dacă instituțiile fotbalului românesc nu sînt încă pe măsura nivelului fotbalului românesc. Conținutul fotbalului nostru este mult mai puternic, deocamdată, decît forma fotbalului nostru. (Cinstiți fiind, ar trebui să recunoaștem că acest rău e preferabil celuilalt, adică răului degradant al formelor fără fond.) Am constatat cu toții — și am fost mindri de asta — că Dobrin, Dumitru, Răducanu, Dinu, Dumitrache, Tătaru, Boc, Domide, Iordănescu, Nunweiler VI sînt jucători ce ar putea face parte din orice echipă europeană de azi. N-am aflat care dintre cluburile noastre ar putea face concurență marilor cluburi AJAX, INTERNAZIONALE, CELTIC, STEAUA ROȘIE, BENFICA. Poate numai Dunărea Calafat, deși nici ea, de ce n-am spune-o. Și dacă eu, de pildă, am curajul să afirm (oricît de critic aș fi cu privire la momente ale jocului lor) că Dobrin e un înaintaș de cel mai pînă urmă posibil în lumea de azi, că Dinu e un «cîline» superb de care se poate teme, sportiv, orice înaintaș european (și ca precizie verbală, claritate a gîndirii și farmec personal, orice crainic de radio și tele), că Răducanu ar putea face (datorită și avantajului natural pe care i-l oferă culoarea închisă a feței sale) carieră «a-ntîia» în poarta Braziliei, tot eu mă întreb, cu aceeași gură, și mă aud tot eu cu aceleași urechi: «De ce nu avem cluburi?»

Pentru că, indiferent cît de îmbucurătoare este realitatea materială că avem jucători buni, recent ne-am izbit cu toții ca de o fatalitate de realitatea psihologică a fotbalului românesc. Și, în plan psihologic — mare cît Muntele Omul, adînc cît ochiul văzător al chiorului și tulbure ca un incest — ni s-a arătat în toată splendoarea lui complexul nostru față de fotbalul european: complexul inferiorității noastre. Ni s-a părut deci că a-i învinge pe englezi și pe nemți e o imposibilitate și o crimă. Ni s-au diocacat mințile și ne-am temut de victorie ca de o superstiție. Mînea s-a lovit de bare, la Arad, în deplină conformitate cu stupidul nostru complex. Merg pînă acolo încît zic că glezna și mușchii lui Iordănescu au cedat tot din aceeași cauză: complexul psihologic. Profesori analfabeți ai fotbalului ne-au băgat în cap ideea că noi sîntem mai slabi decît adversarii noștri din Anolia și din Germania federală. Ei au realizat instantaneu o adevărată bibliografie a complexului nostru, făcîndu-și din ideea de inferioară predestinare un fel de cod moral. Lucrurile au mers atît de departe încît, dacă adversarii noștri nu dădeau goluri, noi eram în stare să ni le marcăm personal, ca nu cumva să iasă altfel superstiția. Hotărît lucru, niște deștepți au scos, din mințile lor, așa-zisul nivel al fotbalului românesc și au decretat că peste el nu se poate trece. Sau se poate, numai dacă vor domniile lor. Sau parcă nici așa. Dar eu cred că din acest complex nu se poate ieși decît ca dintr-o vrajă: prin de-mascarea vrăjitorilor; căci eu cred că U.T.A. a pierdut meciul cu Tottenham Hotspur, iar Steaua a fost egalată de Bayern München nu datorită realității imediate a jocului, ci datorită acestei blestemate realități psihologice care a acționat ca un stop mental, ca o impotență.

Pentru a învinge în viitor e cazul să luăm cunoștință de uluitorul fapt, nu-i așa, că noi depîdem de noi și că nivelul nostru este ceea ce rezultă din... rezultatele pe care noi reușim să le obținem. Darurile fotbalului nu s-au împărțit o dată pentru totdeauna (Olanda nici nu exista acum patru-cinci ani în fotbalul continental!), n-avem decît să ne creăm acel loc pe care-l merităm. Desigur, asta nu înseamnă cumva saltul dizgrațios din complexul de inferioritate în complexul de superioritate. (Ujpest Dozsa a jucat astfel cu Celtic). Nici umiliința și nici îngîmfarea nu mi se par soluțiile de viitor pentru noi, cei din această arie geografică și spirituală. Nu, soarta noastră n-a fost prescrisă de alții, ci este făcută acum, de noi. N-avem decît o singură șansă: aceea de a transforma realitatea materială în singura realitate psihologică aptă să guverneze atît felul cum gindește Mircea Angelescu, președintele federației, cît și felul cum lovește Dumitru mînea pe care trebuie să și-o dispute curajos pe orice stadion din lume.

«...BOGĂȚIILE UNEI ȚĂRI SĂ FIE DE FOLOS MAI ÎNTÂI FIILOR EI...»

O evocare a unui moment mai puțin cunoscut, dar plin de semnificație, din istoria petrolului românesc: **Congresul internațional al petrolului care a avut loc în București acum șase decenii.**

de Adrian HAMZEA

Pe meridiane care taie tropicele ori ecuatorul, în păduri virgine sau la țărături de oceane, mări subpămintene de petrol se leapădă de taine croindu-și drumuri verticale către oameni și lumină. În cele patru unghiuri ale lumii, mina civilizației le întinde capcane: forează, ridică sonde, montează rafinării. Specialiști români, dascăli de petrol, risipiți pe glob în nu mai știu câte țări, învață pe alții să foreze, să ridice sonde și să rafineze. Dar mai întâi...

Să ne îndreptăm privirile spre începutul secolului, să frunzărim câteva file din frământata istorie a petrolului românesc.

Apariția motorului cu explozie deschide filele unui nou

capitol în istoria civilizației. Benzinele își proclamă — și-și vor impune — hegemonia într-o lume indiferentă la agonia «lampantului». Marile societăți, stăpîne ale terenurilor petrolifere, își conferă în scurt timp atributele unor imperii cu hotare nevăzute. Petrolul intră în istoria secolului XX cu pași de golem și ascunse rânduiri de mafiot.

România, una dintre puținele producătoare de petrol din lume la vremea aceea, are de înfruntat oferte concurențe, presiuni financiare și politice, manevre ale societăților străine. De-a lungul primului deceniu al secolului nostru, statul român, capitalul indigen izbutesc să facă față acestei inegale confruntări, în pofida primelor breșe

DIN „PREISTORIA“ PETROLULUI ROMÂNESC

...Apa Buzăului. Un poștalion trecut prin vad se opinește să urce dealul. Surugii pocnesc din bice, chiind. Cîțiva dintre ei pun voinicește umărul. Alături, trei țărani călăr urcă panta zorindu-și caii. În depărtare, zarea cenușie.

Astfel surprinde Raffet, într-unul din desenele care immortalizează oameni, priveriști sau întâmplări ale unei epoci de răspintie din istoria acestor pămînturi, o imagine din călătoria prințului Anatoł Demidoff, pe care-l însoțește în 1837 în Principate. În fruntea unei misiuni de studiu, Demidoff efectuează cercetări privitoare la zăcămintele de petrol din țara noastră. Numele acestui imens tezaur tănuț de măruntaiele pămîntului românesc începuse să circule în Europa, rostit cu interes din ce în ce mai viu.

...Petrolul! Cunoscut încă din antichitate, în starea brută în care clipocea pe fundul vreunei gropi și utilizat la cătrînirea corăbiilor sau ca liant în construcții (în loc de var sau ciment) de către asirieni, caldeeni, fenicieni, etiopieni, ca medicament de către evrei (cărțile sfinte ale vremii îi semnalează prezența în valea Iordanului), ca și la îmbălsămarea morților de către egipteni — petrolul străbate un drum anevoios, de multe secole, pînă să dobîndească importanța capitală pe care o joacă astăzi în viața omenirii.

La sfîrșitul secolului XIII, Marco Polo comunică detalii interesante relative la izvoarele de petrol din peninsula Apșeron, menționînd și virtuțile terapeutice ale celor din Georgia. În epoca în care cuceritorii preiilor nord-americane îl descoperă ca străveche doctorie întrebuițată de pieile-roșii, petrolul brut — țiteiul — «cucerise» vechiul continent, răspîndindu-se ca lubrifian pentru osii... Ostașii care luptă în Pennsylvania pentru independența coloniilor engleze se scaldă în gropile de petrol încercînd să scape de durerile reumatice. Unii îl întrebuițează cu succes ca... purgativ.

MENTIUNI DESPRE ȚITEI ÎN ȚARA NOASTRĂ: ÎNCĂ DIN 1676!

Călugărul Bodinius amintește, pentru întia oară la 1676, despre existența unor surse de țitei în țara noastră. La 1716 Dimitrie Cantemir face relații în același sens. Străinii ale căror preocupări se concentrează cu atenție mereu sporită în jurul acestei încă nebănuite de uriașe bogății, devin mai numeroși și mai activi. Diplomați, cărturari, călători, negus-

tori cercetează, studiază, raportează... Pe urma interesului manifestat de ei se înfiripă, treptat, un început de atenție din partea oficialităților timpului. Astfel, la 1844, Bibescu-Vodă, domnul Munteniei, intră în tratative cu Trandafilov și Zeparosky, care solicită concesionarea exploatării petrolului. Opoziția manifestată de unele cercuri ale boierimii patriotice determină eșecul acestor tratative.

Pînă în anul 1855 arderea parțială a țiteiului în gropi de pămînt — «tehnică» elaborată încă în secolul XVIII — reprezenta unica modalitate de prelucrare cunoscută. Se obținea pe această cale un reziduu viscos, cu fluiditate redusă, constituind un lubrifian superior. La începutul secolului trecut procedeul se perfecționează, arderea țiteiului efectuîndu-se în vase metalice, închise. Constituenții distilați se pierd: benzina nu interesează pe nimeni...

UN AN DE RĂSCRUCI

În acel an de răscruce — 1855 — Theodor Mehedințeanu, indemnăt de profesorul Alexe Marin și bucurîndu-se de concursul farmacistului curții, procedează la o serie de experiențe cu țiteiul. În alambicurile acestuia, Mehedințeanu realizează un lichid care la arderea în lămpi se dovedește superior uleiurilor. Sesizînd importanța descoperirii sale, Mehedințeanu obține în 1856, pe vremea cămăcămiei lui Al. Ghica, contractul pentru iluminarea Bucureștilor cu petrol provenit din țitei. O dată cu aceasta — bucureștenii sint primii beneficiari din lume ai petrolului lampant! — se naște și industria rafinajului în țara noastră.

În 1856, la Rifov lîngă Ploiești, Mehedințeanu pune bazele primei rafinării. Frații Cîmpeanu, Grigorescu, Stamatiu întemeiază noi rafinării. În al nouălea deceniu al secolului, sistemul «sondajelor» se înrădăcinează și își lărgeste aria, înlocuind gropile, puțurile adînci de doar cîțiva metri, găleata...

Cercetarea înarmată cu datele și uneltele științei dezleagă treptat tainele subsolului românesc. Prețioase descoperiri se datorează unor savanți ca Petru Poni, Gr. Ștefănescu, Gh. Cobălesc, precum și altora, străini: von Hauer, Meyer, Fuchs, Dawies, Oblezewski, Coquard, Cappellani, Sarazin, Fretwel.

Dar marea aventură a petrolului românesc abia urma să înceapă...

Ing. C. ALIMĂNEȘTEANU Dr. Sava ATHANAS

Acești oameni — al căror nume este strîns legat de Congresul internațional al petrolului, de la București, din 1907 — au crezut în viitorul petrolului românesc!

Dr. G. MURGOCI

produse în voința și efortul de apărare a celei mai mari bogății naționale.

Dar iată că producția de petrol a țării atinge cifra — într-un fel fatală — de aproape un milion și jumătate tone anual. Zarurile sint aruncate...

Cu 65 de ani în urmă, în august-septembrie 1907, se ține la București cel de-al treilea Congres internațional al petrolului, prezidat de ing. dr. A.O. Saligny.

Primele două congrese se întruniseră la Paris și la Liège, în 1900 și, respectiv, 1905, dar semnificația și importanța lor apar minore în raport cu însemnătatea și răsunetul celui de la București, la care au participat peste 250 delegați din 20 de țări străine — savanți, ingineri, industriași, financiari, economiști, juriști, gazetari — precum și 500 delegați români în frunte cu ing. dr. A.O. Saligny, prof. dr. G. Murgoci, prof. dr. L. Mrazec, ing. C. Alimăneșteanu, dr. L. Edeleanu, ing. C. Osiceanu, prof. Gr. Ștefănescu, dr. Sava Athanasiu, ing. I. Tănăsescu,

Proiectul petrolului la Senat

D. Cantemir a depus la Senat proiectul petrolului românesc

Domn Mitiță (în omu Petrucho) Cumnat, s'a încheiat și oștia cu petrolul! Trebus să ne cartelăm pentru albăceș!

ADVERSARI...

Alăturatul desen al lui Iser a apărut doar cu puțină vreme înainte de «congresul petrolului» de la București; el surprinde incisiv și pe viu o trăsătură dominantă a intrigilor politicianiste țesute în jurul marii bogății a subsolului românesc: petrolul. În timp ce savanți și ingineri, elemente patriotice, apărău cu energie ideea suveranității naționale asupra acestei bogății, mai marii vremii aveau cu totul alte păreri... și cu totul alte interese. Cu toate așa-zisele divergențe de opinii și de «culoare» politică — obișnuitul camuflaj al cursei pentru putere — cel mai deplin acord se realiza cînd era vorba de asigurarea beneficiilor produse de scoaterea la meza a țării. «Adversarii» politici, moșierii Mitiță Sturza și Petrucho Carp, au fost perfect de acord în ceea ce privește concesionarea petrolului nostru capitalului străin.

EDELEANU

Prof. dr. C. ENGLER

Prof. H. HOEFER

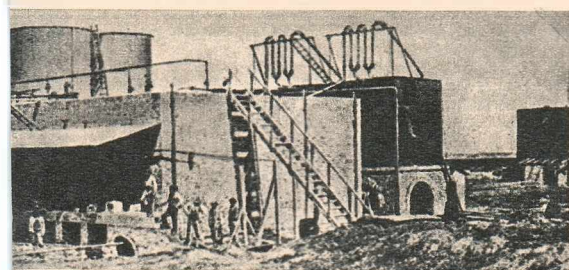
Prof. dr. L. MRAZEC

Prof. P. PONI

Prof. Gr. ȘTEFĂNESCU

Rafinăria din Satu Nou (1891).

«...ROMÂNIA S-A SITUAT ȘTIINȚIFICEȘTE ÎN FRUNTEA ȚĂRILOR PRODUCĂTOARE DE PETROL»

Dacă amploarea lucrărilor și surprinzătoarea importanță acordată acestui congres poartă amprenta interesului nedisimulat al unei strălucite și ce-și pironise ochii asupra petrolului nostru, este tot atât de adevărat faptul că întâlnirea de lucru a unui atât de însemnat număr de somități ale științei mondiale constituie, înainte de toate, o strălucită izbândă raportată de știința românească pe plan internațional. Pentru o bună parte a savanților oaspeți, lumea științifică românească reprezintă o revelație. Surpriza și admirația fără rezerve se instalează ca stare de spirit și expresie curentă.

«...Trebuie să declar că... nu există țară civilizată unde chimia și geologia petrolului să fi fost mai bine studiate, cu mai multă atenție și cu mai multe rezultate pentru lumea întreagă ca aici, la București», declară David Day, reprezentantul Statelor Unite. Prof. dr. C. Engler, delegat al Germaniei, adaugă: «Dintre toate izvoarele diferitelor țări din lume, petrolurile românești sînt cele mai bine studiate în privința naturii lor chimice și proprietăților lor», iar colegul său, prof. H. Hoefler (vezi ipoteza Engler-Hoefler), observă: «Din aceste eforturi au ieșit două opere ce fac epocă: una a d-lui dr. Edeleanu (în colaborare cu d-nii ing. Tănăsescu și Petroni)... și alta a d-lui prof. Mrazec. Prin aceste lucrări România s-a situat științificește în fruntea țărilor producătoare de petrol. Nici o altă țară din lume n-a produs opere atât de fundamentale».

Primele zile ale congresului sînt consacrate unor excursii în regiunile petrolifere ale Munteniei, sub conducerea prof. Mrazec. În contact nemijlocit cu înfăptuirile tinerei industrii românești, delegatul Statelor Unite, Day, nu își înfrînează uimirea: «În tot cuprinsul Statelor Unite e imposibil să găsești o uzină în care 20 de oameni să fie ocupați exclusiv cu știința pură, cum e cazul multor rafinării din România. Foarte rar mi s-a întîmplat să văd instalații atât de perfecționate și mai ales atât de metodic construite ca în această țară». Sîntem în 1907...

La banchetul organizat în cinstea oaspeților cu prilejul întoarcerii lor la București, muzica românească va constitui încă un element inedit menit să sporească surprizele acelei săptămîni. Își dau concursul Enescu, Dinicu, Elinescu.

Ne este cu neputință să prezentăm aici o dare de seamă asupra celor cîtorva zeci de referate și comunicări, de cea mai elevată ținută științifică, prezentate atunci. Ne mulțumim să consemnăm doar faptul că toate comunicările reprezentanților României s-au detașat prin valoarea lor.

«...Era inevitabil să ne întîlnim într-o zi, voi, care coborîți din Roma, și noi, care ne tragem din vechea Castilie!... Am venit să dobîndim învățături și le-am avut peste așteptările noastre», declară delegatul îndepărtatei Argentine.

Caracteristică pentru o anumită stare de spirit a cîrturarilor participanți la congres este o altă declarație a ur-

mașului «vechii Castilii»: «...Industria pe care într-un timp destul de scurt ați știut să o faceți industria dumneavoastră națională... ar deveni și mai mare prin concesii aflate numai în mîinile românilor. Căci drept este ca bogățiile unei țări să fie de folos mai întîi fiilor ei».

O EXPOZIȚIE DE UN FEL DEOSEBIT

O bogată expoziție a petrolului cu numeroase expozate din țară și de peste hotare consacră locul de frunte pe care îl ocupă noțiunile tehnice, invențiile, ansamblul realizărilor românești legate de seva neagră din adîncurile pămîntului nostru.

În ultimele zile ale congresului se organizează excursii cu caracter de studiu — în Moldova, sub conducerea doctorului Sava Athanasiu, în Cîmpia Dunării, sub direcția prof. Murgoci, precum și călătorii de agrement pe Dunăre și Marea Neagră. Vasele «Dacia» și «Traian» își prelungesc croaziera pînă la Istanbul.

Dacă în 1890 dr. ing. A.O. Saligny, ing. Cucu și dr. C. Istrati notau într-un raport: «Cele mai multe fabrici sînt într-o stare atât de primitivă încît nu merită nici o atențiune... fiind o cauză permanentă de pericol prin ele înșile și mai ales prin natura cu totul ordinară a produselor ce pun în comerț...», congresul din 1907 consemna o răsunătoare ieșire din anonimul a voinței, talentelor și potențialului creator românesc.

Tradiționala ospitalitate românească, întotdeauna și pentru toți copleșitoare prin căldura ei, a impresionat profund pe participanții la congres.

Cavalerul de Camerana, delegat al Italiei, afirmă la plecarea: «Simpatia pentru acest congres se datorește și faptului că el se ține la București, că el e organizat de cei mai eminenți oameni ai României, ai acestei națiuni care este indisolubil unită cu Italia, națiune al cărei nume arată originea sa, un nume scump oricărei inimi italiene».

«...SÎNTEM NUMAI LA GRIVIȚA INDUSTRIEI NOASTRE. MAI E ÎNCĂ PLEVNA...»

Referindu-se la lucrările congresului și importanța acestora, ing. C. Alimăneșteanu scria: «...Petrolul a fost numai prilejul de a se arăta ce sîntem și noi capabili cînd ne înhămăm serios la muncă... A fost o sărbătoare a neamului nostru... Se pare că sîntem numai la Grivița industriei noastre. Mai e încă Plevna și multe altele de cîștigat!»

În adevăr, anii grei ai petrolului românesc abia urmau... Primul război mondial îl lovește în plin. Armatele noastre care se retrag în toamna anului 1916 aruncă în aer sau incendiază sondele, rafinăriile, majoritatea instalațiilor. Petrolul Munteniei nu trebuia să devină o armă «imperială» îndreptată împotriva noastră și a aliaților noștri, într-un război în care forța industrială, blindatele, marina, aviația jucau un rol din ce în ce mai însemnat!

«Anul păcii de la Versailles, 1919, reprezintă unul dintre anii cei mai negri din istoria aurului negru românesc. În culisele conferinței, dincolo de vorbe, de principii și de pacte, dictează interesele marilor monopoluri. «...În chestiunea economică, tendințe de trustruri și monopolizare se afirmă foarte puternic și ne pun cuțitul la gît!» — scria la 10 februarie 1919 conducătorul delegației române la conferință. Marile monopoluri izbutesc, mînuind arme ale «oculte», să impună guvernului român, după o înverșunată luptă surdă, concesionari ale petrolului pe termen de 99 de ani.

Între cele două mari conflagrații mondiale mările noastre de «aur negru» vor fi mări deschise pirateriei de tip colonial, în legătură cu aceasta dr. Paul Gr. I. Dragomir scria în 1939: «Exploatarea petrolului, ca și aceea a lemnelui, poartă în țara noastră marca procedurilor celor mai apreciate de străini în țara altora... S-au exploatat pînă la epuizare cele mai bune terenuri... în dorința excesivă de cîștiguri și jocuri de interese ale marilor capitaliști care au controlul asupra industriei petrolifere din România!»

În anii celui de-al doilea război mondial, petrolul cunoaște cea mai sălbatică exploatare. Mașina de război angajată în luptă care trebuia să impună omenirii «noua ordine» hitleristă depinde de petrolul românesc. Răni adînci sapă în trupul industriei noastre raidurile aviației anglo-americane. În august 1944, în zilele insurecției naționale antifasciste armate, Valea Prahovei se transformă în teatru de operațiuni.

După război țara își reîntemeiază rosturile. În anii revoluției socialiste, petrolul românesc atinge pentru întîia oară cu adevărat, sub zodia intereselor românești, «Plevna» la care visau spiritele luminate acum șase decenii și mai bine.

Specialiști români, dascăli de petrol, risipiți pe glob în nu mai știu cîte țări, învăța pe alții să foreze, să ridice sonde și să rafineze.

CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE

Profund interesată — prin însăși natura ei de revistă ilustrată — în dezvoltarea artei fotografice din țara noastră, «Flacăra» urmărește să-și aducă contribuția la stimularea activității publicistice a fotoamatorilor. În acest scop lansează concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE, dotat cu importante premii lunare și anuale, atât pentru fotoamatori cit și pentru cititorii care vor participa la desemnarea cîștigătorilor. Iată și

REGULAMENTUL concursului

„Cea mai frumoasă fotografie“

1. Concursul se adresează,
 - a) pentru participarea nemijlocită la concursul Cea mai frumoasă fotografie, fotografiilor amatori, membri sau nemembri ai A.A.F. sau filialelor ei, ai secțiilor foto de pe lingă cluburi, case de cultură ș.a.
 - b) pentru participarea la desemnarea cîștigătorilor concursului Cea mai frumoasă fotografie (pe bază de cupoane detașate din revistă) tuturor cititorilor revistei.

2. Tematica fotografiilor propuse pentru concurs nu este limitată. Se recomandă totuși cîteva surse de inspirație: — omul zilelor noastre în diferite ipostaze ale activității sale creatoare;

- realizări ale epocii noastre socialiste;
- frumusețea patriei — turismul;
- familia;
- timpul liber și odihna oamenilor muncii;
- un accent deosebit punem pe instantanee, surprindea insolită, cu sau fără tendință de a satiriza, a aspectelor străzii, locurilor publice etc.

3. Fotografiile pentru concurs vor fi trimise pe adresa: revista «FLĂCĂRA», București 33, căsuța poștală 4112, cu mențiunea pe plic: «Pentru concursul de fotografii». Se primesc în concurs numai fotografii alb-negru, copiile fiind de format 13x18 sau 18x24, neretușate și netratate printr-o tehnică specială de laborator (solarizări etc.). Fotografiile trimise pentru concurs vor fi obligatoriu însoțite de legendă fotografică și o notă cuprinzînd numele și prenumele, adresa exactă, vîrsta și profesia autorului, precum și cîteva sumare date tehnice cu privire la aparatul și filmul folosite.

4. Un juriu alcătuit din secretarul general de redacție al revistei, șeful secției foto, un fotoreporter, redactorul artistic și cronicarul de artă plastică va propune dintre fotografiile trimise pentru concurs în decurs de o săptămîină un număr de 3, 4 sau 5 fotografii dintre cele considerate a fi cele mai reușite și care vor fi publicate.

5. Din fotografiile preselectate și publicate, cititorii vor putea alege una din ele, precizîndu-și opțiunea pe cuponul detașabil aflat în pagină și pe care îl vor trimite redacției (în termen de maximum 5 zile de la apariție) împreună cu numele, prenumele și adresa, într-un plic pe care vor face mențiunea «Pentru concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE».

6. Lunar, după sistemul denumit «top», numele celor ce au indicat fotografia cu cele mai multe adeziuni vor fi publicate în revistă, iar prin tragere la sorți se va atribui un premiu lunar constînd dintr-un abonament pe trei luni la revista «Flacăra».

7. La sfîrșitul anului, dintre fotografiile care au obținut locul I în fiecare lună, juriul alege cîștigătorii concursului Cea mai frumoasă fotografie, acordîndu-le următoarele premii:

- Premiul I — lei 3 000
- Premiul II — lei 2 000
- Premiul III — lei 1 000

Mențiunea I, un abonament la «Flacăra» pe 1 an
Mențiunea a II-a, un abonament la «Flacăra» pe 6 luni
Mențiunea a III-a, un abonament la «Flacăra» pe 3 luni

8. Cititorul care, participînd cu toate cupoanele, cumulează cel mai bun punctaj în ce privește desemnarea cîștigătorului, va primi «Premiul cititorilor», în valoare de lei 1 000. În caz că mai mulți cititori vor realiza un punctaj egal, decernarea acestui premiu se va face prin tragere la sorți.

9. Redacția își rezervă dreptul de a folosi ca material publicistic în revistă sau Almanahul-Flacăra fotografiile trimise la concurs, cu remunerarea autorilor, conform tarifelor în vigoare.

pe ecrane

UN NOU FILM ROMÂNESC

PĂDUREA PIERDUTĂ

Există «întâlniri cinematografice» care o iau înaintea filmului propriu-zis, întâlniri pe care nu le poți aștepta indiferent, pentru care te pregătești ca și cum te-ai duce la o confruntare între doi mari jucători de șah, nu minat de curiozitatea de a vedea cine pe cine înfrînge, ci doar pentru a urmări drumul gândirii, încrucișarea ideilor, strălucirea de o clipă a săbiilor nevăzute. Cu această stare poți fi un spectator mai fericit decât alții, dar și unul ceva mai păcătos, căci se întâmplă uneori ca de dragul copacilor să nu vezi pădurea (fie-ne iertat jocul de cuvinte răsărit de capul lui, din simplă potrivireală, nu are nici o legătură cu titlul).

O astfel de întâlnire este cea dintre Mihnea Gheorghiu — scenarist și Andrei Blaier — regizor, autorii «Pădurii pierdute». Primul — aplecat întotdeauna (în calitatea sa de cineast) asupra zonelor și determi-

nărilor profunde ale sufletului, al doilea — atent întotdeauna, pînă la gingășie, ca mersul în adîncuri să ne restituie integral omul. Îl recunoaștem pe Blaier în atașamentul delicat, niciodată ostentativ, pe care-l are față de destinul personajelor, în strădania sa de a nu le pune în spate nici sarcini, nici podoabe, nici conflicte inutile. «Pădurea pierdută» este povestea a doi frați singuratici, surprinși într-un moment de cumpănă a vieții dar și a istoriei (prezența brutală a ocupațiilor fasciști), bărbați care încearcă «să se mîntuiască prin dragoste». O iubire blestemată, pentru aceeași femeie. Plutește peste această istorie un abur romantic, de esență sadoveniană — dacă vrem o precizare cu orice preț: oameni care nu știu multe, cu inima greu de desferecat, trăind la margini de ape, în coasta unei păduri fabuloase (cioturi îndărătnice, seculare, prin care ceața dimineții răzbate cu greu), acceptă într-un târziu confesiunea. Pe firul rememorarilor, filmul recompune însă nu culorile pastelate ale unui trecut adormit, ci un univers ce trăiește cu o dureroasă acuitate prezentul.

Existența eroilor este puternic marcată de timpul social, de acea vreme de restriște în fața căreia încearcă să mențină dificila cumpănă a demnității, a împlinirii suflatești. Unul dintre frați recurge la o fericire de compromis — căsătoria cu o față care nu l-a dorit —

celălalt se răzvrătește de unul singur împotriva nemților, precum un haiduc întîrziat. Și într-un caz, și în altul, formula lor de viață conduce la un eșec tragic.

Possibilitățile de rezolvare erau pe muchie de cuțit. Dar nu este pentru prima dată cînd Andrei Blaier ne convinge de forța sa de a sugera solidaritatea unei comunități umane, nu doar o solidaritate în relații, ci una de destin, de înțelegere a existenței. Satul de pescari nu este un fundal al dramei, ci un martor colectiv, căruia îi simți tresăririle adînc umane în fața fiecărei mișcări ce angajează viața unui semen. De aici vibrația aparte a filmului — dincolo de trista traiectorie a eroilor — acuitatea personajelor de planul doi sau șapte, participarea lor la acest miracol ce se cheamă «viața de pe ecran». Aici se află punctul forte al cineastului; în fața lui chițibușarii mor de foame, căci cu greu poți descoperi un cm² de suprafață cinematografică nefolosită, neutră. Din acest punct de vedere, filmul suportă, la o analiză critică atentă ce și-ar propune doar acest aspect, spintecarea (din motive metodologice) în secvențe-model: trebuia privite cu atenție adunarea oamenilor la chemarea toboșarului, apariția maiorului de jandarmi încheindu-și haina din mers, gestul copilului care se ferește de soare; ni se cer «ochi în patru» pentru momentul nunții, pentru acei bărbați care joacă de unul singur, mai mult de jale decît de bucurie,

pe care-i prind zorile printre mese răsturnate și lăutari ce cîntă într-o doară. Am putea adăuga multe astfel de secvențe ce nu răsar ca niște păsări rare, ci curg într-o trecere ușoară, estompînd lacunele sau graba cu care sînt încheiate unele relații dintre personaje. Neînțelegerea celor doi frați, în drama căroră descriem unele referințe de cultură, de mitologie, cunoscute din «Zodia fecioarei», neînțelegere născută mai înainte de a le ieși în cale «duhul răului», fata ademenitoare ca o nălucă, vina nedreaptă ce se abate asupra celui ce o cucerește cu orice preț, tîrzia lui reabilitare morală nu sînt «văzute», ci aflate prin intermediul unor monoloage care, în ciuda consistenței lor literare, creează unele hiatusuri în unitatea filmului, nu se împacă cu stilul regizorului, cu aerul lui de poet care n-ar îndrăzni niciodată să-și citească versurile cu glas tare, în public: așa îl văd pe Blaier, mereu cu surdinele după el, ba chiar gata să se «bruieze» singur, cînd emoția îl copleșește: unul din martorii întâmplărilor din film, revenit în locurile de altădată și vizibil impresionat, este însoțit, în prima lui apariție, de un cîntecel de muzică ușoară ce răsună de undeva, dintr-un colț al ecranului, suficient de enervant ca să pierdem din vedere, atît cît trebuie, starea personajului.

Interpreții aleși aparțin și ei aceleiași familii de artiști cu clocot lăuntric, mocnind tot timpul și răbufnind rar. O singură excepție, după părerea noastră: debutanta Adriana Ionescu, fragilă dar fără grația interioară cerută de partitura scrisă de Mihnea Gheorghiu, cu o sfială molatică, inexpresivă, ce o însoțește aproape tot timpul. Desigur, misiunea ei nu a fost deloc ușoară, dacă ne gîndim că a avut de înfruntat parteneri de talia masivului (ca talent) Ilarion Ciobanu, a maestrului bijutier Ernest Maței, a unei actrițe de mari resurse dramatice cum este Leni Pința-Homeag și a unui alt debutant, balerinul Cornel Patrichi; filmul nostru cîștigă prin acesta din urmă (cu condiția să fie bine folosit) un tip de interpret deosebit, amestec de forță și vulnerabilitate, de mirare și încăpăținare. Ce-i drept, a avut parte de un rol cum mulți ar râvni; ce actor nu și-ar dori să răsară într-un film, precum Siegfried legendarul, «din farmec și splendoare» ba, pe deasupra, și însoțit de un splendid motiv muzical, scris de Radu Șerban. Am lăsat la urmă, intenționat, un actor tîrziu descoperit de cinematograful nostru, dar care vine năvalnic din urmă, împins de forța unei personalități pe care, cu toată răspunderea, o socotesc rară în filmul românesc: fascinația unui chip în cutele căruia și ultima adiere de vînt lasă urme. Este unul dintre acei artiști care, aduși pe ecran și lăsați cu un ziar în față, fac din lectura lui un eveniment. Despre Cornel Coman este vorba.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de S. STEINER

12
SCAUNE

Complicate și imprevizibile mai sînt raporturile cinematografului cu literatura! Unele opere literare se arată «docile», se lasă — adică — îmbîlțite ușor din unghiul camerei de filmare. Un «Love Story», de pildă, pentru a ne referi la un exemplu din actualitatea sezonului cinematografic, n-ar stimula scindarea publicului în apărători ai modelului literar și entuziaști ai versiunii cinematografiate. Cu «Douăsprezece scaune» însă lucrurile sînt departe de a sta la fel. Am avut prilejul să văd anul trecut, la Varșovia, secvențe dintr-o versiune polono-cehă, realizată încă în 1933 și avîndu-l ca protagonist, în rolul lui Bender, pe remarcabilul comic Adolf Dymrza. N-a fost o reușită!... În 1937 cineaștii britanici au încercat și ei rezistența partiturii satirice a lui Ilf și Petrov. Ca să evite problemele de specific național, ei l-au constrîns pe «Marele Combinator» să acționeze în climatul cețos al Manchesterului. Degeaba însă... 25 de ani mai tîrziu, Ostap Bender era adoptat de cineaștii cubanezi într-un film — poate cel mai interesant din toate — care însă, de îndată ce era raportat la roman, nu ne putea nici el satisface pe deplin...

S-ar putea ca pornind la realizarea temerarului său proiect, comedograful sovietic Leonid Gaidai să se fi gîndit, înainte de a recidiva, la precedentele nu tocmai norocoase ale transpunerilor celebrului roman

(Continuare în pag. 22)

actori și roluri

1. Se pare că cinematograful ține cu orice preț să confere învingătorului de la Waterloo o măreție pe care istoricii și biografii nu o confirmă. După Christopher Plummer (în filmul lui S. Bondarciuk), marele actor Sir Laurence Olivier a fost solicitat să-l întruchieze pe Wellington. De data aceasta este vorba de un episod sentimental din viața generalului, iar romanțatul film se va numi «Lamb», după numele Lady-ei Caroline Lamb. Regizor — Robert Bolt. Parteneră — Sarah Miles.

2. Deși în filmul «Uneori, o mare națiune» Paul Newman nu deține un rol de voleibalist, actorul, recunoscut pentru pasiunile sale sportive, nu s-a astimpărat până nu a improvizat pe plaja din Oregon un teren. În pauzele dintre o turnare și alta Newman se îndeletnicește cu ceea ce se vede în fotografie.

3. La cei 21 de ani ai săi, Natalia Belohvostikova este cea mai tânără laureată a Premiului de Stat al Uniunii Sovietice, acordat — în 1971 —

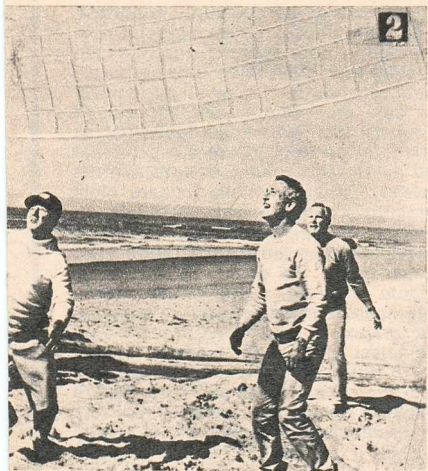
întregii echipe de cineaști — în frunte cu regizorul Serghei Gherasimov — ce au realizat filmul «Lingă lac». Debutul tinerei actrițe anunța un talent ieșit din comun. În prezent, Belohvostikova interpretează rolul Annei Sneghina din filmul închinat lui Serghei Esenin.

Foto A.P.N.

4. «Echipa anului», astfel a fost denumită perechea actricească Barbra Streisand (Hello, Dolly!) — Ryan O'Neal (Love Story). Cele două celebrități vor apărea împreună în filmul «Ce s-a întâmplat, doctore?», o comedie trăsniță ce narează peripeziile unei fete excentrice și ale unui tânăr profesor, cam distrat.

5. Terminologia științifică modernă începe să pătrundă și în titlurile filmelor, spre disperarea — bănuim — a savanților. Ultimul film de aventuri al lui Mario Bava, cu Claudine Auger în rolul principal, se numește nici mai mult, nici mai puțin decât «Ecologia delictului».

5

FRIC Martin (Mac)

Regizor cehoslovac de film, născut la Praga, la 29 martie 1902. Unul dintre marii cinești, întemeietori ai școlii cinematografice cehe (alături de Rovenski, Lamac sau Machaty) și singurul veteran încă activ. Talent multilateral, debutează în teatru ca actor și scenograf, iar în film (din 1920) ca arhitect, scenarist, actor și finalmente regizor, spre sfârșitul perioadei mute. Semnează în 1928 comedia *Tata Vojtech* (în care era și protagonist) și realizează până azi peste 70 de filme de genuri extrem de diverse, dintre care menționăm în special filmele realizate cu comicul Vlasta Burian: *Bravul soldat Șveik* (1932); *Revizorul* (1933); *Aghiotantul atâtei sale* (id.); *Douăsprezece scaune* (id.); *Trăiască defunctul* (1936) etc.; cu Anny Ondra: *El și sora lui* (1931); cu Hugo Haas: *Ultimul om* (1934); *A unsprezecea poruncă* (1935); cu Oldrich Novy: *Kristian* (1939); *Valentin cel bun* (1942). În filmele realizate după eliberarea patriei sale M.F. miștește cu abilitate arma satirei, în parodii: *Fiica braconierului* (1950), și în basme: *Brutarul împăratului* (1953); evocă pagini eroice din lupta poporului ceh: *Capete de cini* (1956) și a oamenilor de știință: *Secretul singelui* (1954), atacând și subiecte contemporane legate de societatea socialistă și omul nou al zilelor noastre: *Oțelirea* (1950); *Zile tinere* (1957); *Vă rog, faceți focul* (id.); *Aluviunea* (id.); *Oameni pe roate* (1966).

FRITSCH Willy

Actor german de teatru și film, născut în Silezia, la 27 ianuarie 1901. A împărțit timp de peste 20 de ani primul loc pe scara popularității, ca june prim, cu Gustav Fröhlich, în filmul german de ieri. Abandonând ingineria, se dedică teatrului, căpătând primele roluri însemnate la Deutsches Theater în spectacolele lui Max Reinhardt. În cinematograful, din 1921, când a debutat în *Miss Venus*, și până azi, timp de o jumătate de veac, își menține neștirbită gloria. Se remarcă într-o lungă suită de comedii de salon, operețe și drame sentimentale, prin farmec și prestanță, și un joc de mare suplețe, adaptat oricăror împrejurări. Face câteva bune creații în *Suzana*; *Farmecul unui vals*; *Studentul dansator*; *Ultimul vals*; *Vinovat?*; *Rapsodia ungară*, înainte de a fi consacrat de Fritz Lang în două filme de acțiune, clasice: *Spioana* (1928) și *Femeia în Lună* (1929). O dată cu apariția vorbitorului, este lansat ca prim star al companiei Ufa, alături de Lilian Harvey în filme de largă difuzare mondială, ca: *Trei băieți și o fecieră* (1930); *Valsul dragostei* (id.); *Hokus-Pokus* (id.); *Flagrant delict* (id.); *Congresul dansează* (1931); *Visul blond* (1932), unde lansează șlagăre ce vor flutura pe buzele tuturor. Face apoi un al doilea cuplu cu Käthe von Nagy, ce va cunoaște o vogă egală, în operețe ca: *Ronny și Alțeta sa ordonă* (1931); *Vint de primăvară* (1932); *Prințesa Turandot* (1934); *Riri* (id.). Din lungă sa listă de filme din anii '30 mai amintim: *Melodia inimii* (1930) cu Dica Carlo; *Spionajul* (1931) și *Insula patimilor* (1934) cu Brigitte Helm; *Trandafirii negri* (1935) cu Lilian Harvey; *Războiul valsului și Sezon la Cairo* (1933) cu Renate Müller; *Amphitryon* (1935); *Boccaccio* (1936) etc. După câteva incursiuni în alte genuri, revine prin anii '40 la operetă, domeniu unde a cunoscut gloria, cu: *Femeile sînt mai bune diplomate* (1941); *Singe vienez* (1942-r); *Willi Forsk* și *Liliacul* (1945-r); *Geza v. Bolvary*. După război, în R.F.G., continuă o carieră la fel de fecundă în savuroase roluri de compoziție.

FRÖBE Gert

Actor internațional de film, de origine elvețiană, născut la Zwickau (Saxonia), la 25 decembrie 1912. Dotat cu un excepțional talent pentru muzică (la 17 ani, vioară primă într-o orchestră), pentru pictură (scenograf la teatrul din Dresda) și pentru arhitectură (în 1934 obține un premiu special al Academiei dramatice, alternând teatrul de proză cu opereta, la Berlin, Frankfurt și Viena), G.F. cunoaște o epocă de glorie pe scena de la Volkstheater din Viena, iar după război, într-un vestit cabaret din München. Acest personaj va fi preluat de regizorul R.A. Stemmle în filmul *Berliner Ballade* (1948), unul dintre primele mari succese internaționale ale filmului vest-german postbelic. G.F. conturează un tip tradițional în filmul vest-german, cel al «colosului cu inimă generoasă», rob al patimilor sale, pe linia unui Jannings sau Heinrich George. Așa va apărea în filme ca: *Salto mortale* (1953) și *Margengrauen* (1954) de Tourjansky; *Das zweite Leben* (id.); *Ein Mädchen aus Flandern* (1956); *El Hakim* (1958); *Cei o mie de ochi ai dr. Mabuse* (1960); *Via Mala* (1961) etc. Poliglot, G.F. turnează în studiourile pariziene în: *Les héros sont fatigués* (1955); *Taifun la Nagasaki* (1956); *Celui qui doigt mourir* (1956); în studiourile italiene: *I battellieri del Volga* (1958); *La Rassa* (1962); în studiourile engleze: *Goldfinger* (1964); *Acei oameni minunați în mașinile lor zburătoare* (id.); în studiourile americane: *Ziua cea mai lungă* (1962); *Greed* în film (1965); *High Wind in Jamaica* (id.) etc. Printre ultimele lui succese se numără: *Opera de trei parate* (1963); *Eddie Chapman* (1967); *Caroline chérie* (1968); *Chitty! Chitty! Bang-Bang!* (id.); *J'ai tue Raspoutine* (id.); *Rallye Monte-Carlo* (1969).

FROELICH Carl

Regizor și producător german de film, născut la Berlin, la 5 septembrie 1875; mort la 12 februarie 1953. Una dintre marile figuri ale vechii școli germane de film. În 1902, asociindu-se cu Oskar Messter (inventator și pionier al filmului german) produce primele jurnale de actualități. Devine ulterior operator și regizor (realizând printre altele, în 1912, un film despre Richard Wagner), iar din 1920 își creează o casă proprie de producție avînd ca stea pe prima divă a Germaniei: Henny Porten. C.F. este mai ales un cineast onest al cărui țel a fost mai întîi ridicarea și menținerea producției cinematografice la un înalt nivel artistic. Promotor al școlii realiste, opusă curentului expresionist, el își alege subiectele fie din dramele din viața oamenilor simpli, în direct contact cu natura (*Verlorene Töchter*; *Mutter und Kind*; *Tragödie*), fie din literatura clasică germană (*Kabale und Liebe*) sau rusă (*Frații Karamazov*; *Idiotul*). În anii vorbitorului debutează cu câteva filme de public, vîndînd preocupări de ordin tehnic (*Focul de la operă*; *Noaptea e a noastră*; *O aventură nebună*) sau cultivînd gustul zilei pentru comedia muzicală (*Gitta și Tu ori niciuna*, cu Gitta Alpar). Revine la subiectele grave cu două filme despre tineret și frîmțirile lui suflătești: *Fete în uniformă* (1932 — deși semnat de Leontine Sagan) și *Tinerete zburcumată* (1934), cu aceeași interpretă sensibilă: Hertha Thiele. Pe aceeași linie a puternicelor conflicte morale găsim: *Datorie și iubire* (1935) cu Gustav Fröhlich; *Visătorul* (1936) cu Emil Jannings; *Prima noapte* (1937) cu Paula Wessely, Rudolf Forster; *Ștrengărițele* (1938) cu Ingrid Bergmann; *Magda* (după Sudermann—1938); *Noaptea destinului* (*Cealokovski*—1939) și *Maria Stuart* (1940), toate trei cu Zarah Leander; *Nunta la Bärenhof* (1942) cu Heinrich George; *Familia Buchholz* (1944) cu Henny Porten, Gustav Fröhlich. A semnat și câteva comedii reușite ca: *Amantele celebre* (1935) cu Renate Müller, precum și cele cu Heinz Rühmann: *Wenn wir allen Engel wären* (1936); *Umwege des schönen Karl* (1938) și *Secretul din Wagon-Lits* (1941) cu Anny Ondra. După război (în R.F.G.) mai semnează doar două filme.

12 SCAUNE

(Urmare din pag. 20)

O revelație actoricească: Archil Gomașvili în rolul «Marelui Combinator» Ostap Bender.

satiric. Dificultatea stă desigur în caracterul literar, verbal, al umorului lui Iif și Petrov, în pofida ritmului dezlăntuit, aproape cinematografic, al romanului. Cum să găsești corespundențe pentru ecran neașteptatelor comparații ale celor doi scriitori, cum să transpui în imagini vii savuroasele digresiuni publicistice care fac farmecul atîtor pasaje memorabile ale cărții? Gaidai a simțit în «Douăsprezece scaune» unul din acele modele literare care-l pot inspira pe cineast mai curînd în marginea lor, printre rînduri, care se pretează la adaptări cît se poate de libere, reduse pînă la pretext. Într-un interviu, cineastul mărturisea chiar că intenționase, inițial, să realizeze un «musical» tocmai pentru a sublinia convenționalul acțiunii, pentru a îndepărta filmul de realitățile concrete ale romanului. Nu știu de ce a renunțat la acest proiect, revenind la o transpunere excesiv fidelă, urmîrind aproape de text firul romanului.

Așa cum a ieșit, filmul mărturisește un mare și stimabil efort de vizualizare. Ambianțele împesărite și pitorești ale amplei fresce satirice sînt inspirat localizate pe un vast teritoriu care se întinde de la Moscova pînă în Caucaz. O distribuție demnă de o adevărată superproducție a adus în rîndurile ei interpreți de prim rang ai ecranului sovietic, în frunte cu Serghei Filippov, în rolul unui Vorobianinov mortificat și uscat, în care mai trăiește doar lăcomia, și cu Archil Gomașvili, revelația filmului, în cel al «Marelui Combinator». Cu scrupulozitate și subtile referințe scenografice la stilul avangardei deceniului III a fost reconstituit cadrul spiritual al epocii. Reprezentația teatrului «Columb» ne pare, dincolo de persiflarea fină, un document pentru năzbîțiile teatrului «constructivist biomecanic», din ruinele căruia au ieșit totuși remarcabilii meșteri de mai tîrziu ai scenei și ecranului sovietic.

Piese de rezistență ale ecranizării lui Gaidai rămîn însă episoadele în care cineastul se eliberează de tutela autorilor și începe a fantaza în imagini autonome. Cinefilul avertizat își amintește, de altfel, că Gaidai s-a relevat în cinematografia contemporană sovietică drept un promotor întîrziat al comediei burlești. Partitura celor mai bune filme ale sale — de la debutul cu «Un cros neobișnuit» și pînă la «Operațiunea I» sau «Prizoniera din Caucaz» — cuprinde mai curînd gaguri decît dialoguri. E firesc ca și din «Douăsprezece scaune» să se rețină mai ales momentele în care personajele renunță la replici, lansîndu-se, dezlăntuți, în urmări năprasnice sau abandonîndu-se reveriilor. Tremuriciul de paparudă al inginerului săpunit, pe palierul etajului III, ușile azilului de bătrîne care se închid cu arc, precum capcanele de prins șoareci, momentele inciziei fotoliilor; cu zîcnutul fatal al arcurilor eliberate, cursa neconsolatei văduve după «tovarășul Bender» prin culoarele «Casei popoarelor» sînt detalii abia sugerate în carte și admirabil «puse în pagină» de cineast. Pasajul urmării «maestrului internațional» de către șahiști este dezvoltat într-o secvență de un delir vizual indescriptibil, o goană nebună printre stive de bușteni, secvență care se înscrie în același timp ca o performanță comică și plastică, după cum scena în care părintele Feodor spintecă, sălbatic, garnitura generălesei Popova, de dragul căreia a traversat Rusia, capătă fiorul tragic al unui sacrificiu ritual. Am regretat că asemenea secvențe de zbor și libertate sînt prea puține. Intimidat de renumele operei literare, Leonid Gaidai a optat pentru reproducere fidelă și a obținut o frumoasă ilustrație a romanului. Cine va fi însă autorul filmului cel mare, tulburător de original, pe care-l poate inspira romanul lui Iif și Petrov!...

T. CARANFIL

cui folosește?

A fost odată, și a trecut, o modă a reportajelor cu țărani înțelepți și mucaliți care se întrecuau în a-l lua pe reporter la bani mărunți, amendîndu-i candoarea și ignoranța prin vorbe de duh și capcane verbale. O vreme în care confracții noștri de breaslă își preparau profesional naivitatea urbană cu întrebări ciuruite de neștiință agricolă tocmai pentru a primi drept recompensă răspunsuri șugubețe și ironii usturătoare.

A mai fost apoi o perioadă a crainicilor și redactorilor cu vagi amintiri agreste și care socoteau că este absolut necesar să te adresezi omului de la țară, vorbindu-i despre campania agricolă cu vorbă domoală și cimilituri de unchiș sfătos. A fost și a trecut.

De atunci (și nu e mult de atunci) bombardamentul informațional al mediilor electrice ne-a făcut să ne cunoaștem atît de bine unii cu alții încît asemenea snoave cu orășeni ruralizați și săteni humileșteni nu mai pot face deliciu nici celui mai urban dintre orășeni. În același timp și din aceleași motive, gusturile și preferințele telespectatorilor de la sate s-au diversificat atît de mult, încît astăzi e greu de spus dacă oamenii de la țară așteaptă în mod deosebit programele sătești sau toate celelalte emisiuni.

În asemenea condiții ora satului nu poate avea altă menire decît cea a unei emisiuni cu sfaturi și informații de specialitate, o tribună a experienței înaintate, un prilej pentru comunicare și persuasiune reciprocă. Sau... cel puțin așa am dorit-o și am așteptat-o în ultimele duminici, cînd — spre regretul nostru — am fost nevoiți să asistăm la desfășurarea unor reportaje plate, descriptiviste, cu lucruri spuse și paraspuse. Minute la rînd în care eroii reportajelor, zăpăciți de prezența aparatului de luat vederi, au fost puși să răspundă unor întrebări de tipul «Cum s-a schimbat viața dv. în ultimii ani?», «Ce credeți despre mărirea producției agricole?». Situații penibile în care bieții interlocutori, pierzîndu-și singele rece, au bijibit înfrigați în sertarele memoriei, pentru a afla la repezeală expresii și cuvinte auzite sau citite în rapoarte de activitate și ședințe festive. Cui prodest?

Foarte puține fapte concrete, semnificative, și mai cu seamă o secetă neașteptată de sfaturi de specialitate, de exemple grăitoare, sugestive, spre folosul satelor de zile de telespectatori din mediul rural. În dimineața zilei de 12 martie am fost, cu toate acestea, martorii unor secvențe filmate, consacrate difuzării metodelor și inițiativelor locale, între care cea realizată într-o comună teleormăneană ne-a lăsat pur și simplu năuc și fără respirație în fața micului ecran. Președintele C.A.P.-ului din localitate, pus să-și recomande activitatea (de altminteri meritorie și, pe alocuri, cu rezultate remarcabile), ne-a făcut cunoscută o ultimă metodă pentru sancționarea celor certați cu disciplina de producție: stilul infamiei. Astfel, pentru tractoriștii care stăruie în greșală s-a folosit cu succes procedeul fixării pe tractor a unei plăci cu următoarea inscripție: «Acest mecanizator lucrează prost!» O situație în care (ne-a mărturisit chiar unul dintre împričinați) băieții în cauză n-au mai avut curajul să intre în comună decît noaptea, și, ferindu-se de ochii lumii, au plîns și au oftat săptămîni la rînd pînă s-au făcut oameni de treabă. O metodă pe care reporterul a apreciat-o drept «foarte interesantă», fără să ne lămurească totuși dacă e de acord sau nu cu această glumă amară ce ne întoarce gîndul la flagelațiile evului mediu. Și asta nu de alta, dar — grație televizorului — metoda ar putea fi extinsă și în alte unități agricole, unde prin adaptarea unor variante și mai sugestive oamenii ar putea purta plăcuțe cu inscripții de genul «om circotaș», «băiat timid», «fată de măritat», «șofer talentat», «șofer așa și așa», mă rog, de la om la om...

Și câteva cuvinte, în aceeași ordine de idei, despre emisiunea «De strajă patriei». O facem deoarece considerăm că la ora actuală există unul și același public pentru aproape toate emisiunile, iar compartimentarea telespectatorilor în funcție de anumite programe este deopotrivă imposibilă și inutilă. Sute de mii de oameni urmăresc tocmai de aceea și ora dedicată ostașului, în dorința de a găsi și altceva decît lucruri pe care le cunosc îndeobște cu toții, militarii și nemilitarii, femeii, copiii și bătrînii — pentru care raportul santinei, zîmbetul comandantului, exercițiile de tragere și instrucția (realizate prin reportaje festive, în care simțim evident amestecul regiei) nu se recomandă nici prin noutate și nici prin calitatea comentariului.

Ceea ce, de pildă, nu s-a întîmplat în emisiunea «Ritm, tinerețe, dans», unde secvențele realizate de adevărați virtuoși ai filmului pe 16 mm s-au potrivit ca o mînușă pentru comentariul alert, inspirat și la subiect susținut de Dan Nuțu și Rodica Mandache.

Vrăjitorul de duminică dimineța (și luni seara!)

În fiecare duminică dimineța și, de la o vreme, și luni seara — atunci când spiritele nu ne sînt blocate cu suspense-urile «Stelelor fără nume» — Leonard Bernstein se ocupă stăruitor cu stîrpirea cîtorva dintre complexele noastre de inferioritate (ale unora dintre noi...). Complexe dintre cele mai înrăite și mai cu inocență recunoscute: acelea că nu înțelegem muzica «grea». În fiecare săptămînă, un domn înalt și neprotocolar, cu părul vilvoi și cu harul retoricii celei mai de toate zilele, ne convinge că sensibilitatea noastră muzicală e categoric capabilă să vibreze și dincolo de «O mamă, mamă!». De șase ori pe lună aflăm cu uimire că universul sonor al lui Hindemith nu e chiar atît de inaccesibil muritorilor de rînd și că poți urmări «Pastorală» lui Beethoven cu cel puțin aceeași participare afectivă cu care te-ai deprins să-l asculți pe Adamo. Acest mag cu bagheta fermecată, cu mîini de chirurg și verb de avocat ce cîștigă nonșalant toate procesele, acest savant care amestecă printre sonorități sublime aluziile la fotbal și la durerile de burtă ne decomplexează și ne împacă definitiv cu zone neștiute ale sensibilității noastre: nimic din ceea ce e muzical nu ne e străin, demonstrează el, nici gamele în la minor, nici modurile, nici contrapunctul, nici intervalele; nimic nu e imposibil de priceput, nimic din ceea ce asculți nu-i obligatoriu să se convertească în poveste, în tablou de gen. Liber să înțelegi ce vrei. Liber să simțiți ce vrei. Liber să reacționați interior, cum vă vine atunci cînd ascultați Ceaikovski, Webern sau Mozart. Totul e să plecați urechea, să vă desferecați imaginația sonoră, totul e, mai ales, să nu spuneți *nu*, să nu decideți «*nu pot*», să nu decretați «*nu mă interesează*»...

Nu știi exact — cine ar putea măsura?! — cît fac la un loc toate orchestrele filarmonice ale unui continent pentru proliferarea melomaniei, dar îmi îngădui să cred că acest domn Leonard Bernstein, născut în 1918, în orașul Lawrence din statul Massachusetts, din părinți emigrați din Rusia, a făcut pentru «democratizarea» muzicii mai mult decît toate viorile lumii. Și pentru comuniunea sufletelor muzicale, cam cît Simfonia a noua a lui Beethoven. E totuși reconfortant să știi că Bernstein îți explică răbdător și ție, care ai încremenit în fața televizorului cu cîrpa de șters praful în mînă, și puștiului din sala filarmonicii newyorkeze, și telespectatorului din Filipine, și celui din Portugalia ori din Noua Zeelandă, că muzica poate izbucni în ris ori constitui o dramă. Că muzica e viață. Datele furnizate nouă de publicistul american Barnett K. Walters ne informează că pe lîngă transmisiile urmărite, la ele acasă, de o sută de milioane de americani în fiecare stagiune, serialul Bernstein a fost cumpărat de televiziunile din Belgia, R.F. a Germaniei, Austria, Danemarca, Olanda, Portugalia, Ungaria, Irlanda, Israel, Noua Zeelandă, Filipine, Argentina, Ecuador, Mexic. Nu pot crede că vreun Sfînt sau vreun zelos inamic al «Inveidersilor», vreun Răzbunător sau un El Fugitivo a reușit să bată vreodată recordul acestei imense popularități și să țină teleafișul timp de aproape 15 ani. Și nimeni nu se mai miră astăzi că-l vede duminică dimineța pe Bernstein, cu părul lui rebel albit de ani, iar luni seara, mai tînr cu peste un deceniu: orice miracol îi este permis acestui vrăjitor care dezlănțuie și

potolește după vrede sunetele. Din 1958, cînd Bernstein și-a inaugurat ciclul de concerte pentru tineret, o dată cu preluarea direcției Filarmonicii din New York, și pînă la 12 al trecutei luni februarie, cînd a investigat, în ultimul său concert, tainele Simfoniei «Faust» de Liszt, Bernstein a cucerit pas cu pas vaste teritorii muzicale nedefrișate.

«Domnul Bernstein face pentru publicul secolului 20 cam ce făceau tragediile antice prezentate în amfiteatrele Atenei în perioada ei de aur», scria recent un muzicolog în «Christian Science Monitor».

Se pare că această mare iubire este absolut reciprocă: milioanele de scrisori pe care Bernstein le primește anual de la oameni cu cele mai inimaginabile meserii și din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, nenumăratelor apeluri de a-și continua ciclurile de lecții, Bernstein le-a răspuns cu o constanță la fel de nestrămutată. A renunțat, de pildă, în 1970, la postul de director al Filarmonicii din New York, dar nu și la bagheta dirijorală a acestor concerte. La ora actuală el apare cu regularitate în primele două programe lunare ale ciclului, lăsînd doar ultimele două pe mîna altor dirijori renumiți ai lumii, invitați în acest scop la New York. De altfel, puține seriale TV au întrunit atîtea premii și distincții internaționale ca aceste lecții-concert (considerate pînă la Bernstein ca cea mai anostă, mai netelegnică, mai dificilă telespecie). Cîteva mostre de distincții: Premiul anual al Fundației Thomas Alva Edison pentru cel mai bun program de televiziune pentru copii, primit consecutiv în 1958, 1960, 1962; Premiul Asociației naționale a muzicienilor pentru cel mai bun teleserial muzical, primit consecutiv șapte ani de-a rîndul; premiile pentru cele mai bune televiziuni americane prezentate la festivalurile de la Praga și Munchen în 1964 etc., etc...

Biografia lui Bernstein conține date spectaculoase, ca de altfel tot ce e legat de aceas-

tă personalitate scilicitoare: tînr dirijor aproape necunoscut, el înlocuiește la pupitrul, peste noapte, fără nici o repetiție, pe marele Bruno Walter, brusc îmbolnăvit. Triumf. Creează, în 1940, prima sa compoziție, «Ieremiah»: imediat, răsplătită cu Premiul Asociației de critici din New York. Scrie, pentru Broadway, «Orașul minunat» și «West Side Story» (1957): succes imens, spectacole cu casa închisă, film de circulație internațională. Printre lucrările lui Leonard Bernstein se mai numără o Simfonie pentru pian și orchestră, un ciclu de cîntece intitulat, amuzant, «La bonne cuisine», muzica pentru filmul «On the Waterfront», Serenada și lucrarea «Mass» care a fost prezentată în toamnă la Centrul Kennedy pentru artele interpretative din Washington; cum se vede, Bernstein atacă, cu aceeași dezinvoltură și succes, toate genurile muzicale. Om, născut, cum se zice, în căiță de aur.

(Pentru amatorii de date privind viața personală a «monștrilor sacri»: Bernstein e cu consecvență căsătorit, din 1951, cu o actriță chiliană, Felicia Montealegre Cohn, au o fiică, Jamie, născută în 1952, și un fiu, Alexander Serge, născut în 1955, locuiesc într-un apartament din New York și-și fac vacanțele în statul natal al muzicianului, Massachusetts)

Îl văd, fascinat, la televizor, duminică de duminică; îl revăd vrăjît și lunea, urmăresc cum i se adîncesc cutele pe obraz sau

Leonard Bernstein, electrîzînd Orchestra Filarmonică din New York.

Vrăjitorul de duminică dimineața (și luni seara!)

cum își recapătă tinerețea. Dar peste aceste imagini ale lui Leonard Bernstein se suprapune o alta, așa cum l-am văzut nu demult, într-o pauză de repetiții la Staatsoper din Viena: un bărbat înalt și zvelt, cu părul complet albit dar tot tinerește răvășit, îmbrăcat cu un pulover cu guler rulat și ciorapi portocalii, mestecînd un sandwich și hotărînd, printre înghițituri, cu primul violonist cum să atace uvertura la «Cavalerul rozelor»...

Sanda FAUR

Foto: Columbia Broadcasting System

◀ Ssst: să ascultăm muzica!
 Și pe Leonard Bernstein,
 slujitorul și stăpînul ei.

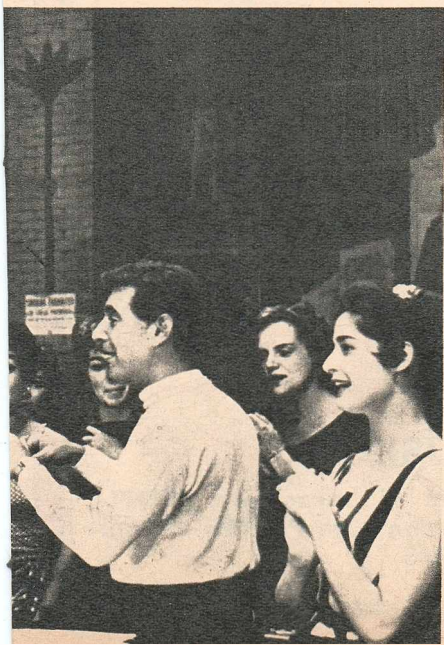
Jamie și Alexander Serge
 beneficiind — încă din 1959! —
 de harurile de pedagog muzical
 ale tatălui lor.

...«Și jazzul e pasiunea mea»...

◀ Bernstein în 1959:
 un an după ce a preluat
 direcția filarmonicii newyorkeze.

◀ Repetind, în 1957,
 celebra sa «West Side Story».

literare

de Valeriu CRISTEA

Constantin CUZA:

prințul de aur

(Editura Eminescu, 1971)

Destul de antrenant la lectură, deoarece îmbină reconstituirea istorică, ea însăși aici mai epică și mai trepidantă, cu o acțiune la timpul prezent nelipsită de unele elemente de mister și intrigă polițistă, reușind să imprime întregului un anumit ritm, dar cu o tehnică rudimentară, este romanul *Prințul de aur* de Constantin Cuza. Constantin Sion (potrivirile de nume, coincidențe bizare, abundă în roman), tânăr istoric cu strălucite perspective, se pregătește să-și susțină teza de doctorat consacrată lui Constantin Brîncoveanu. Lucrarea trenează: candidatul caută noi date, încearcă să lămurească puncte neclare. Munca științifică se transformă într-o pasiune torturantă ce merge aproape pînă la identificarea cu obiectul («Am senzația că sînt una cu Prințul de aur»). Profesorul Filitis, descendent al Cantacuzinilor, conducătorul științific al lucrării, încearcă să-l influențeze pe fostul său elev, pledînd, în contextul cercetării, cauza fraților Constantin (stolnicul) și Mihai (spătarul) Cantacuzmo, sfetnicii și rivalii domnitorului, în detrimentul lui Brîncoveanu. Unealta profesorului e chiar fiica sa, Casandra, cinică, perfidă, fără scrupule și, bineînțeles, erotomană, care încearcă într-un chip destul de direct să-l seducă pe tânărul istoric cu origine socială sănătoasă (autorul ține să precizeze acest lucru: în felul acesta vechiul antagonism dintre «tară», reprezentată de Brîncoveanu, și boieri se transpune în conflictul de idei actual dintre prințesa degenerată și urmașul plin de vigoare al foștilor iobagi). Din fericire, Constantin Sion nu e singur în fața acestei coaliții tată-fiică: intervine Simona, partizană înflăcărată și ea a lui Brîncoveanu. Crescută în atmosfera mănăstirii Hurezu, ea primise pe vremuri, în copilărie, din partea tatălui ei vitreg, un pietrar înțelept, o carte veche conținînd *însemnările de taină* ale domnitorului. La o identificare ajunge în cele din urmă și Simona: între Brîncoveanu și «omul pe care ea îl numea tată». Sion mai e favorizat și de divergențele de ordin genealogic ce apar în tabăra adversă: Casandra e mai mult o Mavrocordată...

Procedeu de bază, atît în partea de evocare istorică, de o idealizare simplistă, cit și în aceea consacrată prezentului, în care disputele vechilor familii de boieri se continuă prin delegați contemporani, este un fel de monolog interior naiv, pueril, de promptă explicitare a gândurilor ascunse, funcționînd cu o previzibilitate mecanică: «— Constantine, nu mă chemași pentru altceva? (întrebă Marica, soția domnitorului — n.n.) — Nu. Da»; «— Măria ta. să-ntoarcem fata de la pagini. — În Țara Românească domnul ei hotărăște. Niciodată, auzi, înalt prea sfințite — niciodată nu ne vom călca jurămîntul față de turci. Mi se sfîșie inima, Antime, dar gîndurile mele adevărate nu le vei mai ști nici măcar tu». Alte cîteva exemple vor fixa definitiv nivelul general al narațiunii. Iată cum își imaginează autorul individualizarea prin limbaj (vorbește Regele Soare adresîndu-se ambasadorului său la Constantinopol): «Am auzit că sînt *ravisante* (s.n.) cadinele acestui oraș». Și iată un moment de reculegere la mormîntul unei ființe dragi: «Simona a ingenuunchiat. Nu pare că se roagă. Mai degrabă are un *dialog intim cu cel de sub pămînt* (s.n.)». În fine, o descriere de natură: «Primăvara năvălise. Se petrecea o luptă surdă. Soarele zvîrlea sulii căutîndu-și dușmanul în fiecare cotlon. Se înfingeau calde în zori, apoi fierbinți către prînz. Noptile rămîneau încă reci. Colțul ierbii, buimac, dăduse la lumină. După miezul nopții dirdăia, fără puțință de întoarcere».

Ceea ce surprinde oarecum e faptul că, deși foarte rar, Constantin Cuza își depășește uneori condiția propriului roman. Pe alocuri, cite-o remarcă interesantă, scursă parcă dintr-un alt condei, ne obligă să ne controlăm impresiile. Din păcate, ele sînt, în genere, așa cum le-am descris mai sus. Oricum, cele cîteva trăsături sigure ce înviorează un desen în ansamblu stingaci ne permit să credem că autorul poate mai mult.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

dă-mi
și tu
un telefon...

— Nu-l ajut, domnule... N-am nici o obligație față de el...

Există o categorie de oameni mari amatori de relații. Așa cum unii se destind cu pescuitul, ei se destind vinând în dreapta și în stânga relații. Ei pornesc de la ideea că e bine să ai relații peste tot.

O relație nu e decît un mijloc pentru o altă relație, și așa mai departe.

— Îl cunoști pe tipul de la spațiu? Pune-mă și pe mine în relație cu el... Relațiile n-au nici început, nici sfîrșit. Căci oricîte relații ai avea, tot se dovedesc insuficiente. Pofta vine mîncînd. O relație naște o relație, tot așa cum o potlogărie naște spontan altă potlogărie.

Dar o relație e gingașă ca o floare. O dată ce s-a născut, ea trebuie întreținută. Ori nici asta nu e chiar atît de simplu. Specialiștii în astfel de drăcovenii susțin că e mai greu de întreținut o relație decît de făcut o relație. De aici, de la cultivarea relațiilor, începe bătaia de cap. Relația e o buruiană pretențioasă, trebuie udată, spălată, țesălată, netezită, pieptănată.

Am cunoscut oameni care și-au ruinat sănătatea din pricina grijiilor pe care li le aduceau nașterea, păstrarea, cultivarea relațiilor. Nu se mai ocupau decît de menținerea acestor relații. Unii dintre ei își neglijau pînă și viața sexuală pe acest altar stupid. «Cultivarea» relațiilor le răpea tot timpul.

Cum se menține o relație? Iată o întrebare dificilă la care numai specialiștii înrăiți pot răspunde cu autoritate. Trebuie să dai telefoane în fiecare zi. Trebuie să ai grijă de toate onomasticile. Trebuie să te spetești scriind telegrame și ilustrate de felicitare. Trebuie să oferi la rîndul tău tot felul de servicii. Trebuie să știi să te faci util. Trebuie să dai mese din cînd în cînd. Cu alte cuvinte, un adevărat calvar. Rupearea unei relații echivalează cu pierderea unei ființe dragi.

— A plecat X...

— Doamne, ce relație am pierdut...

— Îl invit duminică la masă. Asta o să-l oblige...

Relația se transformă în niște lanțuri pe care, ciudat lucru, mulți le poartă însă cu suspectă voce bună, nu oftează sub povara lor. Se obligă unii pe alții. «Obligația» asta sentimentală devine pînă la urmă o obligație materială cu valoare exactă de schimb, ca obligațiile C.E.C.

— Nu se poate. Trebuie să pună o vorbă bună. Are o obligație la mine.

Refuzul de a ajuta un om se justifică tot prin aceleași argumente barbare.

— N-are decît să moară. N-am nici o obligație...

Dar și pe noi ne apucă sila față de acești amatori de relații, o silă spontană, de bunăvoie, așa, fără nici o obligație, pur și simplu pentru plăcerea noastră.

umor

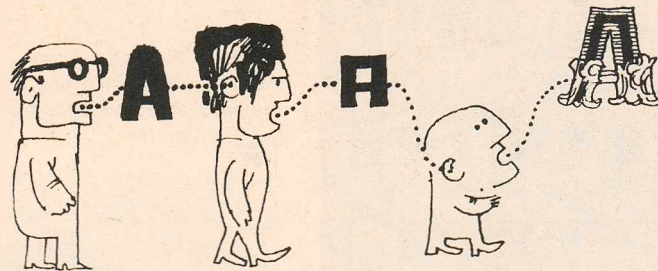
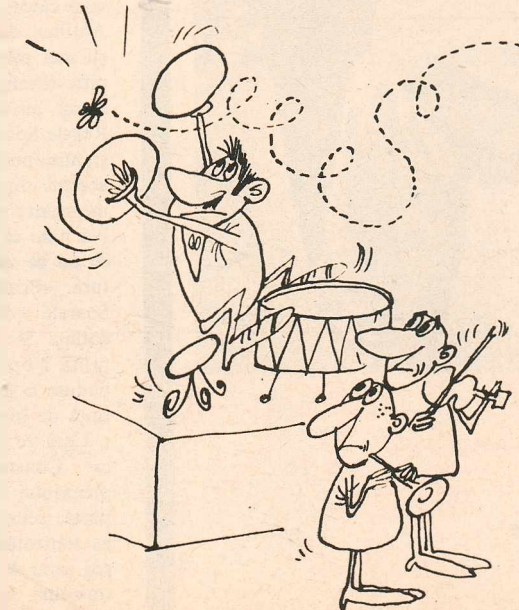
TONUL FACE...

de OCTAVIAN ANDRONIC

...MUZICA

de ADRIAN ANDRONIC

DE LA OM LA OM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) A scris poezia «Cănuță, om sucit» — Un om și jumătate! 2) Oameni de omenie — Autorul romanului «Omul invizibil» 3) Ciocoiul lui N. Filimon, a cărui deviză era: «Fă-te om de lume nouă, să furi cloșca de pe ouă!» — Un tip cam șmecher (fam.). 4) Ibidem (abr.) — Lei! — Un punct de vedere... omenesc — Particulă a viitorului. 5) Prenume de fată — Notă muzicală — Cuget! — Fluviu în Franța. 6) Fruct din pădure — «Omul cu mîrșoaga» al lui Ciprian. 7) Zeul soarelui — Oameni de pe stradă. 8) O mîndrețe de Leliță — Teren în pantă — Ilustru scriitor și filozof umanist. 9) Vera Mateescu — Autor al volumului «Valea hoților». 10) A ajuns om — Ene! — Pom gol! 11) Îndemn pentru Grivei — Fier-carbon — Lună la începutul căreia se sărbătorește ziua oamenilor muncii. 12) Zeu marin, jumătate pește, jumătate om — Puiul de om al lui Alphonse Daudet. 13) Omul de lîngă tine — Filozof antic care ziua în amiaza mare căuta cu lumina un om.

VERTICAL: 1) Pui de om (pl.) — «Oameni care tac» (Al. Voitin). 2) Un om bun — Perechea primului om — Carne! 3) Sat lîngă Alba — «Omul de...», roman de Jokai Mor — Om de legătură. 4) «...1848», din lirica patriotică a lui Gr. Alexandrescu — Tot omul... Banatului — ... și tot omul Munților Apuseni. 5) Cea mai mare dintre maimuțele antropoide — În acest moment (pop.) — Monument al naturii. 6) Pronume — Filozof antic grec care afirma că «Omul e un animal cu două picioare». 7) Colea, dar nu Răutu — A luat ciuma. 8) Autorul poemului «Cîntare omului» — Prefix. 9) Edgar Wallace — Apărut — Personaj din piesa «Fata cinstită» de Carlo Goldoni. 10) Aurora la greci — Popor antic — Constantin Georgescu. 11) Are o «carte»... din partea lui Geo Bogza — Om în puterea vîrstei — Pronume. 12) Mele! — Omul de peste drum — Un acar vestit. 13) A omeni (fig.) — Un om mare (pl.).

Toma MICHINICI

Dicționar: TET, RET, NAT, EOS.

Dezlegarea jocului «LA FLUIERUL ARBITRULUI» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SICANA — DIG. 2) TRUCURI — NH. 3) ROCADE — ATE. 4) AN — R — NOTAT. 5) BIS — REDARE. 6) UIETE — ACI. 7) N — SETCI — TT. 8) IP — REA — HAU. 9) CALEASCA — S. 10) ISON — ARIPA.

REBUSIȘTI!

Se reiau interesantele și atractivele CONCURSURI dotate cu numeroase PREMII în bani oferite de revista REBUS.

La doi pași de nori

Am ajuns la Toaca un sloi de gheață umblător și obosit. Patru ceasuri urcasem muntele pe o temperatură coborâtă sub minus 25 grade. Patru ceasuri pe masivul Ceahlăului, în care tot muntele mi-a stat împotriva, cu urcușuri și coborâșuri, într-o alternanță deal-vale ce parcă nu se mai termină, agasantă, patru ceasuri cu zăpada până la genunchi, neruptă de vreo pîrtie. În total, 12 kilometri între Izvorul Muntelui — punctul de plecare — și grupul social al stației meteorologice Toaca-Ceahlău — punctul de sosire, situat la 1 200 metri. În ultima porțiune (platoul Dochiei — o oră de mers), am suportat și întreaga putere a vîntului, cam 20 de metri pe secundă. Nu-mi trebuia decât un ceai fierbinte, eventual cu puțin rom. Am băut cinci. Fără opriri. Frigul, pe care-l simțeam în toate mădularile, un frig total, de neocolit, persistent și dușman, începuse să cedeze.

În timpul zilei, văzută de jos, de la cabana de locuit, stația meteorologică pare un cuib de vultur și de n-ar fi scara ai putea-o atinge numai cu mijloacele alpinistului. Zilnic, un om urcă și altul coboară cele 464 de trepte ale scării, se schimbă tura, un meteorolog coboară să se odihnească, să citească, să urmărească televizorul, să schizeze pe pîrțile dinspre Piatra Lată, aflate aproape (o jumătate de oră de mers) de Toaca — este liber timp de 48 de ore — celălalt, care urcă, se clăustrează acolo, pe stîncă golașă a Toacăi, în camera de beton și piatră a stației. Timp de 24 de ore rămîne singur, legăturile cu lumea îi sînt doar scurtele convorbiri prin radio, orare, cu stația de recepție de la Suceava, căreia îi transmite meteorul, în rest liniște, liniște deplină și... vulturii care coboară de pe vîrfurile inaccesibile ale Panaghiei și Ocolășului Mic dau roată cabanei, poposec pe stîncile de la marginea platformei meteo și ascultă cu atenție temătoare vibrațiile cablurilor de ancorare apăsate de vînt.

Încep să urc scara spre stație; în stînga și în dreapta, rupînd stratul de zăpadă, împung vîrfuri de stînci, într-o aglomerare grăbită și ciudată. Mă însoțește Vasilică. «Platon Vasile», mi-a zis el, dar toată lumea îi zice «Vasilică». Este mezinul stației, meteorolog doar din august 1971. Pînă sus facem trei popasuri, panta este foarte tare. «N-am antrenament» — mă gîndesc, observînd ușurința cu care urcă însoțitorul meu, silit să poposească numai pentru că eu mă opream. «S-a intensificat vîntul din nord-est», îmi spune așa, într-o doară, Vasilică. Continuăm să urcăm, într-adevăr vîntul este mai tare, ne frige obrazul, trece prin țesătura deasă a hainelor, ne amintește, cu tot soarele care ne orbește, că ne aflăm în iarnă, pe Ceahlău, la Toaca. De sus, cabana grupului social pare o construcție pitică, cu două etaje, fuguiată, ruptă din peisajul basmelor nordice ale lui Andersen. În fine, ajungem. De serviciu: meteorologul Nicolae Gheorghiu, 20 de ani vechime (al doilea, după Iosif Iacob, care are 34 de ani de muncă ca meteorolog). Nu putem încă sta de vorbă, tocmai intră în emisie: «Dau radiograma sinoptică», ne previne. Urmează, în codul internațional, înțeles de toate stațiile meteorologice ale planetei, transmisia de la Toaca:

— YRW-9, DYRW-12. Recepție!
— DYRW-12, sînt YRW-9, transmiteți!
— DYRW-12, transmit: 108-50230-99031-45877-25442-86602-2// 97-70078-99683-92273-96287. Încheiat emisia!

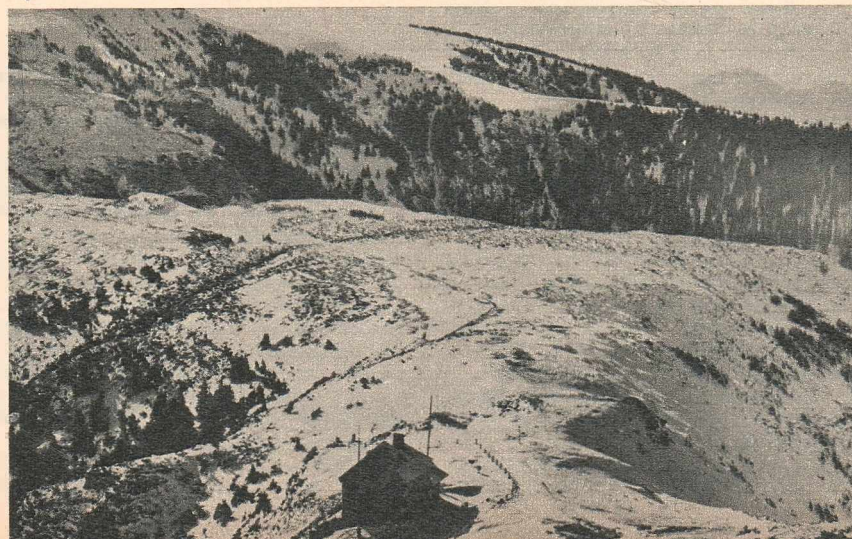
Din eter ne ajunge slab un glas: «Recepționat! Mulțumesc!», un păcănit și legătura se intrerupe. Mă uit la ceas: toată «convor-

birea» a durat 37 de secunde. Timp de 37 de secunde, cîteva grupe de cifre au străbătut eterul și au purtat, într-o semnificație care-mi scapă, un text concis, așteptat, dar neapărat așteptat, de centrul de interpretare. «Transmisia de la Toaca, îmi spune Virgil Dumitrescu (șeful stației, 15 ani vechime ca meteorolog), este foarte importantă, fără ea nu se încheie prognoza meteorologică. Deoarece Ceahlăul, care nu e foarte înalt — 1 904 m — se ridică golaș în lanțul carpatic, avînd o deschidere completă, nestîjnită, către toate fenomenele atmosferice». Astfel, Suceava a aflat că la Toaca nebulozitatea totală este 5/8 din cer, vîntul, nord-nord-est are 30 de metri pe secundă, norii sînt în dezvoltare, presiunea atmosferică este de 801,8 milibari, temperatura aerului este de 27°C, solul este acoperit în întregime cu zăpadă, grosimea stratului de zăpadă are 83 cm și că pe vîi, în direcția estică, a apărut o mare de nori compactă, cu creșterea nebulozității, fără schimbare de plafon.

Îl lăsăm pe N. Gheorghiu, cufundat în interpretarea cifrică a unor *stratocumulus stratiformi*, sau *altocumulus lenticulari*, sau *cirus spiratus*, să constate că temperatura punctului de rouă a coborît sub -36°C («N-am mai avut așa frig de vreo doi ani!») și coborîm la grupul social. Pînă la masă mai sînt trei sferturi de ceas, așa că vizităm laboratorul stației, discut cu operatorul chimist Irina Dumitrescu (soția șefului stației) despre cuptoare de calcinare, creuzete, etuve, despre analiza chimică a precipitațiilor ce cad pe vîrfurile Toaca. Mecanicul Ion Stelea (11 ani în slujbă la stație) înlocuiește două încălzitoare arse și ne asigură că are cel mai bun grup electrogen din tot muntele, dar că l-a oprit pentru o revizie (de două ore stația «merge» numai pe acumulatori), însă pînă seara îl pornește din nou, deci televizorul va funcționa. Toți se bucură, e luni și vor putea urmări «Steaua fără nume».

Sînt de două zile la Toaca, vremea s-a înăsprit, vîntul a trecut de 30 de metri pe secundă, fac un calcul sumar: peste 100 de kilometri pe oră, temperatura coboară spre minus 30°C. Mă aflu de cîteva ceasuri în tură, îl «dublez» pe Vasile Platon, din oră în oră ieșim pe platformă, luăm datele înregistrate de aparate, Vasilică codifică, transmite, apoi iar ieșim, luăm date, Vasilică codifică, transmitem, iar ieșim, iar..., iar... Mă gîndesc la vorbele lui Virgil Dumitrescu: «Vîntul din

«Cabana pare o construcție pitică...
ruptă din peisajul basmelor nordice ale lui Andersen...»

nord-vest e mai puternic, cel din est e mai rece, dar vîd că s-a întărit și el. Cel din sud e slab». Vorbește despre vînt de parcă ar fi niște vechi cunoștințe, niște persoane apropiate, pline de curuzuri, pe care le știe bine. «Toaca are și motive să fie aspră, continuă el. E mai la nord, e aproape de depresiunile foarte reci ale Maramureșului și Dornelor. Aici, temperatura medie a iernii este de minus 20°C, vîntul, predominant nord-vestic, suflă 250 de zile pe an, atingînd viteze maxime de 45 de metri pe secundă (fac un calcul sumar: peste 160 kilometri pe oră), 265 de zile din an cerul este acoperit sau trăim în ceață. Toamna începe la sfîrșitul lui august, iarna pe la 15-20 septembrie, primăvara sosește abia prin mai, vara prin iulie. Vara e bine, trece lume multă, dar iarna e greu de ajuns. Îți țin minte pe toți care au urcat în iarna asta: trei, prin decembrie, erau doi cu o fetiță; de revelion au urcat la cabana Dochia doi, o pereche de tineri, ar fi trebuit să vină 50 de oameni de la Iași, pentru revelion, dar s-au oprit jos, la cabana «7 Noiembrie», era zăpada mare — neînceptută; au mai trecut patru băieți acum cîteva zile. Cu totul, dacă trec prin platou, la vreme de iarnă, 30-40 de oameni». «Cum e viața de meteorolog la Toaca?», îl întreb. «Se împarte, în tură ești singur, mai ascuți radioul, de departe vine cîte o undă care aduce glas de om, uneori te întreb cum o fi arătînd, chiar de nu înțelegi limba în care vorbește, revii pe unda de acasă, pe banda sonoră a televiziunii (sus nu avem televizor, doar radio, meseria nu permite și televizor), vocea crainicei îți aduce în minte și figura ei, pe care o știi bine. Cam așa e viața în tură. Acolo, sus, sînt eu și mai sînt și munții. Uneori, sub vîrf e mare de nori, noroade de nori albi, mai rar cenușii, care acoperă văile, deasupra soarele e cald, se vîd Călimanii, Rarăul, Pietrele Doamnei, și Giumalăul, și Pietrosul Rodnei, și Gurghiu, și Făgărașul, Bucegii, și Coștila, și Omul, Harghita, Hășmașul, Suhardul... Masa e bună, avem cărți, radiouri, schiem foarte mult... Cum vă spuneam, se împarte».

Îl vîd pe Vasilică pregătindu-și lanterna. Mă ridic și eu. E vremea să luăm datele pentru meteorul de ora două. Ne îmbrăcăm bine, afară e sub zero cu 31 de grade. Vîntul, nord-vestul, a atins 32 de metri pe secundă. Mergem aplecați, cred că facem un unghi de 70 de grade cu solul, simt vîntul ca o presiune egală, în coate, în șold, în coaste, în umăr, îl simt ca pe un sprijin, mă las pe el ca pe un reazem tare, îmi simt obrazul drept, care întîmpină vîntul, ca dat cu briciul, între gene, la colțul ochiului, sesizez o țârie, nu pot închide pleoapele, au înghețat lacrimile, ajungem, în fine, înapoi la ușa stației, o trag greu, în stație e cald, oasele degetelor mă dor, scutur bine miinile înmănușate cu blană bună, blană deasă, de oaie, îmi scot mănușile, mă apropii de sobă, trec cinci minute, mă uit la Vasilică, ne revine chef de vorbă, el notează în registru, ține pixul de parcă ar vrea să taie hirtia, degetele îi sînt încă tari de ger, începe să codifice, se oprește, se întoarce spre mine, vrea să-mi spună ceva, dar renunță, scutură mîna în care ține pixul, se reîntoarce asupra registrului...

Nicolae SARAMEI

lotus

«Nimphaea lotus thermalis», care dăinuie din era terțiară pînă în zilele noastre în incinta Băilor Felix de lingă Oradea, este străbuna de ape calde a lotusului oriental, cea mai cîntată floare din cîte există pe acest pămînt. O privești ca pe o fosilă regală și îmi amintesc de grădinile de lotuși ale Indiei, Chinei, Birmaniei, Indoneziei și Japoniei în care m-am oprit fascinat ca în fața unui uluitor miracol vegetal. Rudele mai sărace și mai îndepărtate ale acestei plante, în jurul căreia s-au țesut cele mai fantastice povești ale mitologiei orientale, sînt nufierii noștri de baltă, care amintesc întrucîtva de floarea imperială a Indiilor sacre. Vedele hinduse asociază floarea de lotus cu fertilitatea — sinteză a întîlnirii dintre apă și soare — legînd de ea miturile nașterii fericite, perpetuarea trăsăturilor de noblețe în om, semnele ursitelor faste, ale purității și înțelepciunii. Comparată cînd cu pîntecele matern, cînd cu izvoarele de căldură ale vieții, cînd cu inima bărbatului tînăr sau cu sinul femeii iubite, floarea de lotus își explică în vechile texte literare indiene originea supranaturală — apariția ei în valea Indusului încă înainte de era vedică rămînd un mister. Panchavisma Brahmana afirmă că zeita Vrtra, sugrmată, a dat naștere stelelor și florilor roze, carnale, de lotus, Mahabharata glăsuiește că Sri Lakshmi s-ar fi născut dintr-o floare de lotus ieșită din fruntea lui Vishnu, și de aceea purta numele de Padma (lotus). Agni (focul) s-ar fi născut din lotus făcîndu-și din frunzele acestei plante leagănul, și însăși trinitatea religiei hinduse este legată vital de existența acestei flori. Brahma, creatorul, ar fi ieșit dintr-un lotus crescut din ombilicul lui Vishnu, constructorul cel asociat cu marea cosmică și pus să țină într-una din miinile sale o floare de lotus ale cărei petale se închid la apusul soarelui pentru ca tenebre să nu-i atingă polenul. Prin Sri Lakshmi, soția lui Vishnu, însuși Shiva descinde din lotus și el ar fi fost cel care, rugat de pămînteni să-i ajute în lupta cu forțele distrugătoare care dominau universul, ar fi slobozit prin gura lui Agni sămînța de lotuși aurii de pe suprafața unui lac, din care Parvati, soția lui Shiva, bînd, l-ar fi născut pe Skanda, zeul războiului. În miinile zeilor cornul abundenței este un rizom de lotus și din el se revarsă frumusețea, inteligența, fama, cunoașterea și simplitatea — cele cinci atribute esențiale ale omului. Simbol al prosperității și abundenței, al rodniciei și al splendorii, al curățeniei de trup și de spirit și al nevinovăției, lotusul este pentru Orientul sudic floarea-zeu, născătoare de zei ca întruchipare a idealurilor umane. Însuși Buddha, în cele mai frecvente ipostaze ale sale, este văzut pe o floare de lotus ca un yoghin șezînd drept cu picioarele încrucișate, exprimînd calmul de spirit și de trup în ideea de grație și de serenitate.

...O salată birmaneză din lujeri tineri de lotus, o tempura japoneză din pește, crustăce și rădăcini de lotus prăjit în ulei încins, o corolă de lotus fiartă în zahăr, un vinegret indonezian din inimă de palmier, cu muguri de bambus și rizom de lotus tînăr în sos de ardei iute și muștar, închid în arta culinară apoteoza lotusului din artele sufletului. Frumusețea omului este de a-și fi creat zei pe care i-a cîntat în versuri, și de a-i fi devorat cu același rafinement. Iconoclastie? Nu, pur și simplu necesitate. Căci hazardul a creat această sublimă plantă, și necesitatea a făcut-o să perpetueze din era terțiară pînă la noi.

VOCI TINERE ÎN MUZICA UȘOARĂ

Interviuri realizate de George STANCA
Fotografii de S. STEINER

Mihai CONSTANTINESCU

*Vreau
ca melodiile mele
să fie ale tuturor*

— Apariția dv. pe scena muzicii ușoare coincide cu ultima ediție a Festivalului de la Mamaia. Am dori să cunoaștem drumul parcurs de dv. până în acel moment.

— Ucenicia mea în ale muzicii ușoare a început de fapt cu șapte ani în urmă, când colegul meu de liceu Romeo Vanica mi-a încredințat două compoziții pe care visam să le prezentăm la un festival. Vise de licean, bineînțeles... Am cântat apoi ca solist al formației «Mondial» împreună cu Gabriel Drăgan, iar mai târziu cu formația lui Petre Magdin. Tot în această perioadă am scris și am cântat «Anotimpurile» și «Păpușa», devenite acum șlagăre. La îndemnul pianistului Marius Țeicu m-am înscris apoi la Școala populară de artă al cărei elev mai sînt încă, sub îndrumarea profesoarei Florica Orăscu. Se vede că ceea ce am învățat acolo mi-a prins bine, căci am trecut cu succes examenul de preselecție pentru festivalul de la Mamaia.

— Vorbind de succesul dv. la public cineva v-ar fi prezis un viitor asemănător cu cel al lui Dan Spătaru. Vă măgulește comparația?

— Dacă ne referim la popularitate, această apropiere îmi face plăcere. Dar cred că genul meu este diferit de cel al lui Dan Spătaru.

— Dumneavoastră sintetizați un cantautor iar Dan, după câte știu, n-a compus până acum.

— Aș vrea ca și Dan Spătaru să compună. Și totuși, dacă țineți neapărat să mai găsim un punct comun, iată-l: Institutul de educație fizică și sport, pe care colegul meu l-a absolvit mai demult, spre deosebire de mine, care sînt student în anul IV.

— Aveți vreun compozitor preferat în afară de Mihai Constantinescu?

— Se înțelege că da. Iubesc melodicitatea pieselor lui Radu Șerban și poezia cîntecelor lui Alexandru Mandy.

— În ciuda faptului că, după cum ați declarat, aveți o experiență de șapte ani ca solist, pentru marea public ascensiunea dv. a fost rapidă și surprinzătoare. Există un secret al acestui succes?

— Ca să fiu sincer, secretul succesului meu se datorează în mare parte faptului că întîmplarea mi-a scos în cale un redactor de la televiziune, Titus Munteanu, care a crezut în mine și m-a ajutat să-mi aleg un repertoriu potrivit posibilităților mele.

— Intenționați să compuneți numai pentru dv. sau doriți ca și alți interpreți să vă cînte melodiile?

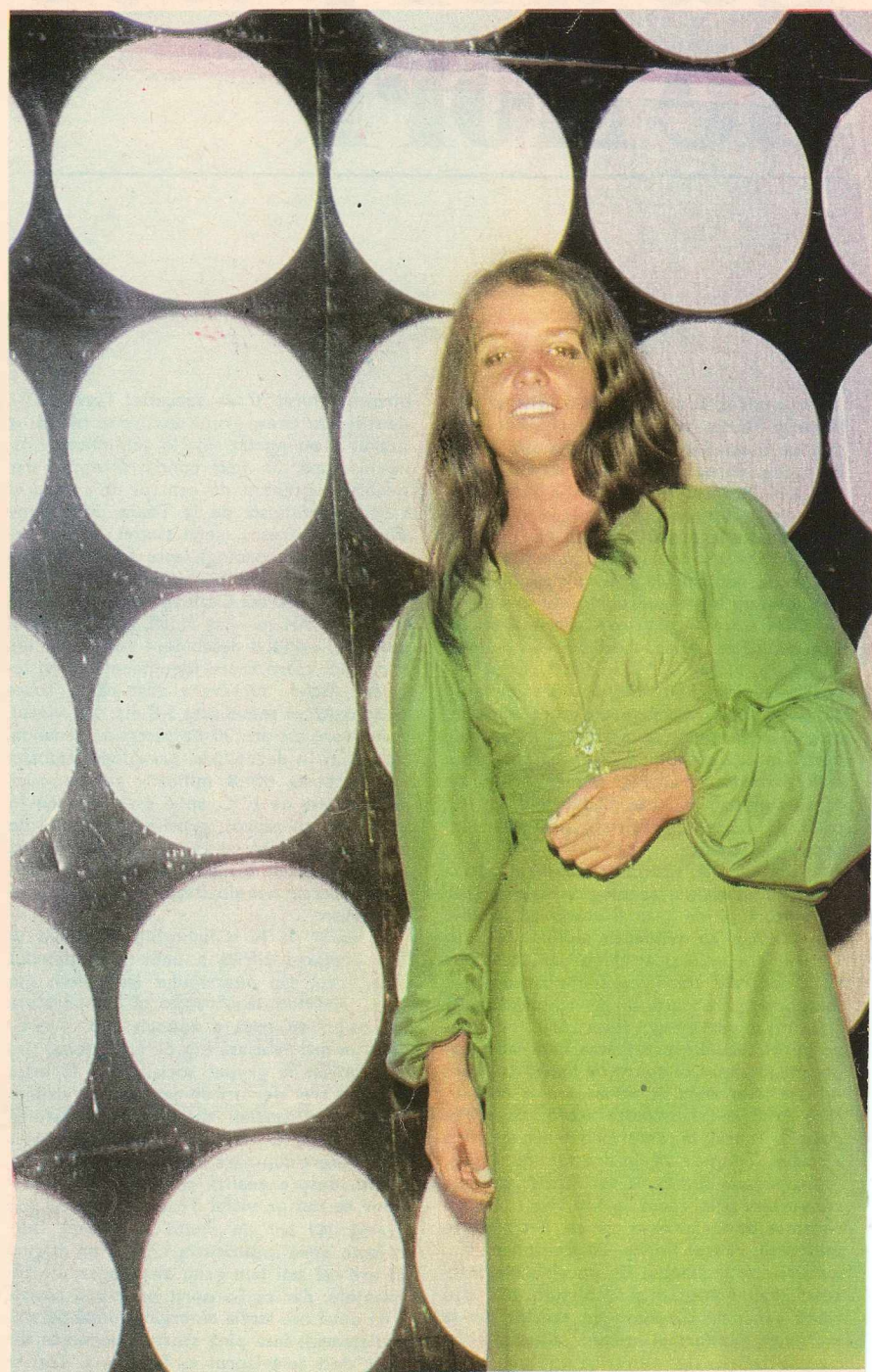
— Cîntecele mele vreau să fie ale tuturor. De fapt am încredințat deja una din melodii

Olimpiei Panciu, și asta pentru că «Păpușa» se potrivește atât calităților sale vocale cît și înfățișării ei.

— Ce surprize ne mai rezervă compozitorul Mihai Constantinescu?

— Prefer ca răspunsul să vi-l ofere cîntărețul...

...Și luîndu-și chitara interlocutorul nostru ne dezvăluie cîteva «inedite» pe texte de Minulescu sau... Mihai Constantinescu...

Olimpia PANCIU

*Cei care au impresia
că pot deveni vedete
cît ai bate din palme,
se înșală*

— La vîrsta dv. (cine n-ar vrea să aibă 18 ani!), întrebarea «Cum ați început să cîntați?» nu cere eforturi prea mari de memorie.

— Ca oricărui tînăr, îmi plăcea să cînt, pur și simplu. Bineînțeles, aveam și un idol — Aura Urziceanu. Poate că mi-a plăcut să cînt mai mult decît altora, de aceea am îndrăznit să mă prezint profesoarei Florica Orăscu, despre care am auzit că a fost și pedagoga Aurei. M-am înscris apoi la «Steaua fără nume», am trecut prima etapă, drept care mi-am luat inima-n dinți și m-am înfățișat în continuare și la examenul de preselecție pentru Mamaia. Acest lucru m-a determinat să renunț la «Steaua» și să mă concentrez asupra festivalului.

— Eforturile n-au fost inutile, pentru că ați obținut o mențiune. Cum ați

privit această distincție, ați luat-o ca atare sau ca pe un premiu de încurajare?

— Consider mențiunea ca o încurajare, și cred că e mai bine așa. Sînt abia la început de drum. Un premiu constituie un imbold pentru mine, dar numai atît.

— Cum vedeți noua dv. condiție, acum, cînd împlinirea vă suride?

— E mult mai dificil decît mi-o închipuiam eu în faza, să-i spunem, contemplativă. Trebuie să muncești foarte mult, iar uneori fără rezultatele scontate. Profesiunea aceasta reclamă multă seriozitate și perseverență. Iar dacă nu înțelegi de la început acest lucru, riști să pierzi totul. Cei care au impresia că pot deveni vedete cît ai bate din palme, se înșală.

Trei spectacole prezentate de Sanda FAUR

TEATRUL BULANDRA

VICARUL

În aceeași sală în care cu ani în urmă «Cazul Oppenheimer» era oferit dezbaterii pe un podium montat, dacă vă amintiți, în mijlocul sălii, în mijlocul spectatorilor deci, implicându-i astfel în acea tragică sfârșire a marilor conștiințe contemporane; în aceeași sală, Liviu Ciulei — credincios sieși și programului teatral superior al trupei pe care o conduce — i-a încredințat azi lui Radu Penciulescu montarea unui alt exemplar de teatru politic, «Vicarul» lui Rolf Hochhuth: piesă punind mai intens, mai dureros poate, problema răspunderii omului în fața istoriei și ridicând mai multe și mai dificile sarcini spectacologice. «Vicarul» a sosit la noi cu destul de mare întârziere, încercat cu ecurile imensului scandal stîrnit în 1963 de curajul acestui dramaturg vest-german, abia trecut de 30 de ani, care îndrăznește să tragă la răspundere cu violență, cu date și cifre de necontestat, de pe pozițiile unui catolic fervent, pe însuși «Sfîntul reprezentant», pe papa Pius al XII-lea, care a tăcut, și deci a consimțit la imensul genocid — 5 700 000 de evrei! — săvîrsit de hitlerism în timpul celui de-al doilea război mondial. Primul risc al acestei puneri în scenă putea fi însăși trîzia sa montare; al doilea: proporțiile neobișnuite ale acestei piese-document — două sute și ceva de pagini excelent traduse de Florin Tornea — a căror necesară «mutilare» putea totuși diminua din forța argumentației, din vibrația umană a protestului lui Hochhuth. Ceea ce vedem pe scena Teatrului Bulandra — pe o scenă care înaintează din nou cu cîțiva pași spre sală și în care au fost instalate, pentru public, cîteva rînduri de scaune, astfel încît personajele își trăiesc drama printre spectatorii silii să asiste «pasiv» la ceea ce se petrece în mijlocul lor — ceea ce vedem deci la Bulandra e în primul rînd un gest de credință, de atitudine politică, de încredere în capacitatea teatrului de a răscoli și modela conștiințele. Penciulescu a vrut, se pare, din nou să renunțe la toate convențiile uzate și la toate artificiile teatrale, și-a urcat spectacolul pe scena nudă, creînd ambiantele necesare prin doar cîteva elemente de recuzită, a lăsat actorii să-și aștepte în scenă rîndul la replică, a vrut deci nu să «joace» piesa, ci să-i demonstreze ideile, să pună aceste idei să se înfrunte în stare pură, să le dispute lucid și responsabil azi, aici, de către noi, și să extindă semnificațiile la tot ceea ce înseamnă răspunderea omului față de istorie. Dar a cerut totodată actorilor să-și trăiască cu participare fierbinte rolurile, iar cea mai mare parte din ei au făcut-o cu atît de înaltă artă și convingere încît, de aici, meritele mari ale spectacolului, de aici, poate și contrazicerile sale lăuntrice: scene-metatoră alăturate unor scene naturaliste, trăiri intense îmbinate cu monoloage «distanțate», decor sumar im-

preunat de costume de «epoca» minuțios exacte, stil de joc patetic împletit cu jocul voit «neutr» cinematografic. Rezultatul e poate eterogen, e lipsit de o unitate stilistică, dar nu și de o unitate a credinței: după ce și-au prezentat ideile și au trăit convingerile eroilor, actorii dispar din scena lipsită de cortină și nu mai reapar la aplauze — căci acolo s-au trăit drame ale responsabilității umane și nu scripitoare demonstrații histrionice. Toată stîmă și prețuirea deci pentru gîndirea regizorală a lui Radu Penciulescu, toată admirația pentru arta actorilor de la Bulandra. Chiar fără dimensiunile monumentale ale eroului, așa cum apăreau în piesă, Ricardo Fontana al lui Ion Caramitru — tînărul preot care cutează să-l înfrunte pe papă și se alătură de bunăvoie evreilor trimiși la Auschwitz — trăiește pînă la cutremurare tragedia unei conștiințe pure, care-și pune de acord, cu prețul vieții, convingerile cu acțiunile. Ion Caramitru traversează acum, neîndoielnic, una din cele mai fertile perioade de creație și afirmare ale sale, ca și Victor Rebengiuc, de altfel, regăsit de noi, după o vreme de oarecare vegetare artistică, într-o formă actoricească splendidă, confirmată aici, în «Vicarul», în rolul ofițerului hitlerist care-și jertfește și el viața pentru credința sa antifascistă. Foarte bine lucrat, pe nuanțe subtile, cu o adevărată și stăpînire perfectă a mijloacelor actoricești la necesitățile acestui rol complex, rolul lui Iacobson, în interpretarea lui George Oancea. Firește că regala actoricească al spectacolului ni-l oferă marea artă a acestor domni ai scenei românești, G. Ionescu-Gion și Fory Etterle, primul în rolul papei, celălalt în al cardinalului, scena jucată de ei rămîind (cu strălucire!) perfect extrasă din tonalitatea generală a spectacolului. Ciudat efectul produs de Emmerich Schaffer în rolul diabolicului doctor asasin al lagărului: ceva din antipatia nesfîrșită provocată de personaj rămîne să stăruie în mod nedrept și asupra interpretului, ceea ce, să zicem, ar fi fost de așteptat, dacă nemulțumirea privind jocul actorului nu s-ar referi, de fapt, la niște hibe profesionale, printre care dicția sa imperfectă nu e cea mai de neglijat. Nu poți uita, cînd pleci din sala teatrului, nici pe Gina Patrichi, pe Mariela Petrescu ori pe Cătălina Pintilie, nici pe Jean Reder, Nicolae Mavrodin, Ștefan Velnicu, nici vocea lui Icăi Matache. Nu poți, mai ales, scăpa de obsesia ideii pe care primul regizor al «Vicarului», celebrul Erwin Piscator o formula poate cel mai limpede: «Piesa demonstrează că o istorie care a fost scrisă cu sîngele a milioane de nevinovați nu poate fi niciodată prescrisă». Nu poți scăpa de obsesia ideii că fiecare dintre noi, în orice moment al istoriei, este răspunzător de faptele istoriei...

TEATRUL NOTTARA

SORA CEA MARE

În «sala de buzunar» de la subsolul Teatrului «Nottara» poți asista, nu știi exact de cîte ori pe săptămînă, la un fenomen teatral absolut derutant: două actrițe foarte bune — Gilda Marinescu și Ioana Manolescu, o scenografă de recunoscut rătănit — Teodora Dinulescu, un regizor experimentat — Ion Olteanu și cîteva dintre actorii mai rar folosiți ai trupei reușesc să se contrazică tot timpul, cu candoare, între ei, să înșire unul după altul cîteva momente mai bune sau mai proaste, dar fără să le lipească vreodată ca lumea între ele, să alcătuiască, în cele din urmă, un spectacol mediocru și plat, presărat cu insultele de plictis și lipsit de o unitate stilistică, dintr-o piesă cu reale virtuți de atmosferă și investigație psihologică: «Sora cea mare» de A.M. Volodin. După cele două bune montări din această stagiune bucureșteană cu piesele lui Rozov, «Într-un ceas bun» și «Balul absolvenților», așteptam mult de la spectacolul cu piesa acestui interesant dramaturg, vizibil înfrînt de scrierile lui Cehov. «Sora cea mare» trăiește din seismele interioare ale personajelor, și nu din situații și conflicte spectaculoase, acțiunea piesei are aparent o desfășurare calmă, o intrigă obișnuită, totul se petrece într-o surdina poetică în care adevărurile cotidiene sînt aureolate de tristețile și aspirațiile, de neîmplinirile și de biruințele unor oameni obișnuiți, cu existențe obișnuite. Dar cele două surori ortane de război, care trăiesc din munca grea și din renunțările mereu mai dureroase ale surorii celei mari, sînt costumate și coafate de la o prezentare de modă franceză, iar treaba aceasta — avantajînd, desigur, înfățișarea actrițelor — denaturează total cadrul și mediul în care se petrece acțiunea, ba chiar schimbă neașteptat accentele psihologice ale personajelor. Nu poți crede nici o clipă că această splendidă, și sensibilă, și frumoasă, și elegantă Gilda Marinescu — oricît «joacă» ea ratările profesionale și dramele «fetei bătrîne» — este realmente o biată funcționară fată bătrînă care acceptă «vederi» puse la cale de un unchi cu vederi anchilozate, cu cine știe ce flăcău tomnatic și burtos. După cum nu crezi deloc — oricîtă ascuțită sensibilitate pune Gilda Marinescu în jocul ultimelor scene — în succesele trîzii ale Nadiei, actrița drapată acum triumfător în haină de hermină albă. Ioana Manolescu, gracilă, delicată, modernă, jucînd și ea cu multă sinceritate drama unei iubiri imposibile, este pusă față în față cu un partener — Mihai Pruteanu — total lipsit de farmec, de dezinvoltură, inexpresiv pînă la durere — astfel încît toată povestea acestui amor «ilegal» devine incredibilă. În jurul acestor personaje centrale se mișcă o lume schițată regizoral și jucată cu mijloace actoricești de mult perimate, dezolante prin artificialitate și desuetudine; nu o să-i putem ușor ierta regizorului, mai ales, ratarea acelei mari și dureroase scene a întîlnirii dintre Nadia și prietenii ei. O singură apariție de excepție printre rolurile episodice: cea a Sandei Băncilă, profund emoționantă, lucrată cu mare finețe și stăpînire. Și un moment frumos, ușor comic, ușor trist, impresionant prin ingenuitatea jocului: cel creat de Mircea Stroe. Și, cam atît...

TEATRUL MIC

VICLENILE LUI SCAPIN

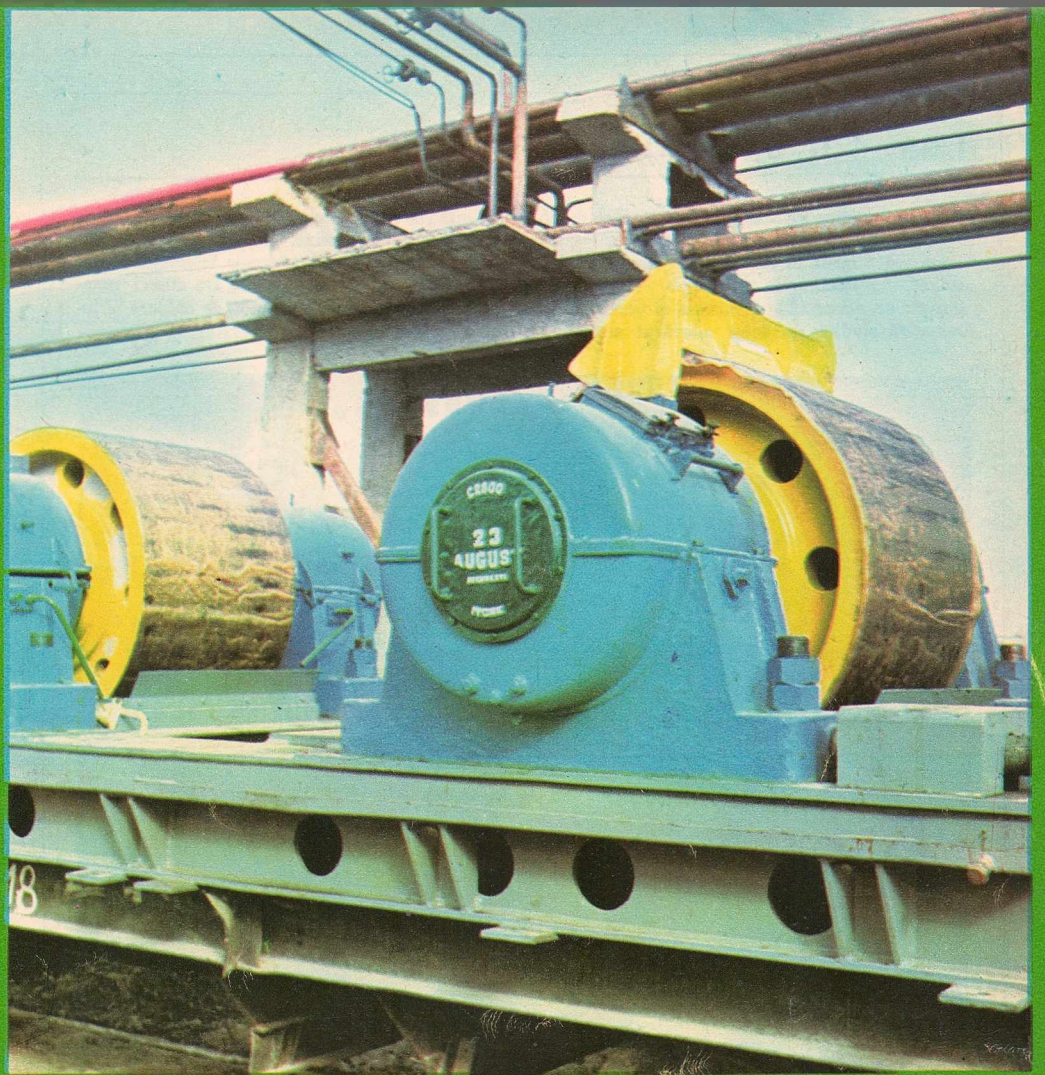
Trebuie, trebuie neapărat să ne învățăm cu noile drumuri ale Teatrului Mic... După ce ne-a învățat ani de-a rîndul cu Miller, cu Pinter și Mrozek, cu «Cîntăreața cheală» și «Baltagul», trupa aceasta virează tot mai mult, în stagiunea actuală, spre un repertoriu clasicizant, destinat, s-ar părea, cu precădere, cu noblețe și tact conjunctural, educației teatrale a celor tineri — lucru de care Teatrul «Ion Creangă» poate fi gelos la culme. Așa că, după «Antigona», am ajuns — așteptînd să trecem și prin furcile unui mister medieval (deși ne va fi oferit, pînă la urmă, ca să nu uităm total tabieturile repertoriale ale vechiului «Mic», și o piesă de Arthur Miller) — la Molière, la «Vicleniile lui Scapin». Spectacol care pune pe afiș cîteva din atuurile cele mai de preț ale companiei: numele Olgăi Tudorache și al Tatianei Iekel — anunțate amîndouă ca jucînd în travesti pe cei doi bătrîni avari și copios comici ai farsei; numele acestui comic inteligent care simulează mereu, dar, vai, cu mereu aceleași mijloace actoricești, ingenuitatea și ireală — ați ghicit, cred, că e vorba de Dumitru Furdul, «făcîndu-» pe Scapin; ni-i anunță pe Florin Vasiliu, pe Jean Lorin, pe Monica Ghiuță și Magda Popovici, mă roa. Ne întinde tot felul de ispititoare capcane artistice, semnate, la capătul listei, de un nume regizoral încă necunoscut publicului Iulian Vișa, tînăr absolut care-și trece cu acest spectacol examenul de stat, fiecare spectator fiind astfel uns membru al unei comisii ce trebuie să-i valideze licența. Distrus cu vehemență de un confrate, apărat cu argumente de un altul, spectacolul lui Vișa mi s-a părut susținut de cel puțin doi piloni extrem de solizi. Primul ar fi însăși gîndirea scenică, invenția comică nesfîrșită a regizorului: conceput ca o revărsare de gaguri în cascade, ca o broderie dantelată de situații, gesturi și ticuri comice, sugerînd în permanență improvizatia spontană și pîrînd doar un joc amuzat, ușor și tineresc «de-a teatrul», spectacolul lui Vișa este lucrat cu o meticulozitate aproape exasperantă, stăruind cu un exacerbat simț al detaliului și o răbdare de fier asupra fiecărei fațete a personajelor, asupra fiecărei replici sau situații, asupra celor mai mărunte particularități ale costumului. E interesant cum s-au interferat, în această zonă, concepția regizorală cu cea scenografică (Adriana Leonescu): cele cîteva practicabile suprapuse pe diferite nivele, care alcătuiesc întreg decorul, pîrînd la început de-a dreptul sărace și insuficiente desfășurării acțiunii, se dovedesc pînă la urmă a fi pline de surprize și posibilități de joc, alcătuiind un drum cu sușuri și coborîșuri, cu hîrtoape și ascunzîșuri, cu trape și trepte, lăsînd — prin convenționalul lor — drum liber situațiilor de farsă grasă. Vișa a cerut interpretelor celor două cupluri de tineri să alunece pe firul subțire dintre parodia dansantă și comicul absurd, dintre candorile lunatice și hedonismul necugetat, și aparițiile Monicăi Ghiuță și ale lui Florin Vasiliu sînt, în acest sens, pur și simplu fermecătoare (mai puțin însă cea a Magdei Popovici, cu o compoziție prea groasă, prea «tare», ca și cea a studentului Laurian Jivan, încă tare nesigur pe mijloacele sale scenice). Surprinzător acest Jean Lorin, actor de o prea puțin cunoscut dar inepuizabilă forță compozițională, care a creat aici unul din cele mai pitorești, mai interesante și mai cuceritoare personaje molieresce. Dacă Dumitru Furdul nu ne-ar fi lăsat cu mîinile goale și sufletele dezamăgite, Scapin-ul său fiind lipsit de relief, și de verva, și de cuvenitele scripuri ale umorului său justițiar — am fi ajuns liniștiți la aprecierea punctului cel mai tare al spectacolului, al ciului său, al momentului său, cel mai înalt: creația — în primul rînd — a Tatianei Iekel, succulentă, savuroasă, minuțioasă, calculînd absolut totul, de la detaliile costumului la mască, intonații și mișcare, și jucînd totul cu o inimitabilă artă și farmec comic. Și cea a Olgăi Tudorache, la fel de savantă, la fel de riguroasă și detaliată, realizată însă într-un alt registru, mai dramatic, mai absurd, mai aproape de temperamentul actriței. Pentru cuplul acesta de zile foarte mari — dar și pentru a face cunoștință cu Iulian Vișa — merită să vedeți Scapin-ul '72.

Credeți ori nu, dar acest bătrîn personaj zaharist din poză, acest Argante din «Vicleniile lui Scapin» este interpretat de... Tatiana Iekel.

Erzii «Vicarului»: papa (G. Ionescu-Gion), cardinalul (Fory Etterle), tînărul preot Ricardo Fontana (Ion Caramitru), ofițerul Gerstein (Victor Rebengiuc).

Linii tehnologice complete exportate de ROMÂNIA

Întreprinderea de comerț exterior TEHNOCIM, cu sediul în București, bd. Magheru 1-3, valorificând bogata experiență a științei și tehnicii românești în domeniul industriei materialelor de construcții, livrează la cererea clienților externi următoarele instalații complexe:

— fabrici pentru ciment, funcționând pe baza procedurii uscat cu schimbător de căldură multiciclou sau procedurii umed, în măsură să producă toate sortimentele normale de ciment Portland, conform standardelor internaționale, cât și cimenturi speciale pentru baraje, pentru sonde, rezistente la ape sulfatice etc.

— fabrici pentru cărămizi funcționând prin procedurii umed cu uscare naturală sau artificială în cuptoare circulare sau tunel

— fabrici pentru granulat după procedurii plastic

— fabrici pentru ipsos

— fabrici pentru geam tras și geam laminat

— fabrici pentru geam securit plan și curb

— fabrici pentru tuburi de presiune din beton armat precomprimat

— fabrici pentru panouri mari din beton armat, pentru locuințe

— fabrici pentru elemente din beton armat pentru construcții industriale, social-culturale, agrozootehnice

— balastiere

— balastiere

Pentru instalațiile complexe mai sus menționate, TEHNOCIM execută:

— studii privind posibilitățile de realizare a investițiilor

— caiete de sarcini

— cercetare de laborator

— prospecțiuni geologice ale carierelor de materii prime

— proiecte

TEHNOCIM acordă:

— asistență tehnică la montaj, punere în funcțiune și recepție

— întregul «engineering» necesar realizării investițiilor

TEHNOCIM asigură:

— școlarizarea personalului tehnic de exploatare a instalațiilor

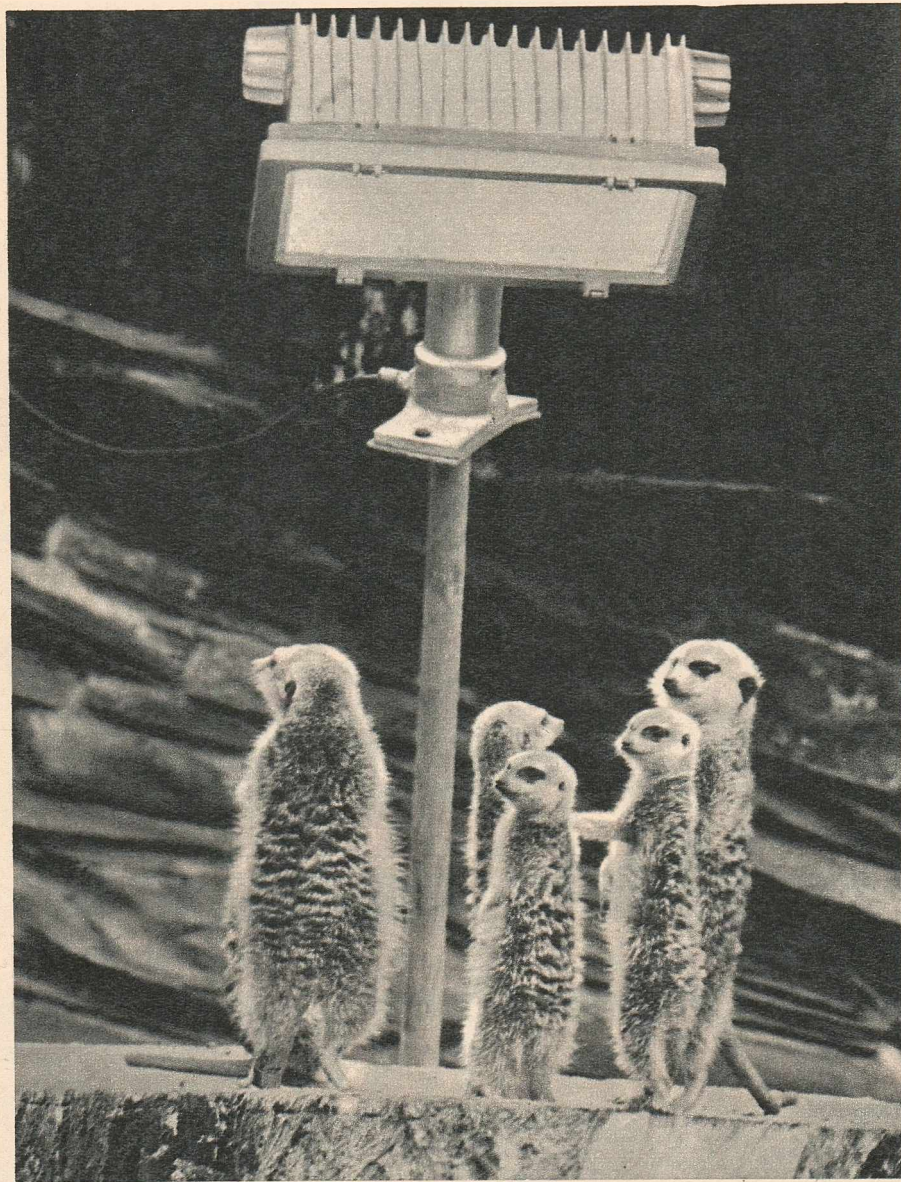
TEHNOCIM și-a dovedit capacitatea și competența de a rezolva multiplele probleme care confruntă realizarea fabricilor din industria materialelor de construcții în lucrările de instalații complexe pe care le-a efectuat în Brazilia, R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, Cuba, India, R.S.F. Iugoslavia, U.R.S.S. ș.a.

Prin potențialul ingineresc și industrial pe care își sprijină activitatea, TEHNOCIM este în măsură să satisfacă toate exigențele clienților săi privind proiectarea, livrarea și punerea în funcțiune a instalațiilor complexe din industria materialelor de construcții.

Orice relații tehnice și comerciale se pot obține la adresa: TEHNOCIM—București, bd. Magheru nr. 1-3, telefon 12 64 16 — telex 011.120.

URA! A IESIT SOARELE...

Aveți în imagine niște drăguțe exemplare de *Herpates mungo*, adică manguste, trăitoare în grădina zoologică de la Frankfurt, în Republica Federală a Germaniei. Obişnuiau, până nu demult, să rămână toată iarna în calcaşul lor. Până când direcția grădinii a introdus modernele instalații de iluminat — reflectoarele cu halogen — favorizând condițiile de viață ale unor specii. De atunci mangustele au renunțat la străbunul și bunul obicei al hibernării și se bucură din plin de căldura și lumina răspândite de acest adevărat soare artificial.

FOCUL DE LA '47

Sînt cunoscute cel puțin zece focuri mari care au pustiit Bucureștiul în ultimele două veacuri. Cel mai catastrofal dintre toate s-a petrecut acum o sută douăzeci și cinci de ani — la 23 martie 1847. Îl găsim menționat, cu multe amănunte, în ziarele pe-atunci, în cîntecele populare, în scrierile lui Anton Pann și în stampele unor artiști. Focul de la '47, cum i-a rămas numele, a fost provocat de un copil care a tras un pistol cu pulbere și cîlți, care aprinși au căzut pe acoperișul de șindrilă al unei case și de acolo s-a incins marea vîlvătaie. Au ars atunci: 636 de case, 1 142 de pîrîi, 10 hanuri și 12 biserici, aria incendiului cuprinzînd mai multe cartiere, pînă la actualul foșor de foc. Spune Anton Pann într-o poezie a sa: «Vai vedere! Ce grozăvie! / Ce bici de pară, urgii cerești / Ce jale mare, ce sărăcie / Cînd deodată pe București!...» În imagini: două aspecte ale sinistrului (stampe).

CIOBĂNAȘ LA OI SĂ FIL...

Lung și greu e drumul pînă la așezările pastorale din creierii Munților Kara Kudjur din R.S.S. Kirghiză. Asta nu înseamnă însă de loc că ciobanii de prin partea locului nu o duc bine. Pînă în cele mai îndepărtate pășuni răzbat, chiar și la vreme de iarnă, caravanele cu magazine pe patru roți, încărcate cu mărfuri alimentare și altele de larg consum, cinematograful, brigăzi artistice etc.

ENGLISH CAN-CAN

Prea tinerele nu arată a fi. Și nici frumoase din cale-afară. Ei și? / contează, sau jumătatea de milion de dolari cu care le-a procopsit norocos loz de loterie cumpărat în comun? Cele șase personaje femei — toate surori medicale la Evelina Children's Hospital, Southy (Marea Britanie) — au fost surprinse de fotoreporterul agenției Keys dansînd — de bucurie — un fel de tontoroi anglo-saxon.

ÎNGEMĂNATE:

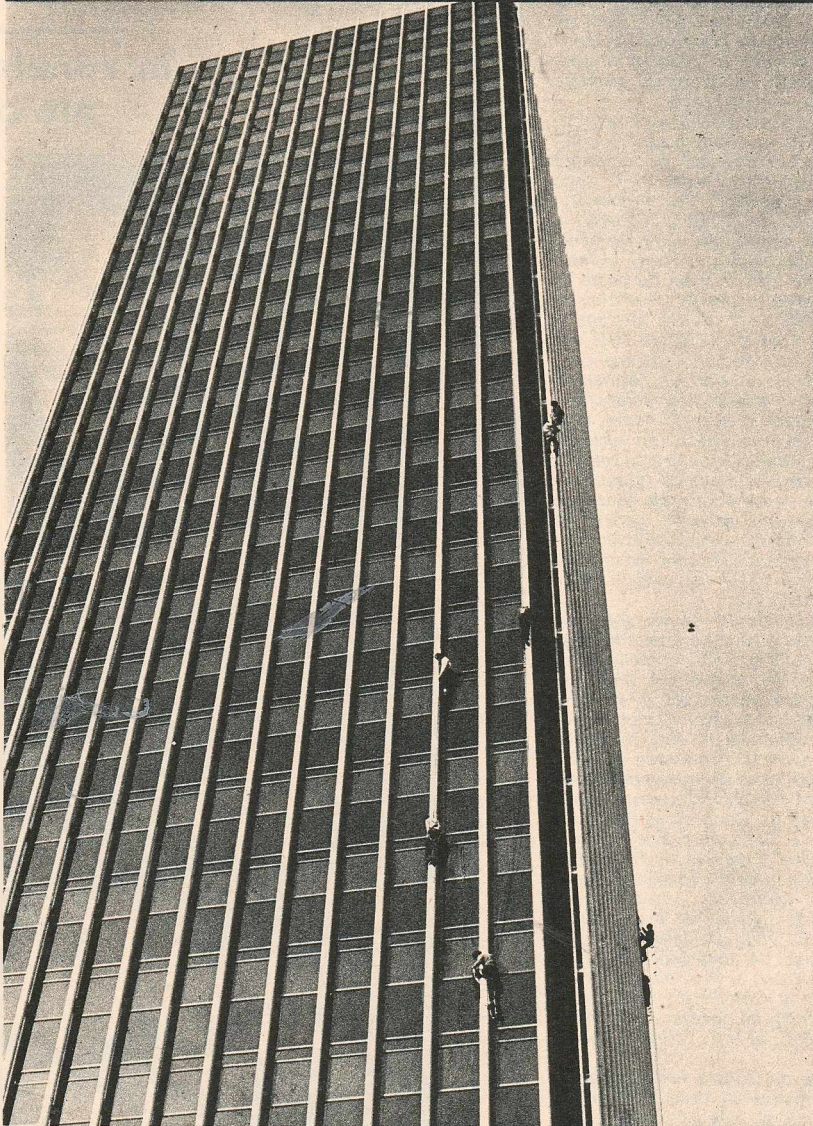
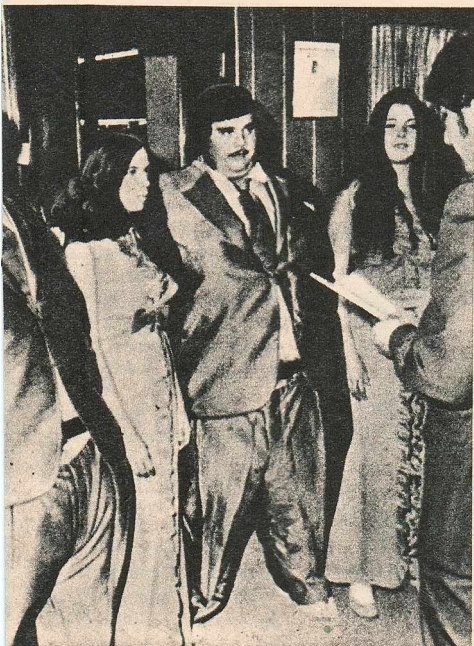
PLOAIA ȘI GEMENII...

Gemeni care să semene între ei ca o jumătate de portocală cu cealaltă jumătate de portocală s-au mai văzut. Gemeni care să se deosebească între ei ca o portocală de un pix bicolor vă prezentăm noi: sînt frații gemeni Ingvar și Thomas Milsson, în vîrstă de 17 ani, din orașelul suedez Nässjö. Unul măsoară 1,93 m, celălalt — 1,53 m. Să fi plouat mai mult pe partea lui Ingvar?...

LIPIDELE ȘI GEMENII...

Frații gemeni Billy și Benny McCray, de meserie luptători de circ, cîntăresc împreună aproape 600 kilograme. Ei s-au căsătorit recent, în aceeași zi, în orașul El Paso (S.U.A.), cu două tinere destul de drăguțe, care au urmărit — presupunem — să facă niște partide... grase.

PE CULMILE ȘTIINȚEI

Echipați conform celor mai exigente cerințe ale alpinismului clasic și modern: corzi cu carabine, colțari, pioleți, pitoane etc., zece studenți împărțiți în cinci echipe (doi oameni pe o coardă) au pornit într-o ascensiune înfînit mai originală decît a oricărui versant sudic sau vestic din Jungfrau sau Chomolungma. Alpinisții noștri au purces la cucerirea turnului Zamansky, înalt de 80 metri și dominînd clădirea Facultății de științe din Paris. Echipa care a ajuns prima pe culme a parcurs traseul în 4 ore și 10 minute.

cititori căt-re cititori

Următorii cititori doresc să corespundă:

Petrușcu Valentin, 43 ani, mecanic auto, sat Valea Mare nr. 42/D, com. Săvirșin, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; Mitroache Gheorghe, 29 ani, activist cultural, Caracal, str. Caraiman nr. 19: teme diverse, schimb de ilustrate; Belulescu Constantin, 21 ani, elev, Craiova, str. 3 Februarie nr. 20: teme diverse; Vuță Smaranda, 20 ani, contabilă, sat Bădeni, com. Breaza: schimb de ilustrate; Popescu Freny, Sighișoara, căsuța poștală nr. 65: literatură istorică, probleme de politică externă, schimb de ilustrate (în mod deosebit cu caracter istoric); Rădulescu Viorel, 27 ani, tehnician, Craiova, str. Doinei nr. 17: sport, schimb de ilustrate; Ștefan Stela, 21 ani, bibliotecară, com. Breaza, jud. Buzău: schimb de ilustrate; Tomescu Mitică, 17 ani, elev, Săvinești, vila 30, ap. 3, jud. Neamț: teatru, muzică, schimb de ilustrate; Luchini Georgeta, 20 ani, Hateg, str. 8 Mai nr. 3, ap. 1, parter: schimb de ilustrate; Gherman Aurelia, studentă, Cluj, str. Predeal nr. 21/A: teme diverse; Ghijură Dănică, București, Intrarea Țibana nr. 5, sect. 2, of. p. nr. 9: schimb de opinii pe tema «Se poate mai bine, oriunde»; Mureșan Vasile, 23 ani, lăcătuș-mecanic, Cluj, str. Vinătorului nr. 19: schimb de ilustrate; Păcuraru Mariara, 22 ani, stud., Bacău, Aleea Parc nr. 34, sc. A, et. III, ap. 13: știință, literatură, cinema, muzică, teatru, viața tineretului; Lăzărescu Mihaela, creatoare de modele, București, sect. 3, Spitalul T.B.C. Panteimon, cam. 121, secția 6: literatură, muzică, pictură, sport (în mod deosebit, tenis); Bușe Constantin, 23 ani, mecanic motopompe, I.C.H. Lotru, lot Jieț, col. Obîrșia Lotrului, of. p. Voineasa, jud. Vîlcea: literatură, muzică, schimb de ilustrate; Telemac Mari, 29 ani, învățătoare, Rîmnicu Vîlcea, Zona 1 Mai, bl. 18, sc. A, et. IV, ap. 19: schimb de ilustrate; Tichita Gelu, 17 ani, elev, com. Topolovățul Mare, nr. 283, jud. Timiș: columbofilie, schimb de ilustrate; Baloș Maria, 20 ani, Medgidia, str. Tortomanului nr. 35: teme diverse, schimb de ilustrate; Corcodel Costel, 35 ani, maestru, Tr. Severin, str. Traian nr. 295, bl. 1, sc. I, et. IV, ap. 18: teme diverse, schimb de ilustrate; Climovschi Alla, stud., Galați, str. Parcului nr. 4, cămin stud. nr. 1, cam. 320: schimb de ilustrate; Barariu Ortansa, 22 ani, contabilă, Suceava, str. Mihai Viteazul, Aleea Pinului, bl. 1, ap. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; Beschid Ioan, București, sect. 8, str. Scărlătescu nr. 34, of. p. 12: radiotehnică, schimb de ilustrate; Corfaru Viarica, 18 ani, elevă, Cîsnădie, str. Argintului nr. 9, jud. Sibiu: teme diverse; Matei Mircea, 25 ani, lăcătuș, Avrig, str. Mihai Viteazul nr. 10, jud. Sibiu: teme diverse; Popescu Henrieta-Doinița, 21 ani, stud., Iași, Complex stud. Tudor Vladimirescu, bl. T 1, cam. 327: literatură, chimie, film, teatru, muzică, schimb de ilustrate; Vlăduț Constanța, 18 ani, muncitoare, com. Cîineni nr. 64, jud. Vîlcea: schimb de ilustrate; Roman Nelu, 24 ani, stud., Moldova Veche, bl. 15, sc. II, ap. 7, jud. Caraș-Severin: teme diverse, schimb de ilustrate; Stănescu Alexandru, 34 ani, maestru mecanic, com. Potcoava, sat Sinești, jud. Olt: schimb de ilustrate; Titus Dana, stud., București, sect. 7, cămin I.M.F. «30 Decembrie», str. C-tin, Mille nr. 16: schimb de ilustrate; Leante Gheorghe, 29 ani, mecanic turbine, Aleșd, str. Bobîlna, bl. G2, et. I, ap. 5, jud. Bihor: fizică, mecanică, turism, schimb de ilustrate; Rouă Liviu, elev, Lugoj, str. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 6, et. 1, ap. 2, jud. Timiș: filatelie.

N.R. Reamintim cititorilor care ne trimit adresele pentru inserarea în rubrica «Cititori către cititori» că acestea trebuie însoțite de cupoul de participare.

F Nr. 12 (876)

CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

săptămână în lume

Înscriindu-se ca primă etapă a misiunii de prietenie, solidaritate și colaborare pe care președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o întreprinde într-o serie de țări africane, vizita în Algeria a constituit, după cum era de așteptat, un moment crucial în istoria relațiilor româno-algeriene, desfășurându-se sub auspiciile unor calde manifestări de prietenie și stimă reciprocă.

Primirea de care s-au bucurat șeful statului român, tovarășa Elena Ceaușescu și ceilalți oaspeți români, precum și convorbirile oficiale desfășurate în timpul vizitei au deschis noi perspective în vederea adâncirii și extinderii relațiilor de colaborare multilaterală dintre cele două țări, demonstrând hotărârea acestora de a continua să militeze pentru ridicarea lor economico-socială, pentru întărirea independenței naționale și pentru apărarea cauzei păcii în lumea întreagă. În toasul rostit cu prilejul dăruirii oferit de președintele Houari Boumediene în cinstea oaspeților români, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat că în rândul uriașelor forțe capabile astăzi să impună întronarea în viața internațională a unor relații noi între state, să pună capăt politici imperialiste de asuprire și amestec în treburile altor popoare și să asigure un climat internațional de pace, securitate și colaborare, «popoarele români și algerieni sînt alături și participă activ la lupta generală antiimperialistă, pentru libertate, independență și progres social».

Întreaga politică externă a țării noastre stă mărturie a unei consecvente și substanțiale contribuții în promovarea unor largi relații de prietenie și colaborare atât cu statele socialiste frățești cât și cu cele nesocialiste. La baza acestei politici se află principiile independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc, respectării cu strictețe a dreptului fiecărui popor de a-și decide singur soarta.

În cuvîntarea sa, președintele Boumediene a subliniat că preocuparea țării sale este aceea de a contribui la instaurarea păcii și colaborării între popoare în cadrul respectării libertății și demnității tuturor. «Este de datoria noastră, a țărilor mici și mijlocii — a spus șeful statului algerian — să contribuim la apărarea cauzei libertății, dreptății, păcii și să participăm la instaurarea securității și cooperării».

Relațiile româno-algeriene, ca și cele statornicite între România socialistă și numeroase alte state de pe continentul african, se întemeiază pe asemenea principii, a căror aplicare în viață nu poate să aducă decît foloase fiecăruia dintre popoarele respective. Țara noastră a stabilit, numai în ultimii zece ani, relații cu 25 de țări africane și în prezent întreține relații la nivel de ambasadă cu 32 de state din Africa, fapt care indică măsura raporturilor româno-africane contemporane. Aceste raporturi se caracterizează printr-un permanent efort reciproc de extindere a prieteniei, solidarității și colaborării, într-un climat de încredere deplină și stimă reciprocă. Acum, cînd călătoria președintelui Nicolae Ceaușescu în câteva țări africane se află în plină desfășurare, există toate condițiile pentru ca relațiile româno-africane să capete încă un spor de profunzime și intensitate. Vizita pe continentul african constituie — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat unui grup de ziariști din Republica Algeriană Democratică și Populară — «expresia acestor relații de prietenie și solidaritate, a sprijinului pe care România îl acordă și este hotărîtă să-l acorde tuturor națiunilor care se ridică la lupta pentru asigurarea independenței lor».

Activitatea internațională a partidului și statului nostru și-a găsit expresia și în această săptămînă într-o serie de acțiuni pe linia prieteniei și colaborării strînse cu celelalte state socialiste, precum și cu partidele comuniste și muncitorești. Astfel, a avut loc semnarea protocolului privind planul de colaborare economică și tehnico-științifică româno-sovietic în domeniul siderurgic. Protocolul de colaborare în domeniul agricol între România și R.D. Germană a fost de asemenea semnat. Între timp a avut loc a 14-a sesiune a Comisiei de colaborare științifică româno-chineză și s-a semnat planul de colaborare culturală între țara noastră și R.P.D. Coreeană pe anii 1972-1973. La lucrările celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Italian a participat o delegație a P.C.R. condusă de tovarășul Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R. La Leipzig o delegație guvernamentală română condusă de Mihai Marinescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a asistat la festivitatea de inaugurare a Tîrgului de primăvară. În drum spre R.D. Vietnam, delegația guvernamentală economică română condusă de tovarășul Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a fost primită la Pekin de tovarășul Ciu En-lai, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, premier al Consiliului de Stat al R.P. Chineze.

Între timp s-a anunțat că la Santiago de Chile a fost semnat un contract pe baza căruia România urmează să livreze Republicii Chile un important număr de tractoare și pluguri. Toate aceste aspecte desprinse din agenda săptămînii ilustrează frecvența și amploarea activității internaționale a țării noastre.

Opinia publică românească sprijină în întregime politica externă a partidului și statului nostru și în același timp urmărește cu interes orice acțiune pozitivă din arena internațională. De aceea își exprimă convingerea că actuala dezbateră în jurul ratificării tratatelor încheiate de R.F. a Germaniei cu U.R.S.S. și Polonia va intra, în cele din urmă, pe făgașul unor opțiuni realiste, fapt care ar avea o influență pozitivă asupra ansamblului relațiilor intereuropene.

Dic. BABOIAN

Martți, 14 martie 1972

HANOI:

doi americani față-n față

În cursul vizitei sale în R.D. Vietnam, savantului american George Wald i s-a oferit posibilitatea ca — în afara contactelor cu personalități ale vieții științifice și publice ale țării — să aibă întrevederi cu un număr de piloți americani capturați prin dăborirea avioanelor S.U.A. ce au violat spațiul aerian al R.D. Vietnam efectuînd raiduri agresive de bombardament. În fotografie: George Wald (dreapta) întîlnindu-se cu maiorul David Wesley Hoffman, capturat în decembrie 1971.

în zonele eliberate ale cambodgiei

Într-o declarație publicată zilele acestea de Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei sînt condamnate planurile regimului de la Phnom Penh de a organiza un așa-zis referendum urmîrind «legalizarea» regimului Lon Nol. Absurditatea unei asemenea «consultări» reiese și din faptul că în prezent șapte zecimi din populația Cambodgiei trăiește pe cele opt zecimi ale teritoriului național eliberat de către Frontul Unit al Cambodgiei (F.U.N.K.) și Guvernul Regal de Uniune Națională. Numărul cambodgienilor care se refugiază în zonele eliberate crește necontenit. Recent, doi foști demnitari, Pung Peng Cheng și soția sa, au anunțat adeziunea lor la F.U.N.K., prezidat de prietenul Norodom Sihanuk, șeful statului cambodgian. În zonele eliberate funcționează comitete alese în mod democratic, care exercită pe plan local rolul de aparat de stat. În fotografiile de sus, stînga: trei dintre membrii reprezentativi ai Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei, cunoscuți totodată ca eroi ai luptei de eliberare a țării lor (de la stînga la dreapta): Kien Sam-phan, vicepremier și comandant suprem al forțelor armate populare de eliberare națională, Hon Youn, ministru de interne, și Hu Nim, ministru al informațiilor. În fotografia de jos stînga: populația localității Mimot din Cambodgia întîmpină cu bucurie trupele khmere eliberatoare.

ROMA: locuitorii barăcilor

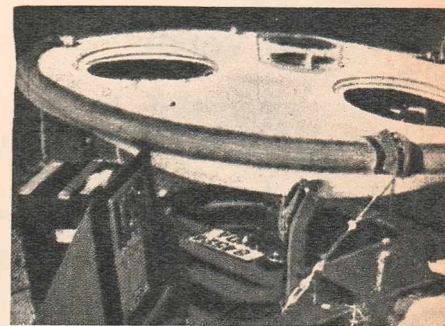
unde au ajuns...

Exasperați de repetatele promisiuni, mereu nerespectate, ale autorităților, reprezentanți ai locuitorilor din barăcile și bidonvilurile Romei au încercat — pentru a doua oară în mai puțin de o lună — să atragă atenția opiniei publice asupra situației lor urcându-se pe acoperișul unor clădiri din centrul capitalei italiene. Grupul de manifestați, majoritatea femei, a rămas timp de câteva zile pe acoperișul Senatului din Roma, palatul Campidoglio. «Vrem — au declarat ei — ca toată Roma să știe cum trăim». În timpul acesta pe străzile orașului aveau loc demonstrații ale altor locuitori ai cocioabelor din cartierele periferice.

...de unde pleacă

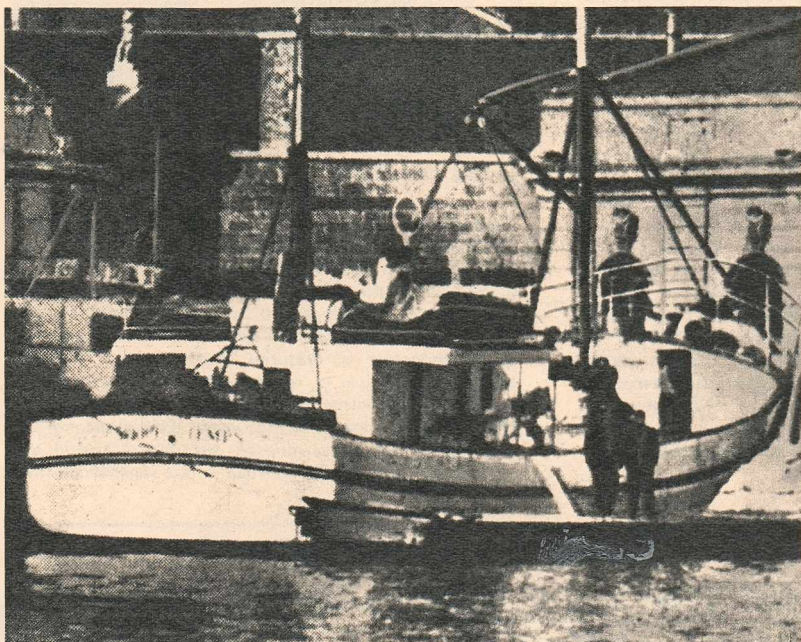
Lor și altora care trăiesc în «locuințe» asemănătoare (ca în fotografia de jos) li s-au făgăduit 6 000 de apartamente până la sfârșitul anului trecut. Doar câteva sute de apartamente au fost oferite. Situația care se perpetuează de mult timp a dat naștere la repetate manifestații de revoltă, ca ocuparea unor locuințe particulare, dărîmarea barăcilor etc.

farfurie zburătoare?

Nici vorbă. Nu e decât o pașnică și onestă geamandură, inzestrată, e drept, cu receptoare electronice, unul dintre noile instrumente de lucru ale satelitului meteorologic francez «Eole». După ce a studiat cu baloane plutitoare curenții aerieni de mare altitudine, «Eole» a lansat acum «operațiunea geamanduri». Plasate în diferite puncte ale mărilor și oceanelor, pe nave sau ghetari, geamandurile inzestrate cu aparataj electronic vor furniza date asupra interacțiunii între suprafața oceanelor și atmosferă, a marilor curenți marine, vor repera zăcămintele petroliere și vor detecta resursele de pește. Parte din aceste informații vor putea fi valorificate economic.

—realități din lumea capitalului—

„le caprice des temps“ —aventură fără happy end—

Vinătorii americani de stupefiante au toate motivele să-i invidieze pe colegii lor francezi, după ce timp de mai bine de un an le reproșau într-una că nu sînt în stare să combată traficul din ce în ce mai intens la care se dedau contrabandiștii de droguri ce operează în «zona franceză», avînd ca placă turnantă portul Marsilia. Știrea senzațională a și făcut ocolul lumii, agenții serviciilor speciale antidrog; din Marsilia și Nisa au realizat cea mai mare captură din întreaga istorie a traficului ilicit de droguri: 425 kilograme de heroină pură, echivalînd cu o cantitate de aproape 9 000 kilograme heroină di-

lucată, ce putea să aducă traficantilor un profit net de peste 40 milioane de dolari. După ce timp de doi ani au urmărit cu asiduitate orice mișcare suspectă în porturile din sudul Franței, detectivii versași s-au oprit, cu interes aparte, asupra vasului de pescuit «Le caprice des temps» (în fotografia de sus), cumpărat în 1969 de către un notoriu contrabandist de tutun, Marcel Boucan (în dreapta), fost căpitan pe «L'Oiseau des Iles». Unele reparații și reamenajări ciudate efectuate de noul proprietar al șalupei «Le caprice des temps» i-au intrigat pe urmăritorii din umbră. Iar atunci cînd cablo-

gramele cifrate au comunicat efectuarea iminentă a unui mare transport clandestin de droguri, poliția portuară și cea vamală au fost puse în alertă. Vasul lui Boucan, care tocmai se îndrepta spre Gibraltar, a fost somat să se reîntoarcă în portul Villefranche. Salvele de avertizare trase la refuzul de a răspunde la mesajele de somație l-au obligat în cele din urmă pe Marcel Boucan să se execute. Cîteva ore mai tîrziu, în urma unei percheziții totale, vameșii descopereau stocul de stupefiante ascuns în leștul betonat de pe fundul vasului. Comentînd «lovitura din Marsilia», presa franceză și americană o consideră unică prin amploarea capturii. Totodată însă nu se trece cu vederea faptul că misterul traficului ilicit de droguri continuă să rămînă nedezlegat, vinătorii antidrog nefînd în măsură să depisteze vîrfurile gan-gului de contrabandiști.

traficant la 14 ani și arestat la aceeași vîrstă

Negoțul și viciul drogurilor nu-și aleg victimele. Vînzătorul de otravă ca și prizonierul «beției albe» plătesc, mai devreme sau mai tîrziu, tributul fatal. Bătrînul contrabandist Marcel Boucan a mizat totul pe un transport și a plătit totul, cu vîrf și îndesat. La 58 de ani el își încheie cariera de traficant la închisoarea Santé. Între timp, la Istanbul este arestată o bandă de contrabandiști formată din trei tineri, porniți pe aventură și căpătuiați cu ajutorul stupefiantelor. Cariera lor în zona ilicitului sfîrșește de asemeni lamentabil — în boxa acuzaților. Cel mai mic dintre ei, englezul Timothy Davey (în fotografia de sus), în vîrstă de 14 ani, este condamnat la 6 ani închisoare.

SOFIA:

„briul verde“

Correspondență de la
Peniu POPOV („Sofia-Press“)

Deși Sofia beneficiază de imediată apropiere a Muntelui Vitoșa, pe care s-au construit obiective turistice, hoteluri, case de odihnă, restaurante, urbanității din capitala bulgară nu se declară încă mulțumiți. S-a elaborat un proiect de amenajare a parcului național «Liulin» (vizitat în zilele de sărbătoare de circa 10 000—15 000 persoane), prevăzând lucrări de canalizare și electrificare, construirea a trei case de odihnă, cinci tabere pentru pionieri, restaurante, cabane etc. O recentă hotărâre a C.C. al P.C.B. și a Consiliului de Miniștri din R.P. Bulgaria vizând dezvoltarea social-economică a Sofiei preconizează lărgirea bazei de recreare și turism din împrejurimile orașului, protecția mediului înconjurător. În cadrul programului de lărgire a spațiilor verzi ale capitalei se are în vedere crearea unui masiv inel natural de protecție, plantarea de perdele verzi în jurul zonelor industriale, amenajarea unor noi parcuri naturale, precum și a obiectivelor istorice și arheologice ale Sofiei. Toate aceste măsuri au drept obiectiv final crearea unei ambiante cât mai plăcute și sănătoase, sporirea zestrei de frumusețe a Sofiei.
În fotografie: hotelul-restaurant «Staslivița» de pe Muntele Vitoșa.

scandal în „lumea bună“

Un anunț dat publicității de procuratura de la Bonn și invitându-i să se prezinte pe toți cei ce pot da relații în legătură cu o anume Monika Döring, în vîrstă de 20 de ani, de profesie «foto-model», a stîrnit panică în cercuri ale lumii marii finanțe și politicii — cu atît mai mult cu cît se precizează că, în cazul cînd acei la care se face astfel apel nu-i vor da curs, vor fi vizitați acasă de organele de anchetă. Numele lor figurează în trei carnețele — cu adresele și numerele lor de telefon, descoperite în luxosul apartament din cartierul rezidențial Dransdorf, unde Monika Döring a fost găsită strangulată cu propria ei cămăsuță de noapte și cu capul în apa din baie. Relatînd faptele, presa menționează totodată că opinia publică din R.F.G. este puternic afectată de acest «al doilea caz Nitribitt», care pune în lumină «dolce vita» lumii mondene, lipsită de scrupule. Și care, atunci cînd i se pare amenințată «reputația», recurge chiar și la crimă — așa cum s-a întîmplat acum, ca și la 1 noiembrie 1957, cînd a fost găsită asasinată în mod misterios Rosemarie Nitribitt, o tîină frumoașă din Frankfurt, frecventată de asemeni de personaje masculine proeminente ale «lumii bune». Pentru moment a fost reținut «protectorul» Monikăi Döring, un funcționar de hotel — în viața particulară soț și tată — sub acuzația de proxenetism. Să fie el oare transformat în acarul care să salveze dintr-un scandal de proporții atîtea și atîtea personaje «respectabile» — industriași și comercianți, ziariști și politicieni ș.a. — se întrebă în aceste zile numeroși cronicari în paginile presei vest-germane.

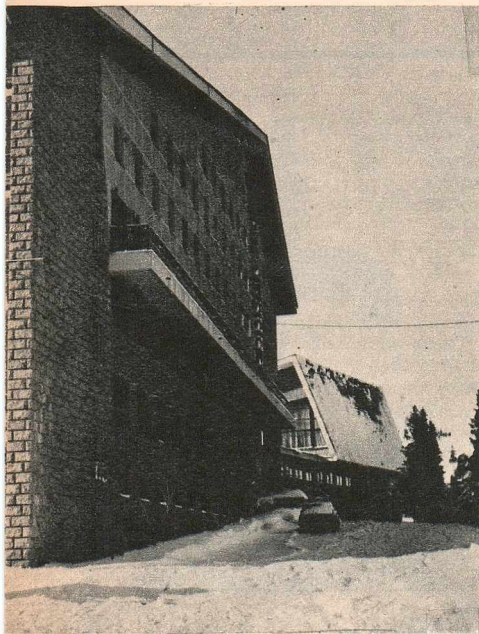
pedeapsa

Marie-Louise Kwiatkowski, cunoscută și sub numele de Karen Cooper, a fost condamnată de un tribunal din Bruxelles la șase luni închisoare (în fotografia nr. 1, după pronunțarea sentinței). Principalele capete de acuzare împotriva ei: falsificarea unei scrisori pentru a obține acreditarea ca ziaristă la ceremonia de semnare a Tratatului Pieței comune, inducerea în eroare a autorităților belgiene pentru obținerea unui permis de presă și — cel mai grav dintre toate — «vătămări personale aduse domnului Heath».

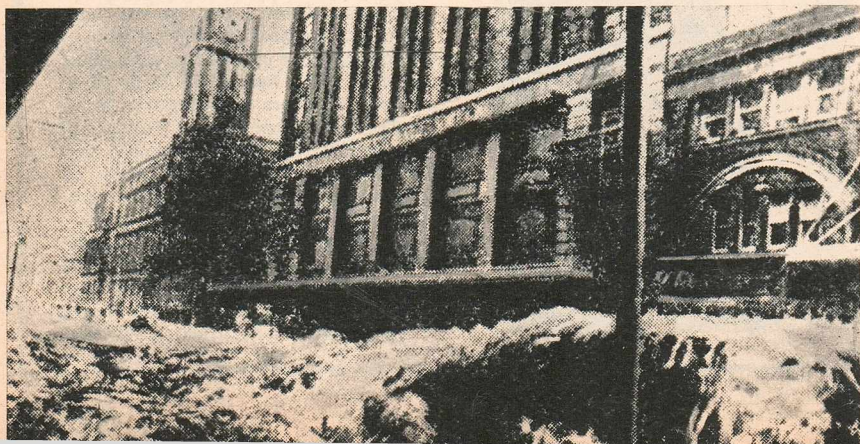
...și vina

Fotografia nr. 2, redînd momentul «vătămării personale a domnului Heath», a făcut înconjurul presei mondiale. Izbutind în ziua de 22 ianuarie să se strecoare prin fraudă (după cum arată actul de acuzare) în Palatul Egmont din Bruxelles — unde primii miniștri ai Marii Britanii, Irlandei, Danemarcei și Norvegiei semnau actul prin care țările respective se alăturau Pieței comune — Marie-Louise Kwiatkowski a recurs, pentru a-și exprima nemulțumirea împotriva unor măsuri luate de Edward Heath pe plan intern, la un gest insolit. Ea a aruncat în fața și pe hainele primului ministru britanic conținutul unei sticle de cerneală. Falsa ziaristă a fost imediat arestată.

MELBOURNE la ora potopului

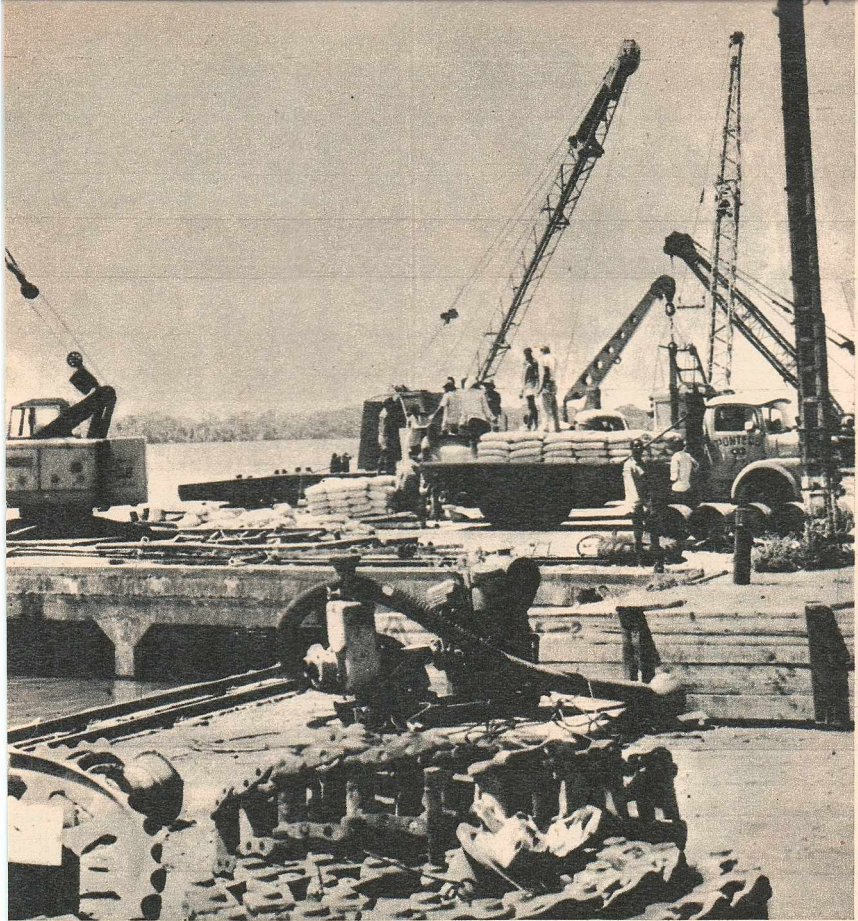
Și calamitățile naturale sînt pe măsura celui de-al cincilea continent. Ploile torențiale care au căzut în ultima vreme în diferite regiuni ale Australiei au avut efecte unorii dezastruoase. Inundațiile provocate în marile orașe au lăsat pe drumuri sute de familii, distrugînd cartiere întregi în centru și la periferie. Imaginea transmisă de agenția «United Press Internațional» sugerează dimensiunile calamității naturale în inima orașului Melbourne, unde furia apelor s-a dezlănțuit la scara unui adevărat potop. Astfel încît este inutil să mai adăugăm că circulația pe străzi a fost complet paralizată.

VIRGINIA DE VEST după inundații

Inundațiile catastrofale ce s-au produs în statul Virginia de Vest din S.U.A. au transformat zeci de localități în adevărate Veneții, obligînd mii de familii să-și părăsească locuințele și să se supună condiției de sinistrit. Fotografia transmisă de agenția «Associated Press» redă un crîmpei al acestei tragedii de masă: incinta universității din orașul Man transformată într-un centru de găzduire a celor rămași pe drumuri datorită puhoiului necrutător. Numărul total al morților, răniților și dispăruților în urma dezastrului nu este încă stabilit.

portul bangui, azi

Alături de celelalte state africane care, după cucerirea independenței, au pornit pe drumul unei dezvoltări de sine stătătoare, a valorificării bogățiilor naționale și diversificării economiei, Republica Africa Centrală face eforturi încununate de succes pentru îndepărtarea consecințelor dominației coloniale, ale subdezvoltării. Cantitățile, cu fiecare an mai mari, de produse (265 000 t în 1970) descărcate și încărcate în portul fluvial al capitalei țării, Bangui, port de curînd extins și modernizat (în fotografie), sînt o mărturie a creșterii schimburilor comerciale ale Africii Centrale, a dezvoltării economice a țării.

88 morți, nici o condamnare

A stîrnit stupeoare și indignare în Elveția și mai ales în Italia sentința de achitare pronunțată de tribunalul din Visp (Haut Valais—Elveția) în procesul a 17 ingineri, tehnicieni, antreprenori, aduși pe banca acuzației ca fiind răspunzători de catastrofa produsă cu aproape șapte ani în urmă pe șantierul barajului de la Mattmark și soldată cu moartea a 88 muncitori, dintre care 56 emigranți italieni (în fotografie: o imagine din acea zi tragică de 30 august 1965). Sentința a surprins cu atît mai mult cu cît actul de acuzare, bazat pe rezultatele unei anchete ce a durat șase ani, a scos la iveală numeroase responsabilități privind absența oricărei măsuri de protecție — nefăcîndu-se controale permanente ale stării gheșarilor și neinstalîndu-se sisteme de alarmă — precum și neluarea în considerare a avalanșelor produse anterior și a anumitor manifestări alarmante

în vara lui 1965. «Sentința care absolvă pe acuzați e gravă», afirmă ziarul italian «La Voce Repubblicana» care susține teza după care «tragedia era consecința unei gigantice iresponsabilități, a unei totale lipse de grijă și de prevedere».

agendă

Într-un amplu interviu acordat ziarului «Granma», NORA FROMETA, ministru al industriei ușoare cubaneze, a arătat că, în ciuda dificultăților existente, în numeroase sectoare economice ale Cubei s-au obținut realizări pozitive. În industria ușoară, de pildă, cuprinzînd 1 000 de fabrici și ateliere în care lucrează peste 80 000 de muncitori, producția a fost în ultimul an cu 20 la sută mai mare decît cea din 1970, creșterea productivității fiind de 22 la sută în raport cu același an.

După o nouă serie de cercetări asidue privind activitatea mafiei și legăturile acesteia cu anumii exponenți ai vieții publice italiene, Comisia parlamentară ANTI-MAFIA pregătește un dosar voluminos de dezvăluiri, care se anunță senzaționale. Președintele comisiei, FRANCESCO CATTANEI, a declarat presei că documentul va putea fi cunoscut la sfîrșitul lunii aprilie și va conține un lanț de fapte care, într-un interval de 25 de ani, s-au tradus în sute de delict și crime.

Viața doctorului ALBERT SABIN, laureat al Premiului Nobel, savantul celebru căruia omenirea îi datorează descoperirea serului antipoliomielitic, s-a aflat în primejdie. El a fost supus la Cleveland (S.U.A.) unei dificile operații chirurgicale «pe inimă deschisă», necesită de tromboza unei artere cardiace. Potrivit aprecierii făcute de medici a doua zi după operație, savantul se afla în afără de pericol.

Potrivit unei hotărîri a ministrului francez al culturii privind reorganizarea Teatrului Naționalilor, în postul de director a fost numit prestigiosul actor și regizor JEAN-LOUIS BARRAULT. Este de fapt o revenire într-o funcție pe care Barrault a mai deținut-o pînă în mai 1968, cînd a fost demis în urma unor incidente petrecute în teatrul condus de el. Neînțelegerile — se afirmă în presa franceză — au fost acum clarificate.

Desemnat de președintele Nixon ca succesor al ministrului justiției John Mitchell, RICHARD KLEINDIENST, a cărui nume în acest post a intrunit și adeziunea comisiei juridice a Senatului, s-a prezentat în fața Senatului pentru a face o depozitie în legătură cu implicarea sa în obținerea de către firma «International Telephone and Telegraph Co» din partea Ministerului Justiției a unei dubioase aprobări pentru eludarea prevederilor legii antitrust — operațiune dezvăluită de ziaristul Jack Anderson.

Aflîndu-se, timp de cîteva săptămîni, în Bulgaria, unde a participat la turnarea unei coproducții cinematografice franco-bulgare (o poveste de dragoste în climatul luptei antifasciste), celebrul actor egiptean OMAR SHARIF a declarat unui corespondent al agenției bulgare de presă BTA că este hotărît în mod ferm să nu se mai întoarcă vreodată la Hollywood. Omar Sharif s-a pronunțat totodată pentru filmul cu conținut de idei și nu pur și simplu de divertisment și relaxare.

cronica de trei secunde

Pentru Holban

Bunica mea are 89 de ani. Cînd i-am spus că am văzut-o pe tanti Paulina la fereastră, bunica mi-a răspuns voioasă: «E bătrînă, săraca!» Tanti Paulina are 90 de ani. Bunica mea e bine și sănătoasă. Nu suportă fumul de țigară și hoții. Din cînd în cînd, îmi ia ziarele franțuzești și le silabisește titlurile: «Le po-li-ci-er de de-main se-ra so-cio-logue». «...Ne-ige et ver-glas dans le Nord. Drame et morts en monta-gne»... «C'est toujours comme ça»... comentează imediat și scîncește: «Ce bine citeam odată ziarele astea»... E uimită de cîte ziare citesc, dar nu le aruncă: conform tradiției, le strînge pentru a le vinde la kilogram, chiar dacă nimeni nu mai cumpără jurnale cu kila. Se uită toată ziua la televizor și nu-i place decît baletul. Filmele poliștice le înțelege pe dos. Sistematic, detectivii și eroii pozitivi sînt pentru ea ticăloși și pungăși. Oricît îi explic, nu acceptă că Sfîntul a fost un om de treabă. E singurul om din lume, cred, care îl detestă pe Roger Moore. Dar nu i-a scăpat nici un episod...

Zilele trecute, era să mi se prăpădească. Am bătut tare în ușa să-mi deschidă, căci nu-mi dă niciodată cheia casei, ca să n-o pierd sau să nu mi se fure. N-am auzit nici un răspuns. Eu bat puternic în ușa — să dărîm blocul — și ea, de obicei, din casă, silabi-

sește: da, da, pînă ajunge în antreu, la clanță. Am dat ocol casei și am văzut-o pe fereastră, zăcînd în bucătărie, pe scaun, cu capul rezemat de ușa. «A murit»..., mi-am zis calm. «Sau doar»... M-am întors și am bătut de ceasul morții în ușa. În sfîrșit a zis da, da, și după lungi clipe mi-a deschis, îmbrobonată pe frunte, albă, pergamentoasă, cu ochii duși. «Mi-e rău»... zicea, «stai aici»... și s-a dus la W.C. abia țînîndu-se pe picioare. Am stat de gardă la W.C., am încercat să conversez cu ea, n-am înțeles decît că a luat ricină și asta o omoară. Era esențialul. A ieșit mai colorată în obraji, am pus-o pe divan, am îmbrobodit-o, a adormit și am dat fuga să-mi caut mama prin piață pentru a o aduce la căpătiul bunicii. La 40 de ani încă mai știu să fug după mama, înfricoșat. Am găsit-o la băcănă, am venit repede amîndoi acasă, tremurînd ca doi copii. Bunica era trează, vioaie, sagace, la pîndă, așteptînd o cafea neagră. Mama s-a dus să execute porunca, am rămas lîngă bătrîna castelană care a început să mă sărute pe mină: — Am crezut că mor... Dar m-am gîndit și am zis că astăzi n-ar fi bine...

Fie vorba între noi, citeodată nu prea ai ce citi prin ziare și te cuprinde o poftă nebună să redactezi tu, știrile tale: «La 89 de ani, o bunică se răzîndește și nu mai moare».

Radu COSAȘU

UZINELE MECANICE TIMIȘOARA

fabrică un bogat sortiment de mașini de ridicat și transportat.

Din producția curentă a uzinei fac parte: motostivuitoare cu furci frontale sau cu furci laterale, poduri rulante acționate electric și manual, macarale portal și speciale, macarale pentru lansat conducte, automacarale.

ASIGURAREA DE ACCIDENTE

„TURIST“

Călătoriile dese pe care o persoană, datorită profesiei sale, este obligată să le facă sau pe care le face de plăcere, în vacanță, sînt uneori însoțite de evenimente neplăcute. E vorba de accidente care, în ciuda măsurilor de prevedere ce se iau, sînt totuși destul de frecvente și care pot aduce vătămări corporale persoanelor sau distrugeri bunurilor lor rămase acasă sau luate în deplasare.

Nu e bine ca omul să pună totdeauna răul înainte, dar e bine ca el să nu uite niciodată că e dator să ia măsurile necesare de prevedere.

Asigurarea de accidente «Turist» răspunde acestor necesități.

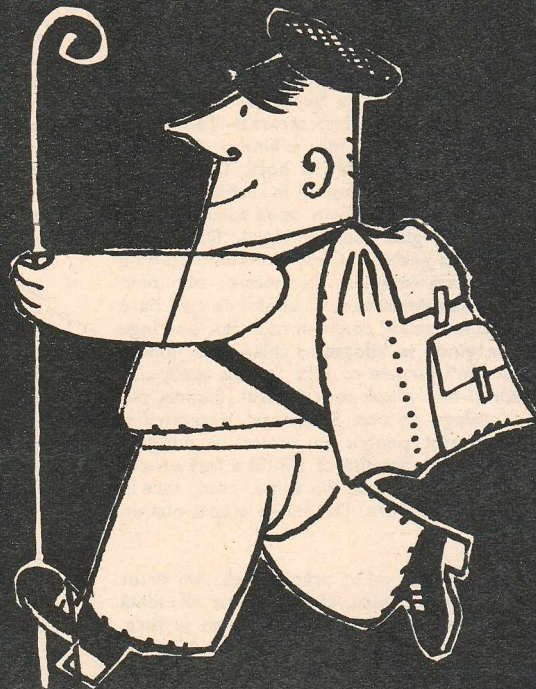
Aceasta se încheie — pe durata de o lună — cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani, pentru cazurile de deces și invaliditate permanentă, ambele din accidente, și pentru cazurile de vătămare sau distrugere a bunurilor din gospodărie.

Plătind o primă de asigurare de numai 15 lei, persoana respectivă și bunurile sînt asigurate pentru următoarele riscuri și sume:

	în caz de invaliditate	în caz de deces
— accidente de circulație auto-moto	25 000 lei	15 000 lei
— accidente la domiciliul asiguratului (incendiu, trăsnet, explozie, cutremur de pămînt)	20 000 lei	10 000 lei
— alte accidente	10 000 lei	5 000 lei
— bunuri gospodărești	20 000 lei	

**NU UITAȚI:
NU PLECAȚI LA DRUM
FĂRĂ O ASIGURARE
„TURIST“!**

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘĂTESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

● **Geo Bogza: Privești și sentimente.** O carte mică, de proporții modeste, încipărinindu-se să cuprindă cite ceva din, cum spune scriitorul, «inima mea—între Moldova și Dobrogea». Dar iată că slova bogziană sparge cu vasele ei ecouri reduse dimensiuni tipografice ale cărții, transformând-o într-o mare bucurie a sufletului nostru doritor de înalte și purele spații în care «priveștele și sentimentele» trăiesc nimbate, inefabil, de lumina veșnică a artei. Vom reveni (Editura Minerva).

● În colecția «Universitas» a Editurii Cartea Românească a apărut **Metafora mării în poezia lui Eminescu** de Ion Dumitrescu.

● În colecția de «Prelegeri de marxism-leninism» a Editurii politice a apărut: **Ideologie și știință** de Nicolae Kallós, Călina Mare.

● O importanță apariție ne oferă Editura Univers prin tipărirea valoroasei lucrări a fostului profesor de la Sorbona, decedat în 1969, Jean Bayet: **Literatura latină. Volumul, de aproape nouă sute de pagini, frumos tipărit, cuprinde cercetarea literaturii latine de la origini până în secolul V al erei noastre, făcută cu precizia specialistului, dar și cu sensibilitatea literatului. Autorul a ilustrat fiecare capitol al cărții, după cum însuși o mărturisește, «cu pagini frumoase din cele mai remarcabile opere latine», ceea ce constituie o adevărată antologie din creația scriitorilor evocați. În românește, de Gabriela Creția, traducerea versurilor, de Petre Stati, studiu introductiv, de Mihai Nichita.**

● Tot la aceeași editură a apărut, în patru volume, romanul **Război și pace** (ediția a IV-a) de L.N. Tolstoi. În românește, de Ion Frunzetti și N. Paroescu.

● În Editura științifică a apărut **Expertiza judiciară** de dr. Emil Mihuleac. Din cuprins: Istoricul expertizei judiciare, Expertiza judiciară în dreptul procesului român, Admisibilitatea expertizei... ● Ecaterina Teodorescu semnează la aceeași editură cartea **Propoziția subiectivă**.

● Divers, variat, dar mai ales interesant, e sumarul ultimului număr al revistei **Secolul 20**. Din paginile acestui număr dens notăm relatările lui Ovidiu Cotruș dintr-o «vizită la André Malraux», fragmentele din romanul «Moartea fericită» de Albert Camus, «Hora sărutului», piesă într-un act pentru televiziune, de Arnold Wesker, paginile consacrate lui Theodor Pallady, poeme și proză de Johannes Bobrowski, frumosul și substanțialul eseu «Veneția, 1971. Între cuvânt și imagine» de Dan Hăulică...

● Ecaterina Teodorescu semnează la aceeași editură cartea **Propoziția subiectivă**.

● Divers, variat, dar mai ales interesant, e sumarul ultimului număr al revistei **Secolul 20**. Din paginile acestui număr dens notăm relatările lui Ovidiu Cotruș dintr-o «vizită la André Malraux», fragmentele din romanul «Moartea fericită» de Albert Camus, «Hora sărutului», piesă într-un act pentru televiziune, de Arnold Wesker, paginile consacrate lui Theodor Pallady, poeme și proză de Johannes Bobrowski, frumosul și substanțialul eseu «Veneția, 1971. Între cuvânt și imagine» de Dan Hăulică...

● Ecaterina Teodorescu semnează la aceeași editură cartea **Propoziția subiectivă**.

● Divers, variat, dar mai ales interesant, e sumarul ultimului număr al revistei **Secolul 20**. Din paginile acestui număr dens notăm relatările lui Ovidiu Cotruș dintr-o «vizită la André Malraux», fragmentele din romanul «Moartea fericită» de Albert Camus, «Hora sărutului», piesă într-un act pentru televiziune, de Arnold Wesker, paginile consacrate lui Theodor Pallady, poeme și proză de Johannes Bobrowski, frumosul și substanțialul eseu «Veneția, 1971. Între cuvânt și imagine» de Dan Hăulică...

CINEMA

Peter O'Toole

● Pentru că se iubesc. O producție a Studioului cinematografic «București». Un titlu categoric pentru o poveste de dragoste care încearcă să impună, cu mijloace modeste, ideea răspunderii morale. Scenariul — Ion Omescu, Mihai Iacob. Regia — Mihai Iacob. Imaginea — Gheorghe Viorel Todan. Muzica — Theodor Grigoriu. Interpreti — Emmerich Schäffer,

Ilinca Tomoroveanu, Alexandru Repan, Cornel Patrichi, Ileana Popovici, Ion Omescu, Nae Roman, Geo Barton, George Demetru, Natașa Alexandra, Fory Etterlé, Dalila Gal, Draga Olteanu, Ina-Otilia Ghiulea, Aurel Giurumia.

● **Adio, domnule Chips!** Dacă am spune că filmul lui Herbert Ross este doar un remake după cel din 1939 (cu Robert Donat și Greer Garson), am comite o nedreptate. Actuala peliculă este o lectură cu alți ochi — și cu alte posibilități filmice — a romanului lui James Hilton, transformat într-un musical sui-generis. Protagonist — Peter O'Toole (distins, pentru acest rol, cu Globul de aur 1969 și premiul David di Donatello 1970). Parteneri — Petula Clark, Michael Redgrave, George Baker, Michael Bryant, Jack Hadley.

● **Nu-mi place ziua de luni.** Comedie tandră ai cărei eroi sînt oamenii Varșoviei surprinși într-o zi ghinionistă. Scenariul și regia — Tadeusz Chmielewski («Eva vrea să doarmă», «Cum am declanșat al doilea război mondial»). Imaginea — Mieczysław Jahoda. În distribuție — Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder, Adam Mularczyk, Bogdan Lazuka, Lech Olanar.

● **Incidentul.** O producție a studiourilor americane. Vehement rechizitoriu îndreptat împotriva indiferentismului social și lașității. Regia — Larry Peerce («Un cartof, doi cartofi»). Scenariul — Nicholas E. Baher. Interpreti — Tony Munante (Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină, la Mar del Plata 1968), Martin Sheen, Beau Bridges, Gary Merrill, Jan Sterling, Donna Mills.

● **Curajoșii.** O producție a studioului «Albania nouă». Cîțiva pionieri demonstrează, în felul lor, adevărul potrivit căruia curajul, asemenea gloriei, «nu așteaptă ca vîrsta să-l măsoare». Regia — Gezim Erebara. În distribuție — Artan Semto, Mevlan Shanay, Routima Disha.

DISC

● Recenta imprimare a «Electrecord»-ului cuprinzînd patru remarcabile lucrări de Dinu Lipatti merită cele mai sincere laude: «Sonatina pentru vioară și pian», «Patru melodii pentru voce și pian», «Trei dansuri românești pentru pian», «Improvizație pentru pian, vioară și violoncelă. Iși dau concursul: violonistii Cornelia Bronzetti și Ștefan Gheorghiu, pianistii Victoria Ștefănescu, Lisette Georgescu, Suzana Szörenyi, Hilda Jerea, Miron Șoarec, violoncelistul Radu Aldulescu și tenorul Valentin Teodorian. Un disc memorabil!... (ECE-0628).

● În cea de-a doua apariție din ciclul închinat lui Ion Vasilescu găsim un mănunchi de inestimabile invenții melodice românești: «Fetețele din București», «Inima-i un telefon», și încă altele care alcătuiesc aproape un ceas de «muzică Vasilescu». Interpretază Margareta Pîslaru, Jean Păunescu, Doina Badea, Mihaela Mihai, Doina Spătaru și Aurelian Andreescu (EDE-0638).

● Cîntece oltenesti zise de-un oltean autentic: Matei Constantin. Dar zise atît de specific olteneste, încît capătă valoare de document etnografico-folcloric. «Mîndruța din Dăbuleni», «Bălăioară de la Jii», «Coborîi din deal în vale» sau «Dragi îmi sînt pădurile» constituie adevărate piese de rezistență într-un repertoriu de excepție. Acompaniază orchestra Victor Predescu. Păcat că n-am fost înzestrați și cu o prezentare! (EPD-1293).

MUZICĂ

● Formațiile de baza ale Filarmonicii «George Enescu» cinstesc Semicentenarul U.T.C. cu un concert la Ateneu la 19 martie. Sub conducerea dirijorului Vasile Păntea, corul va interpreta lucrări închinat patriei de autori conțemporani: Mircea Neagu, Marcel Bres-

lașu, Al. Manole, Felicia Donceanu, Ion Nicorescu, Radu Paladi, Anton Dogaru, Mauriciu Vescan, Marin Constantin. Orchestra simfonică dirijată de Mihai Brediceanu interpretează Simfonia a VII-a de Beethoven.

● Tot Semicentenarului U.T.C. îi este dedicat recitalul vocal-instrumental susținut la 21 martie în sala Studio-Ateneu cu lucrări de Eccles, Mozart, Schubert, Paganini, Gounod, Wagner, Chausson, Pugnani-Kreisler, Brediceanu, Caudella, Jora, Felicia Donceanu.

● Săptămînalul Filarmonicii (Ateneu, 24 și 25 martie) va fi condus de dirijorul ceh Zdenek Kosler, solistă fiind tinăra pianistă Ilinca Dumitrescu. În program: Rapsodia I de Marțian Negrea; Concertul pentru pian nr. 3 (Do minor) de Beethoven și Simfonia a VII-a de Dvorak.

Ilinca Dumitrescu

● Al doilea săptămînal, cel al Orchestrei simfonice și Corului RTV (23 martie, Studioul din str. Nuferilor), este condus de Emil Simon, solist — violonistul Daniel Podlovski. Ascultăm: Cantata anilor lumină de Anatol Vieru; Concertul pentru vioară de Liviu Glodeanu (primă audiere); Cantata Phoebus și Pan de J.S. Bach. Corul RTV este condus de Aurel Grigoraș.

● Programul VI al ciclului Muzica de epocă (Renaștere-Baroc) are în vedere Școala franceză: Claude le Jeune, Couperin, Dandrieu, Jannequin, Rameau și — o mică surpriză: Jean-Jacques Rousseau cu a sa «Le Devin du Village», în primă audiere. Interpretază violonistii Ștefan Gheorghiu și Varujan Cozighian, organistul și clavicelistul Horst Gehann, violoncelistul Cătălin Ilea și formația vocal-instrumentală de cameră Pro Musica (Ateneu, 22 martie).

● Continuă și ciclul Lucrări camerale de Mozart (Programul III — Cvarțete). În sala mică a Palatului la 20 martie, Cvarțetul Filarmonicii din Cluj: Ștefan Ruha—vioara I, Vasile Horvath—vioara a II-a, Vasile Filip—violă, Iacob Dula—violoncel.

● Vă reamintim datele Simfonicii de astă-seară de la Ateneu: dirijor, Mihai Brediceanu, solist — pianista Liana Șerbescu cu programul: Jocuri festive de Bogdan Dan Georgescu; Concert pentru pian de Schumann; Simfonia Alpinilor de Richard Strauss.

PLASTICĂ

● Artizanat din Iran. Milenara artă persană a dăruit lumii motive decorative recunoscibile în concertul artei mondiale: arabescul plin de grație, motivele florale exuberante și cele animaliere, dominate de fantezie. În această parte a lumii artistul era însă înainte de toate un făuritor de lucruri utile, era producător de obiecte metalice, de vase metalice, tapiserii etc. Ceea ce demonstrează și restrînsa expoziție din holul Universității populare. Ea nu urmărește prezentarea unor valori de tezaur național, ci pur și simplu prezintă obiecte create de artizanii de azi ai Iranului.

● G. Oprescu: N. Grigorescu. Grigorescu a intrat de mult în conștiința publicului nostru, al fiind de departe cel mai popular pictor

român. Acest «album de buzunar», cu numeroase reproduceri color, este însoțit de un text limpede și informativ semnat de G. Oprescu, care prezintă viața și opera artistului (Editura «Meridiane»).

● Rafael este una dintre gloriile incontestabile ale Renașterii. Vasile Florea, în densul său studiu, uzînd de o importanță acumulare de date și informații, propune cititorului o privire descriptivă a vieții și opereii acestui pictor, care a fascinat de-a lungul timpului generații întregi de iubitori ai artei (Editura Meridiane, colecția «Maestrul artei universale»).

● Ca întotdeauna activ, cenaclul profesorilor «Ion Andreescu» a organizat vara trecută o tabără de creație, de astă dată la Săliște. Roadele acestei «ieșiri în peisaj» sînt cele peste cincizeci de picturi și acuarele semnate de opt artiști și de organizatorul cenaclului, I. Dădîrlat.

TEATRU

● **Despot Vodă** de Vasile Alecsandri (Teatrul Național din Timișoara): spectacol monumental, gîndit în primul rînd plastic (scenograf, Virgil Miloia) pe o mare concentrare dramatică și realizat de regizorul Emil Reus cu un simț evident al culorii istorice, al poeziei și patetismului, lipsit de retorisme. În distribuție: Al. Jurăscu, Ion Coieru, Gh. Pătru, Florina Cercel și alții.

● **Omul care...** de Horia Lovinescu (Teatrul dramatic «Bacovia» din Bacău): una dintre versiunile scenice mai puțin ferice ale cunoscutei piese polițiste, lipsită exact de ceea ce constituie atuurile textului: suspense dramatic, mister, surpriză. Regia lui I.G. Rusu și interpretarea actorului Constantin Măru — interpretul «Omului care...» — au colaborat, din păcate, în totală înțelegere, la stingerea tensiunii spectacolului.

● **Fintina Blanduziei** de Vasile Alecsandri: Teatrul Național clujean apellînd, pentru această ultimă premieră a stagiunii sale, la bagheta dirijorală a oaspetelui arădean Dan Alecsandrescu, care a strîns în jurul său forțe dintre cele mai prețioase ale teatrului (Valentino Dain, Silvia Ghelan, Ion Tudorică, Carmen Galin, Gh. Radu, Gh.M. Nușescu etc.), ba și baletul Operei Române din Cluj, pentru a da «Fintinii...» o formă scenică în stare de a ajunge la sensibilitatea și gusturile spectatorilor de azi. Dăcoruri: Mircea Matcaboji. Costume: Edith Schranz-Kunovits.

● **Noi, bărbații** de Mehes György și Majlath Iulia (Teatrul de stat din Oradea — secția maghiară): comedioară muzicală gîndită după vechile și definitiv uzatele scheme ale genului cu un umor de o calitate discutabilă și niște intenții moralizatoare lipite textului fără prea mare convingere. Un regizor bine intenționat, Gábor Iosef, dar luînd și el prea în ușor farsa aceasta ușoară, o interpretare care nu a trădat deloc «stilul» piesei (Papp Magda, Galacy Albert, Halasi Erzsebet, Gabor Katalin etc.) și o interpretare de temperament și real farmec scenic: Csiky Ibolya.

● **Unchiul Vanea** de Cehov (Teatrul de stat din Arad). După Ivan Helmer, un alt tînăr regizor, Alexa Visarion, încercînd să spună un cuvînt nou asupra marelui text cehovian; firește, din nou un cuvînt plin de «cruzime». În distribuție: Const. Adamovici, Larisa Stasse Mureșan, Gelu Bogdan-Ivașcu.

TV

REPORTAJ. O relatare semnată Carmen Dumitrescu de la pasionanta întrecere pionierescă **Busola de aur** (duminică) ● Reportaje și note de drum din R.D. Vier-

nam (duminică), Zair (marți), Zambia (miercuri).

● **DEZBATERI.** O nouă emisiune de dezbatere a unor probleme teoretice de construcție a socialismului la noi în țară sub formă de **Întrebări și răspunsuri** (marți) ● A doua emisiune a ciclului închinat Semicentenarului U.T.C. «File dintr-o cronică vie» se intitulează **Pe baricadele luptei** (joi) ● Tot joi, la **Cărți și idei** — o discuție pe marginea volumului «Studii privitoare la viața și opera lui A.D. Xenopol».

● **ȘTIINȚĂ.** Din sumarul — interesant în general — al emisiunii **Panoramă științifică** se desprinde premiera științifică TV: endoscopia, metodă românească de investigație cinematografică în corpul omenească (joi).

● **LITERATURĂ.** «Privești și sentimente», recent apărutul volum al lui Geo Bogza și «Nord», o carte de reportaje semnată Pop Simion, recenzate la **Cronica literară** (luni) ● Conținut bogat, variat, cu participarea unor fruntași ai vieții noastre literare — **Revista literară TV** (vineri).

● **TEATRU.** «Cine pîndește, a mai pîndește» — a șaptea serie din **Mușatinii** (luni) ● Radu Penciulescu a adaptat pentru TV și regizează spectacolul cu piesa lui Maxim Gorki «Cei din urmă» (marți).

● **FILM.** Frank Sinatra și Trevor Howard în «Expresul colonelului Van Ryan» (duminică) ● Retrospectiva Walt Disney își avea spațiul ei în programul TV; a fost transferată — mică șmecherie — la **Televiziunea** (miercuri) ● Jean LeFebvre («Un idiot la Paris») în «Nebunul din laboratorul nr. 4» (vineri) ● Simbătă, ca de obicei, o peliculă românească: «Castelul condamnaților».

● **MUZICĂ.** «De la pian la orchestră» — a 18-a emisiune (cum mai trece vremea!) din ciclul **Să înțelegem muzica** (duminică) ● Formații corale din județele Satu Mare, Neamț, Bacău în întrecerea **Cîntare patriei** (duminică) ● **Operetă** (actele II și III «Logodnicul din Lună» de Künnecke) cu buni interpreți ai teatrului din Splai (marți) ● O interesantă pagină de muzică prezentată de artiști amatori: Orchestra de cameră a inginerilor din București (simbătă).

● **FOLCLOR.** Plaiuri oltenesti — secvențe din **Festivalul cîntecului autentic** — Craiova 1972 (miercuri) ● **Folclor din R.P. Polonă** și R.P. Mongolă (vineri).

● **DIVERTISMENT.** Spectacolul muzical «Top-Săptămîna» cu Margareta Pîslaru, Dida Drăgan, Cornel Constantin, Mihaela Mihai, Marina Voica și alții (duminică) ● **Steaua fără nume** are invitați cu nume (luni) ● **Cîntă Amalia Rodriguez și Georges Brassens** (marți).

● **SPORT.** Meci de fotbal între: Steagul roșu-Dinamo (duminică) și altul și mai tare: Bayern München-Steaua (miercuri) ● Cu Constantin Diamantopol — bun comentator sportiv — urmăm cite două reprize (?) din meciurile de hochei ale C.M. grupa B: România-Franța (vineri), România-Lugoslavia (simbătă).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv **EFTIMIE IONESCU** la **Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 19 martie**

I. S.C. Bacău-«U» Cluj	1, x
II. Rapid-F.C. Argeș	x
III. Steagul roșu-Dinamo	1, x
IV. Crișul-Petrolul	1
V. A.S.A.-Jiul	1
VI. Politehnica-Farul	1
VII. C.F.R. Cluj-«U» Craiova	1
VIII. Atalanta-Sampdoria	1
IX. Bologna-Cagliari	1, x
X. Mantova-Roma	x
XI. Milan-Inter	1, x, 2
XII. Napoli-Juventus	1, x
XIII. Torino-Fiorentina	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra **F** album

LEONARD BERNSTEIN, vrăjitorul de duminică dimineată (și de luni seară!), care ne-a demonstrat că nimic din ceea ce e muzical nu ne e străin...

Foto: Columbia Broadcasting System

